

Upravištvo. Ljubljana. Kraljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122 3123.
3124 3125 3126
Inšpektorat. Ljubljana. Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 m 2492.
Podružnica Maribor. Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2453
Podružnica Celje. Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190
Račun pr. poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842. Praha št. 104 241
78 190. W. en. št. 104 241

JUTRO

Naročnina. Znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din
Uredništvo.
Ljubljana. Kraljeva ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 m 3126
Maribor. Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponovl. 2582).
Celje. Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu

Venizelosov poset v Beogradu

Grški ministrski predsednik Venizelos prispe na svojem potovanju po Evropi danes v Beograd, kjer bo stopil v stike z vodilnimi državniki

Atene, 27. decembra. p. Grški ministrski predsednik Venizelos je danes odpotoval na svoje že prej najavljeno potovanje v evropske prestolnice ter bo najprej posetil Beograd, kamor prispe jutri popoldne ob 17.30. V Beogradu bo ostal le par ur ter bo izkoristil to priliko, da se sestane z ministrskim predsednikom generalom Živkovićem, z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem in z drugimi vodilnimi činitelji ter bo, kakor se pričakuje, sprejel tudi v avdienci pri jugoslovenskem kralju. Iz Beograda bo že istega dne zvečer ob 20.30 nadaljeval svoje potovanje v Varšavo, kjer ostane dva dni. Iz Varšave bo odpotoval na Dunaj, od tam pa v Rim.

Današnji atenski listi komentirajo to potovanje ministrskega predsednika ter poudarjajo, da nima nikakega posebnega političnega pomena, marveč služi splošni zunanji politiki Grčije, ki stremi za čim večjo poglavitno gospodarskih odnosov z vsemi evropskimi zlasti pa še z vsemi sosednimi državami.

Atene, 27. decembra. AA. Predsednik vlade Venizelos je odpotoval ob 13.35 s simplonskim ekspressom v Beograd, kjer se pomudi dve do tri ure. Od tam bo nadaljeval pot na Dunaj in v Varšavo. Vrne pa se čez Rim v Atene. Venizelos potuje z gospo, spremlja pa ga direktor političnega oddelka ministrstva zunanjih zadev Melas in tajnik Lambros.

Preden je odpotoval, je priredil gospod Venizelos intimno kosilo na čast maršala Franchetu d'Esperayru. Na po-

stajo so ga sprejeli mnogi ugledni člani atenske družbe, med njimi tudi jugoslovenski poslanik g. Vučković, poljski odpravnik poslov in italijanski poslanik. V Venizelosovem spremstvu potuje tudi več grških novinarjev.

Beograd, 27. decembra. p. Nocoj je odpotoval iz Beograda v Niš šef kabineta ministrstva zunanjih poslov Božidar Kovačević, ki bo v Nišu pozdravil predsednika grške vlade Venizelosa ter mu dal na razpolago salonski voz naše vlade.

Pariz, 27. decembra. AA. Havas poroča iz Aten: Uradno se demantirajo vesti, da bi se Grčija udeležila neke dunajske konference za revizijo mirovnih pogodb.

Atene, 27. dec. 8. Tukajšnja »Hestija« poroča, da ni resnična zjava turškega poslanika v Berlinu da je grško-turška zveza napadena zoper Malo antanto. Pri taki politiki ne bi predsednik vlade Venizelos nikdar sodeloval.

Atene, 27. dec. 8. Predsednik grške vlade je opustil namero da bi na svojem potovanju posetil tudi Prago. Dne 3. januarja bo obiskal g. Venizelos Dunaj, 7. januarja pa Rim. Opozicijski listi napadajo to potovanje predsednika vlade, poudarjajoč, da vlada v državi tako huda gospodarska kriza, da ni primerno, če hodi predsednik vlade sedaj na sprehode. Vladni listi pa trdijo, da položaj zopet ni tako strašen, da bi zbog tega moral ostati predsednik vlade doma. Če bi se ravnal po miselnju opozicijskih listov, bi Venizelos za dolgo dobo sploh ne mogel zapustiti Grčije. Obratno pišejo vladni listi, je treba šteti v priznanje starcu Venizelosovih let, ki odhaja tudi v zimskem času na potovanja, kadar ga zov-
ve dolžnost.

Značilna kritika madžarske politike

Bivši min. predsednik Stephan Friedrich o Bethlenovih gospodarskih in zunanjenolitičnih neuspehih ter o potrebi gospodarske fronte Madžarske, Avstrije in Nemčije

Dunaj, 27. decembra d. Bivši madžarski ministrski predsednik in član budimpeštanskega parlamenta Stephan Friedrich je objavil v »Neues Wiener Tagblattu« članec, v katerem se bavi o gospodarskem in zunanjenolitičnem položaju Madžarske. Med drugim pravi, da je nastalo po posetu madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena v Berlinu vsekar zboljšanje v odnosih med Madžarsko in Nemčijo z upanjem, da se bo izpopolnilo z ožjim gospodarskim sodelovanjem Madžarske in Avstrije. S stališča madžarskega narodnega gospodarstva bi bilo seveda mnogo važnejše, če bi se dosegel predvsem z neposrednimi sosedni sporazum ter ustvarila podlaga za harmonično sodelovanje z njimi. Madžarska sicer ni kriva, če ni imelo to stremiljenje vedno uspeha in najzgovornejši dokaz za to so dogodki, ki so se odigrali pred dnevi v Pragi na trgovsko-političnem polju. Če onemogočajo nasledstvene države sodelovanje, mora Madžarska pač sprejeti vsako roko, ki ji nudi pomoč.

Kar se tiče madžarske zunanje politike, poudarja Stephan Friedrich, da so se v zadnjih letih preprosto poudarjali zunanje-politični uspehi Trobladi so v fanfare, kadarkoli je odpotoval ministrski predsednik v inozemstvo, London, Pariz, Rim in Ankaru. V spominu je še radostno razpoloženje pred tremi leti, ko so bila objavljena službena poročila o madžarsko-italijanskih dogovorih o Reki, njeni svobodni lukvi in sličnih olajšavah. Pozneje se o tem ni čula nobena beseda več. Reka je enostavno zginita z dnevnega reda. Tudi pred letom, ko je s težavo došlo do pogodbe v Haagu, je Briand zagotavljal Madžarski največjo naklonjenost, vendar pa še danes ni bil kot nujno proglašeni dogovor ratificiran od francoskega parlamenta. Tudi o Avstriji je bilo pogosto rečeno, da je pripravljena za najširše gospodarsko-politično sodelovanje z Madžarsko. Vršila so se razna oficijelna in oficijozna pogajanja madžarskih in avstrijskih agrarcev, mnogo lepih govorov je bilo izrečenih, v katerih so poudarjali, kako sta obe državi navezani druga na drugo, tako bistveni stvarni uspehi so izostali in njihovih obrisov tudi v bodočnosti ni mogoče videti.

Kakor se govori, je Madžarska z vsemi državami v najboljših odnosih. Glede na zadnji poset grofa Bethlena v Berlinu in glede na bližnji poset na Dunaju, s katerim bodo baje končana njegova zunanje-politična potovanja, nastopa končno vendarle skrajni čas, da se izpremeni lepe besede v lepa dejanja. Ne smemo se pustiti varati od lepih sprejemov, ki so samo takrat pomembni, če imajo za posledico razvo-
gospodarsko-političnih razmer. Na take uspehe pa bomo bržkone morali še čakati do spomladi. Upajmo, da se bodo trgovinska pogajanja med Madžarsko in Nemčijo

uspešno končala in da bodo tudi vodila do gospodarskega sodelovanja z Avstrijo. Kar se tiče izvoza živine, upa Madžarska, da se bo ta izvoz, ki je sedaj večinoma usmerjen v Italijo, zopet usmeril proti Berlinu. In če bomo objektivno sodelovali z Avstrijo na kmetijskem in industrijskem polju, bomo lahko našla prilika za pridobitev starega solidacijskega podvzela prve korake naprej.

Na zunanji gledamo z največjim upanjem, znotraj pa nas vsekar teže težke skrbi. Ako meni grof Bethlen, da smo bili v zadnjih desetih letih tako zaposleni z notranjimi skrbmi, da nismo našli časa za obnovitev starih prijateljstev, potem bi se vendar lahko našla prilika za pridobitev starega kmetijskega izvoznega ozemlja in starih postojank na zapadu. Sporazum med Budimpešto, Dunajem in Berlinom na gospodarsko-političnem polju ni samo zunanje-politično vprašanje, temveč je postal tudi že problem notranje politike, ker nam more samo gospodarska reorganizacija prineesti pomoč in zboljšanje. Zato pričakuje Madžarska z nestrpnostjo uspešnega zaključka trgovinskih pogajanj z Nemčijo. Izpopolnitev gospodarske fronte Budimpešta-Dunaj-Berlin je najlepša želja, ki jo more imeti politik.

Steege o svoji nalogi

Pariz, 27. dec. d. Ministrski predsednik Steege je izjavil v svojem govoru po radiu med drugim:

»Edina želja, ki sem jo imel pri osnovanju svoje vlade, je obstajala v tem da bi omogočil dobo omilitena političnih napetosti ter pomirjenja. Svojo nalogo pomirjenja sem prevzel z namenom republikanske misli, ki je vzvišena nad formulami in ki veče nerazdružno med seboj vse prišaste francoske demokracije, pravico in socialni napredek so bili in bodo cilji vlade.«

Oustricova afera

Pariz, 27. dec. d. V konfrontaciji bivšega rimskega poslanika Besnarda, bivšega državnega podtajnika v finančnem ministstvu Vidala in Raoula Pereta je včeraj izjavil Vidal pred preiskovalno komisijo v zadevi Oustricove afe, da je v svojem razgovoru z Raoulom Peretom navedel posebne politične argumente za osnovanje Snia Viscose. Bilo mu je predvsem na tem, da pospešuje novost neodvisno od svojih osebnih interesov ono francosko-italijansko zblizovalno politiko, ki jo je vršil tudi poslanik Besnard. Nato je izjavil Besnard, da je zadevo presojal v enakem smislu kakor Vidal. Vidal je v tem postopku in ne diplomatsko vprašanje, ker ni italijanska vlada pri njem podvzela nobenih korakov. Preiskovalna komisija je vzela nadležne na-
nje nismo, v katerem smislu Briand, da je bilo pred podpisom dovoljenja za osnove-
vanje Snia Viscose zunanje ministstvo večkrat pozvano po telefonu od finančnega ministstva naj nosneje izdajo ugodno sode-
bo o osnovanju Snia Viscose.

FINANČNI BOJKOT ITALIJE?

Senzacionalne informacije vodilnega ameriškega lista — Zakaj fašistična vlada ne more dobiti nikjer posojila

Newyork, 27. decembra. M. Največji ameriški hst »Newyork Times« se bavi v svojem gospodarskem delu z gospodarsko in finančno krizo Italije in objavlja pod naslovom »Nemožnost italijanskega posojila« daljši članek. Pisec, ki uživa v ameriških finančnih krogih velik ugled, naglašja, da je že itak težavni gospodarski položaj Italije še bolj poslabšal Mussolini sam s svojimi grozilnimi govori, ki so vzbudili veliko nevoljo ne samo v protifašističnih krogih, marveč tudi v resnih gospodarskih krogih po vsem svetu. Italija je posledice tega neodgovornega početja svojega diktatorja čutila že na svoji koži, zlasti ko si je blviš finančni minister Volpi zamen prizadeval dobiti v Ameriki posojilo za svojo državo.

»Res je,« piše list dalje, »da Volpi ni bil oficijelni zastopnik rimske vlade, prav tako pa je tudi res, da se je pri finančnih krogih Amerike predstavljal za pooblaščenca, ki ima nalogo, pripraviti teren za najetje velikega posojila za Italijo. Nikaka tajnost namreč ni, da Italija nujno potrebuje denarja. To je znano vsej Evropi in enako tudi

Ameriki. Toda tako dolgo, dokler bo vodila Italija politiko, ki ni samo nepomirljiva, marveč naravnost agresivna, tako dolgo Italija ne more računati na to, da bi imela uspeh pri najetju kakega posojila. O Franciji je znano, da ima dandanes največ zlata in da je frank danes najbolj fundirana valuta, a prav tako je tudi razumljivo, da Francija pod sedanjimi razmerami noče in ne more dati Italiji niti enega franka posojila, ker se dobro zaveda da bi šel vsak frank le za nadaljnje oboroževanje proti Franciji. Druge evropske države v sedanjem trenutku niso v stanju, da bi dale posojila. A Amerika, ki edina prihaja še v poštev, prav tako ni voljna podprati težnji, ki streme za rušitvijo miru.«

Članek, ki je vzbudil v javnosti veliko pozornost, zaključuje z naslednjimi značilnimi besedami: »Ameriški finančni krogi sedaj popolnoma soglašajo s svojimi evropskimi kolegi, ki so že dal časa mnenja, da je treba nanovevati Italiji finančni bojkot. To sredstvo se je že ponovno izkazalo za najboljše, ako je bilo treba iztrežniti nepomirljive

elemente. Izkusiti ga bo morala na lastni koži tudi Italija, dokler bo nadaljevala dosedanje politiko.«

★
Zader, 27. decembra. M. Tukajšnje fašistično glasilo objavlja obširen propagandni članek za vpis srednješolskih in visokošolskih dijakov v posebni bataljon fašistične milice, ki bo nosil naslov »Sinji Jadran«. Ta bataljon se organizira na inicijativu italijanskih vojnih dobrovoljcev in ima, kakor navaja list, »nalogo, biti stalno na razpolago italijanski ideji in stalno vzdrževati svetilni plamen italijanstva in ljubezni do bratov v Dalmaciji, ki drhte pričakujejo trenutka, da se za vedno združijo z domovino Italijo.«

List naposled poziva vse ostale italijanske liste, naj razvijejo kar najbolj živahno propagando za to akcijo.

Pariz, 27. decembra. M. »Chicago Tribune« razpravlja o oboroževanju na morju in navaja med drugim, da skuša Italija strogo slediti francoskemu gradbenemu načrtu. Francoski gradbeni načrt predvideva za prihodnje leto novih vojnih edinic v skupni tonazi 44.000 ton, in sicer eno križarko s 10 tisoč tonami, nadalje 6 torpednih rušilcev, 12 podmornic in en minonosce. Italijanski gradbeni program obsega eno križarko s 10.000 tonami, dve s 5.000 tonami, 4 torpedne rušilce in 22 podmornic v skupni tonazi 43.000 ton.

Gladovna stavka jugoslovenskih konfirancev

Ker z zmanjšano hranarino ne morejo živeti, so začeli konfiranci na italijanskih otokih z gladovno stavko

Zagreb, 27. decembra. o. »Novosti« poročajo: Po avtentičnih informacijah z italijanskih internacijskih otokov v Tirenem morju postaja življenje konfirancev, zlasti onih iz Julijske Krajine, naravnost nezno. Nesrečni kazenci so se v svoji obrambi zatekli k najskrajnejšim in obupnim sredstvom. Kakor znano je italijanska vlada znižala konfirancem dnevnice na 5 lir, s čimer se seveda ne morejo preživljati. Zaradi tega znižanja hranarine je nastalo na internacijskem otoku Ponzi, ki je oddaljen s parnikom sedem ur od Napulja, veliko nezadovoljstvo. Štirje konfiranci iz Julijske Krajine, odvetniški koncipient dr. Josip Dekleva iz Trsta, absolvirani dijak Roman Pahor, učitelj Jakšetić in uradnik Vižintin so poslali zaradi tega policijskim oblastvom na otoku spomenico, v kateri se pritožujejo zaradi znižanja dnevnice ter zahtevajo prejšnje dnevnice po 10 lir, s katerimi so itak komaj mogli živeti. Policijske oblasti so na to spomenico odgovorile na ta način, da so jih pustile prepeljati v Napulj, kjer so jih po-

stavili zaradi upora pred sodišče, ki je vsakega obsodilo na tri mesece zaporu.

Na vest o tej obsodbi so se lotili ostali slovenski konfiranci na Ponzi drugega sredstva Odklonili so sprejem dnevnice po 5 lir ter pričeli gladovno stavko. Stavka traja že pet dni preko vseh božičnih praznikov. Konfiranci so odločeni, da raje umro od gladi, kakor da bi popustili. Policijske oblasti jih skušajo z grožnjami prisiliti k sprejemanju hrane, vendar pa niso imele doselej uspeha.

Razen na Ponzi so naši sorojaki konfiranci še na kazenskem otoku Gento Tone, ki se nahaja prav tako pri Napulju in na Liparskih otokih ob sicilski obali, dočim imata samo dva Slovence privileg, da lahko živita v Potenzi v Južni Italiji. Konfiranci iz skupno 55 Slovencev in Hrvatov iz Julijske Krajine, konfiranci nimajo niti pravice, da bi se svobodno sprehajali po otoku, temveč se smejo gibati svobodno samo v prostoru enega kvadratnega kilometra in to od osmih jutraj do osmih zvečer.

Bethlen o sodelovanju agrarnih držav

S splošno uvedbo preferenčnega carinskega sistema ni mogoče računati
Skupna akcija za agrarne kredite

Budimpešta, 27. decembra. d. Ministrski predsednik grof Bethlen je podal v listu »As Est« izjavo o sodelovanju vzhodnoevropskih agrarnih držav, v kateri pravi med drugim:

Prvi korak za to sodelovanje pomeni konferenca v Bukarešti, kateri so sledile konference v Varšavi in ponovno v Bukarešti. Pri tem ni šlo za ustvaritev agrarne bloka, temveč samo za sodelovanje vzhodno evropskih agrarnih izvoznikov držav. Dve najvažnejši programatični točki tega sodelovanja sta enotno vnovčenje proizvodov ter preferenčni sistem. Proti preferenčnemu sistemu, s katerim se bo mesece januarja bavila v Ženevi tudi mednarodna gospodarska konferenca, so bili izrečeni od vseh držav pomisleki, tako, da je komaj mogoče računati z njegovo splošno uvedbo. Nasprotno pa se more sodelovanje agrarnih držav, ki imajo v resnici skupne

interese, uresničiti in do tega sodelovanja je v gotovem oziru tudi že prišlo, ker se je v Varšavi sklenila glede na agrarne kredite skupna akcija, ki bo dovedla do odgovarjajočega uspeha, kakor se upa.

Berlin, 27. decembra. s. »Journé Industrielle« poroča o pogajanjih, ki se vodijo sedaj med Nemčijo, Jugoslavijo, Rumunijo in Madžarsko o ustanovitvi carinske unije. Nemčija je ostalim štirim državam ponudila posebne olajšave za uvoz njihovih kmetijskih proizvodov, ako bi kot kompenzacija za to priznale nemškimi industrijskim izdelkom prvenstvo. V informiranih nemških krogih izjavljajo, da je ta vest vsekar pretirana. Vprašanje dovolitve medsebojnih blagovnih kontingentov so v zadnjih mesecih načele južnovzhodne evropske države v Nemčiji je bil v mnogih krogih sprejet ta načrt s simpatijo, v obliki carinske unije pa se tozadnja prizadevanja ne bi mogla izvesti.

Zaleski o nemških pritožbah

Zakaj se Nemci razburjajo nad poljskim nasiljem? — Vzrok je prirodni proces degermanizacije v Sleziji

Pariz, 27. decembra d. V razgovoru s sotrudinikom »Matina« je izjavil poljski zunanji minister Zaleski na vprašanje, v kateri meri občuti Poljska vpliv nemškega nacionalizma, ki trenutno teži evropsko politiko, da upa v prihodnje zasedanje sveta Društva narodov kot varnostni ventil. Nemčija bo pač skušala v Ženevi dokazati, da se je nad nemško manjšino na Poljskem vršilo nasilje in da ni mogla vršiti v popolni svobodi svoje voljne pravice, toda kot protidokaz more navesti Poljska, da je volilo 90 odst. prebivalstva, kar predstavlja udeležbo, ki je običajno pri teroriziranih prebivalstvih ni mogoče doseči. Razburjenost in nezgodni nemških krogov, pri-
sue juno govornih Zaleski dejstva, da se je v prejšnjih nemških prilikah pri-
povsem normalen proces degermanizacije, proti kateremu je vsaka borba brezuspešna. Nemčija odpira v Ženevi zopet deba-

to o manjšinah, spomniti pa se je treba na to, da manjšine že v lastnem interesu ne morejo služiti kot politično sredstvo.

Osnovanje tretje stranke v USA

Newyork, 27. dec. d. Prizadevanje gotovih političnih krogov, da bi se osnovala v Zedinjenih državah nova stranka, se je pridružila sedaj tudi Liga za neodvisno politično delovanje. Vodja te lige, profesor filozofije na univerzi Columbia John Dewey, je objavil pismo, naslovljeno na senatorja Morrisa v Nebraska, v katerem ga poziva, naj prekine svoje zveze z republikansko stranko ter sodeluje pri osnovanju »trete stranke«. Morris je pristal opozicije v republikanski stranki in proti njemu je bili v zadnjih volitvah prirejena promodanda, katere finančni viri še niso popolnoma pojasnjeni.

Zahvala

ministrskega predsednika

Beograd, 27. dec. AA. Povodom povišanja v čin armijskega generala je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković prejel mnogoštevilne čestitke iz vse države in inozemstva. Ker mu ni mogoče zahvaliti se za vsako posebej, se general Peter Živković tem potom zahvaljuje vsem onim, ki so mu čestitali.

Pogreb Oskarja Nedbala

Zagreb, 27. dec. n. Danes ob 16. je bil pokopan na Mirogoju dirigent in glasbenik Oskar Nedbal. Ze od večeraj je bil njegov oter v mrtvašnici na Mirogoju naravnost obsut z venci in cvetjem. Današnjega pogreba se je udeležil tudi minister Frangeš, nadalje upravniki Narodnega gledališča v Zagrebu, direktor zagrebske opere, vsi operni dirigenti, člani opere, orkestra, drame, glasbene akademije, Filharmonije, peskih društev itd. Ko so položili pokojnika vo truplo v grob, je zapel operni zbor »Cuj nas gospodine«. Od pokojnika se je poslovilo z ganljivim govorom direktor opere Baranović, nadalje v imenu češkoslovaške konzulata dr. Vladko Brtnik, delegat Filharmonije, delegat Češke Besede in delegat saveza jugoslovenskih glasbenikov. Gledališka fanfara je odigrala češkoslovaško državno himno, s čimer so bile pogrebne svečanosti zaključene.

Kriza v rudarski industriji

Beograd, 27. dec. 8. Domala v vseh rudnikih kovin razen onih v Trepcih in Boru so v ali manj reducirali delo in ga ponekod celo popolnoma ustavili. Nasprotno pa so je produkcija premoga v poslednjem času v državi povečala, tako da vsi premogovniki izkoriščajo skoro vso svojo kapaciteto. Vzrok temu je mraz, ki je nastopil po vsej državi.

Madžarski glas za zblizanje z Jugoslavijo

Budimpešta, 27. dec. 8. »Magyar Hirlap« objavlja članek bivšega finančnega ministra Tibora Kalaya, ki se zavzema za gospodarsko sodelovanje Jugoslavije in Madžarske in zahteva tesnejše gospodarske odnose med obema državama. Pisec pravi, da je vse pripravljeno za ustanovitev jugoslovensko-madžarske gospodarske zbornice, ki je nujna potreba in bi bila nepopravljiva škoda, če bi se iz političnih ozirov preprečila ustanovitev te važne korporacije.

Pogreb Vintile Bratiana

Bukarešta, 27. decembra. AA. Truplo pokojnega Vintile Bratiana so prepeljali danes iz Mihaestija v Florico, drugo posestvo Bratianovih, kjer je bil danes svečan pogreb. Na vseh postajah, kjer je vozil vlak krsto z ostanke pokojnega Bratiana, se je služil svečan opelo za pokoj njegove duše. V sami Florici je služil ob 11 dopoldne svečano opelo za pokojnikovo dušo patriarh rumunske pravoslavne cerkve in bivši član reentskega sveta Miron Christea. Iz Bukarešte so tudi vozili posebni vlaki s pogrebni-

Bukarešta, 27. decembra. AA. Vdova pokojnega Vintile Bratiana se je pisмено zahvalila vladi, ker je odredila, da se pogreb pokojnega Bratiana vrši na državne stroške. Bukarešta, 27. decembra. AA. Kralj Karol je poslal vdovi pokojnega Vintile Bratiana to-le brzojavko:

»Globoko presunjen nad nenadno smrtno vašega sopranja, ki je bil vse življenje vzor moji in delavnosti. Vas prosim, da izvolite sprejeti izraze moiega iskrenega sožalja.«

Vdovi so izrekli svoje sožalje tudi vsi ostali člani kraljevske rodbine.

Majors Franco odotoval v Antwerpen

London, 27. decembra. I španski letale Roman Franco je po poročilu iz angleškega vira včeraj odpotoval iz Lizbone s parnikom v Antwerpen.

„Jutro“ v novem letu

Leto gre h kraju in po stari navadi se javlja »Jutro« svojim prijateljem v lastni zadevi. Naš list je letos skromno proslavil svojo desetletnico. Mogli smo ugotoviti, da je razvoj »Jutra« naravnost edinstven v zgodovini slovenskega novinstva in mesto vsake samohvale smo opozorili le na trajno rastoče število naših naročnikov in odjemalcev. Najboljši dokaz priznanja za naše delo. Danes je skoraj ni slovenske hiše, ki bi se zanimala za javna vprašanja, a bi bila brez »Jutra«, in o božičnih praznikih smo z našo naklado prekoračili za slovenske razmere ogromno število 40.000. Pri tem pa krog naših naročnikov stalno narašča: »Jutro« se je tako prilagodilo potrebam našega človeka, da mu je postala nepogrešljiva vsakdanja hrana. Tudi letos je bilo poskusov, da se »Jutro« vsaj deloma izrine s svojega dominantnega položaja. Končali so se enako žalostno za povzročitelje, kakor vsi prejšnji. Povzročili so le, da so se »Jutro« pridružili novi prijatelji in da je politika našega lista, ki je od nekdaj brez strahu in brez fraze zastopal ideal konstruktivnega jugoslovenstva, pridobila novega priznanja in odobravanja.

Pred vedno nove naloge nas postavljajo ogromni razvoj našega lista, ki je s svojim obširnimi inšerativnim delom že davno tudi važen gospodarski posrednik, neobhoden našemu trgovcu, obrtniku, industrijalcu, kmetu in nameščencu, a nič manj širokemu krogu naših malih ljudi. Tudi v novem letu bomo vztrajno nadaljevali delo na čim boljši organizaciji in čim večji spopolnitvi našega lista.

»Jutro« je dosedaj izhajalo šestkrat na teden. O nedeljskih dogodkih je v glavnem poročal »Ponedeljek«, ki smo ga izdajali kot poseben list. Tekom zadnjih let se je večina »Jutrovih« naročnikov naročila tudi na »Ponedeljek«. Ravno iz njihovih vrst pa nam že dalj časa prihajajo želje in predlogi, naj bi se našla kombinacija, ki bi na prvi strani bolje odgovarjala kontinuiteti poročevanja, na drugi strani pa bila za same naročnike pripravnija. Uvidevajoč unravičenost tega pobuda in v želji, da »Jutro« čim bolj izpopolnimo, smo se odločili, da od Novega leta naprej izdajamo »Jutro« tudi v ponedeljkih. Ponedeljkovo »Jutro« bo prilagojeno značaju lista, ki ima dati pregled nedeljskih dogodkov, na drugi strani pa bo, izhajajoč v večjem obsegu nego dosedaj »Ponedeljek«, moglo posvetiti svojo pažnjo specialnim zadevam in problemom ter bo v tem oziru važna dopolnilo nedeljske številke našega lista.

Izdajanje velikega lista, ki se mora staviti in tiskati v nedeljo, je združeno s posebno velikimi stroški. Zato nam na žalost ne bo moglo dati našim naročnikom za dosežanje »Jutrova« naročnino še ponedeljkovo »Jutro«. Održati moramo za ponedeljkovo »Jutro« posebno naročnino in sicer isto, ki je bila doslej v veljavi za »Ponedeljek«, t. j. 4 Din. z donajanjem na dom pa 5 dinarjev na mesec.

Kdor pa bo hotel »Jutro« brez ponedeljkovega izdaja, ga bo dobival po dosedanjih ceni 25 Din.

Ponedeljkovo »Jutro« bo imelo svoj poseben roman. Romanu in lepi povesti bo »Jutro« v novem letu sploh posvečalo še več pozornosti. Objavljalo bo ob nedeljah in praznikih tudi stalen nedeljski roman, s katerim smo že na božič pričeli.

Posebne važnosti je izgraditev »Jutra« po vsebini in obsegu. Uvedli bomo celo vrsto novih rubrik, ki bodo pod vodstvom priznanih strokovnjakov posvečale sistematično pažnjo važnim po-

javom našega gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja.

Pred vsem hočemo posvetiti še večjo pažnjo in skrb sistematičnemu pregledu po sodobnem svetu. S tem bomo razbremenili tudi revijo »Našo dobo«, o katere preuredbi poročamo na drugem mestu.

Zelo se pogreša v naši javnosti tudi stalen pregled tehničnih napredkov, ki obvladujejo svet. Pod vodstvom odličnega strokovnjaka bo »Jutro« tudi na tem polju svojim čitateljem nudilo kopicu velezanimih in poučnih informacij.

Med širokimi krogi kmečkega ljudstva je »Jutro« vedno bolj priljubljeno. V bodoče bo posvečalo še večjo pozornost občin kmečkim gospodarskim vprašanjem ter nudilo vasi pogled v širni svet kmečke produkcije in kmetijskega gospodarstva. Ravno tako bomo v novem letu posvečali sistematično pažnjo ženskim vprašanjem, ne tiktov s stališča feminističnih načel in pokretov, kolikor z vidika naših slovenskih žen in deklet, dobrih gospodin in požrtvovalnih delavk na vseh poljih napredka.

Naše »Mlado Jutro« šteje na deset-tisoče navdušenih mladih prijateljev in prijateljic, ki željno pričakujejo vsako nedeljo novega lepega štiva, nove zabave, a tudi novega pouka. »Jutrovščok« pripravljamo v novem letu posebno veselje. Prilogo »Mlado Jutro« bomo znatno razširili in preuredili, tako da bodo starši in otroci imeli nad njo svoje dopadenje.

Seveda bo »Jutro« tudi v novem letu posebno pozornost obračalo svojem priznani izvrstnemu romanu in feljtonu, izgradilo bo svoje že obstoječe rubrike in priloge ter bo z vso vno spopolnjevalo svojo informativno službo, ki posveča enako pažnjo domačim dogodkom, kakor zadevam širokega sveta.

»Jutrova« program ostane neizpremenjen. Vse za Jugoslavijo, vse za državo in narodno edinstvo — to je od početka osnova »Jutrove« eksistence. Socialno in gospodarsko za interese malcega človeka, kulturno za napredek celokupnega našega naroda, a še posebno za duhovni podvig Slovencev, to so smernice, ki jim »Jutro« nikdar ne postane nezvesto.

Naši naročniki bodo tudi v novem letu uživali dragoceno zavarovanje za primer smrtne nezgode. Letošnja zavarovalne police ostanejo v veljavi tudi za leto 1931. novi naročniki pa dobijo polico takoj, ko plačajo prvo naročnino. Kakor znano, je vsak naš naročnik zavarovan za slučaj smrtne nezgode za 10.000 Din. Doslej je bilo svojcem naših naročnikov izplačanih 210.000 dinarjev.

V novem letu bo »Jutro« priredilo za svoje prijatelje tudi več velezanimih potovanj, ki jih bomo organizirali pod posebno ugodnimi pogoji. Najvažnejša teh potovanj bodo posvečena obisku velike svetovne kolonijalne razstave v Parizu. V programu imamo tudi veliko potovanje, ki naj našim prijateljem omogoči spoznati najlepše kraje in pokrajine Jugoslavije. O vsem tem bomo svoječasno objavili podroben prospekt.

Ohraniti list na njegovi dosednji višini, ga med našim ljudstvom še bolj utrditi, očuvati mu glas najboljšega prijatelja slovenske hiše — to bo tudi v novem letu naš najvišji cilj, za katerim bo »Jutro« stremelo.

Vse svoje prijatelje pa prosimo, da nam v stari zvestobi in v stalnem sodelovanju stojijo ob strani tudi v bodoče. Zavedamo se in hvaležno priznavamo, da prekrasni napredek »Jutra« ni samo naša zasluga, temveč v enaki meri tudi zasluga armade naših zvestih prijateljev.

»JUTRO«

Masarykova čestitka dr. Kramarju

Praga, 27. dec. h. O priliki 70. rojstnega dne je dr. Karel Kramarj prejel večeraj od predsednika republike Masaryka naslednje pismo:

»Ob priliki jutrišnjega dne se spominjam starih časov najinega uspešnega sodelovanja v 80. in 90. letih. Bil je težak čas v življenju našega naroda. Spominjam se tudi prihoda najresnejšega časa v življenje našega naroda, ko vsa bila oba poklicana na zelo odgovorna mesta. Večkrat sva se v zelo važnih vprašanjih razšla, vendar sem si prizadeval, da nisem identificiral političnega življenja z osebo. Zelim vam popolno in trajno zdravje ter Vas prosim, da izročite doma moje pozdrave. — Lany, dne 26. decembra 1930. — T. G. Masaryk.«

Gled na doletno napetost med obema največjima državnikoma češkoslovaškega naroda, ki so jo mnogokrat razne osebe in okoliščine se povečale je ta čestitka predsednika Masaryka posebne važnosti. Dr. Kramarj je prejel čestitke tudi od predsednika agrarne stranke, bivšega ministrskega predsednika Švehla.

Pravi vzrok Nedbalove smrti

Praga, 27. decembra h. K. Tragični smrti češkega komponista Oskarja Nedbalu doznava vaš poročevalac od dobro informirane strani še naslednje: Nedbal je bil težko bolan, a vzrok njegovi smrti je gotovo njegovo obupno finančno stanje. Nedbal je v lastni režiji vodil slovaško narodno gledališče v Bratislavi, ki pa je bilo popolnoma pasivno in v desolantnem finančnem položaju. Nedbal je bil zaradi tega že dalj časa kakor iz uma. To so opazili vsi njegovi prijatelji. Pred svojim odhodom v Zagreb se je Nedbal pogajal v Pragi z vlado, da bi se uredil finančni položaj bratislavskega gledališča. Nekd uradnik mu je dal vedeti, da je izhod iz težkega položaja mogoče samo s sodno poravnavo, ker bi sicer moralo priti do konkurze. Ta izjava je Nedbala zelo potrla ter je dobil živčni napad. Bal se je kazenskega postopanja proti sebi. Iz tega so razumljive njegove pripombe v Zagrebu, ko je videl v gledališču stražnika. Mislil je, da ga prihajajo aretirati. Zaupnik našega poročevalca vli, da je bilo zdravstveno stanje Nedbala že pred meseci tako težko, da bi ga bila v kratkem gotovo dohitela smrt, ako se sam ne bi bil odločil do usodepolnega koraka v Zagrebu.

Poslabšanje bolezni maršala Joffra

Pariz, 27. dec. g. Zdravstveno stanje že dalje časa bolnega maršala Joffrea se je večeraj nenadoma poslabšalo. Maršalu so že pred meseci ohromele noge. Pretekli teden so ga prepeljali v pariško kliniko, kjer so mu morali amputirati eno nogo. Po trenutnem poslabšanju se je njegovo stanje zelo resno poslabšalo in zdravniki pričakujejo njegovo smrt.

Pariz, 27. dec. a. Danes popoldne je bila razširjena vest, da umira maršal Joffre. Popoldne je bilo izdano poročilo o njegovem zdravstvenem stanju, ki so ga podpisali štirje zdravniki in ki pravi, da je njegovo stanje zelo nevarno. Joffre je star 72 let. Vzrok za nenadno poslabšanje je vnetje arterij v nogah, ki so ga hoteli odpraviti z operacijo. Po operaciji se je bolnikovo stanje sicer zboljšalo, vendar pa obstoji velika nevarnost za življenje.

Zboljšanje Poincarejevega zdravja
Pariz, 27. decembra AA. Po zadnjih vesteh se je stanje bivšega ministrskega predsednika Poincareja zelo izboljšalo.

Mironescova pot v Pariz

Bukarešta, 27. decembra. g. Ministrski predsednik Mironescu bo v nedeljo odpotoval v Pariz, kjer bo pričel pogajanja za najete inozemskega posojila. Iz Pariza odpotuje Mironescu na francosko rivjeto, kjer bo ostal nekaj dni. Tam bo imel važne razgovore z bivšim ministrskim predsednikom Maniom in z rumunskim poslanikom v Londonu Titulescom. Na povratku bo Mironescu skupno s Titulescom posetil Zenevo. All se bo udeležil otvoritve zasedanja gospodarskega komiteja Društva narodov, še ni znano.

Nov nanad Kurdiv

Stambul, 27. decembra. g. Od turško-perzijske meje javljajo, da pripravljajo Kurdi nov napad proti Turčiji. Turška vlada je že ukrenila vse potrebno, da prepreči ta napad na turško ozemlje. Perzijska vlada je bila naprošena, naj tudi s svoje strani ukrene potrebno, da se prepreči prekoračenje meje po kurdskih plemenih.

Obsodba bolgarskih komunistov

Sofija, 27. decembra. g. Danes je bila objavljena razsodba v procesu proti omladinski komunistični organizaciji. Dva obtožena sta bila obsodena vsak na 15, dva na 10, trije na sedem, eden na dve in ena deklica na eno leto prisilnega dela. Poleg tega so bile izrečene denarne kazne v višini od 20 tisoč do 250.000 levov.

Nova vstaja v Indiji

Rangeon, 27. dec. AA. Okoli tisoč revolucionarjev se je zbralo v četo, ki ropa po vaseh. Četa je dobro oborožena. V borbi z rednimi četami je padlo okoli 150 vstašev, 50 pa jih je bilo ujetih.

Rangeon, 27. dec. g. Upor domačinov v okraju Tharawaddy zavzema vedno večji obseg. Domačini so napadli več skupin angleških policistov ter jih ubili. Pri zadnjih bojih je bilo deset policistov ubitih, večje število pa je ranjenih. Na strani upornikov je bilo 150 mrtvih in zelo mnogo ranjenih. Domačini so napadli in sežgali več krajev, ki so ostali mirni. Na ozemlje upora je bil odposlan oddelek angleškega vojaštva.

Zatvoritev japonske banke v Vladivostoku

Pariz, 27. dec. AA. Moskovska agencija »Tas« poroča: Finančna uprava za Daljni vzhod v Vladivostoku je na podlagi poročila komisarijata za finance zaprla tamkajšnjo japonsko banko, ker se je banka bavila z deviznimi operacijami, ne menec se za sovjetske zakone in prodajala červonce ne glede na uradni tečaj.

Nova šola v Dvorski vasi

Ban dr. Marušič med narodom — Pomembna otvoritvena svečanost

Velike Lašče, 27. decembra. Tam, kjer si podajajo roko Dolenjci in Notranjci, v krajih, kjer je Bog šel čez nje z milostnim blagoslovom in je na široko odprl pot krasotam, so slavili danes velik praznik. Med hrički in dolinami vodi pot od Velikih Lašč skozi slikovita naselja do večje gorske vasi. To je Dvorska vas, ki je bila danes slavnostno okrašena in najsvečaneeje razpoložena. Z vseh hiš, ki jih je nad 50, so plapolale državne trobojnice, sredi vasi pa je kipek proti jasni nemu nebu ponosen mlaj, menda najvišji, kar jih je bilo kdaj postavljenih v naši bahovini. Praznično obloženo ljudstvo se je zbralo na vasi, od blizu in daleč so v družah prihajali gostje k slavnostni otvoritvi novega šolskega poslopja, dograjenege po dolgi naporih in hudih bojih s pomočjo velike požrtvovalnosti domačinov in z blagohotno naklonjenostjo države.

Lepa stavba, ki je bila v surovem stanju dovršena že 1926, je bila danes popolnoma dogotovljena in je čakala le še blagoslova in svečane otvoritve. Pred 10. uro so izvršili kolavdacijo gg. inspektorja pri tehniškem oddelku banske uprave inž. Mencinger in inž. Petrov ter sreski šolski nadzornik g. Božidar Betriani. Poslopje so našli v popolnem redu. V novi šolski stavbi, ki stoji tik ob cesti, je v pritličju lepa zračna telovadnica in začasno stanovanje upravitelja, v prvem nadstropju pa so na obeh straneh prostorne veče razredi ter v ozadi pisarna. Precej prostora je tudi v podstrežju, kjer bodo s časom urejena lepa stanovanja za učitelje.

Slovesnost se je pričela točno ob 10. s svečano mašo. S svojo navzočnostjo so sijaj slavia povečali gg. ban dr. Drago Marušič, pomočnik bana dr. Pirkmajer, minister n. r. Ivan Pucelj, sreski načelnik Albert Platzer iz Kočevja, sreski šolski nadzornik Božidar Betriani, predsednik krajevnega šolskega sveta Stefan Kožar z odborniki Janezom Rotarjem, Janezom Zakraskom, Ivanom Maroltom in Jernejem Dednakerjem, projektant tehnik Jože Pavčič, graditelja Ivančič in Kraner ter mnogi župani in občinski svetovalci od Sv. Gregorja. Velikih Lašč. Sodražice ter ostale prelepe okolice. V cerkvi je domači župnik, duhovni in banski svetnik g. Jakob Ramovž v lepi pridigi naglašal pomen nove šole za narod m.šo pa je opravil kaplan gospod Fran Nahtigal.

Po maši so se uredili vsi vaščani z različnimi gosti na čelu, nadalje gasilci v kroju pod vodstvom načelnika g. Ivana Debeljaka ter šolska mladina (79) z zastavo v povorko, ki je krenila med priktrkavanjem zvonov proti novi šoli. Blagoslovitev je izvršil g. Ramovž ob asistenci gg. kaplana Nahtigala in kateheta Josipa Žužka. Nato je nagovoril vse prisotne g. nadzornik Betriani, naglašujoč, da je današnji dan praznik miru in sprave med vaščani, vse v duhu kraljevega manifesta. Izražujoč šolskemu odboru najsrečnejše čestitke in pozivajoč učitelstvo k ljubezni do mladine je govornik zaključil z vzklikom kralju Aleksandru, kar je vzdrnilo viharno odobravanje.

V novi šoli je bilo nato gostom servirano okusno kosilo, ki so ga pripravila domača dekleta pod vodstvom učiteljice gđe. Angele Slibarjeve. Pri kosilu je prvi

Posledice potresa v Argentini

Potres je povzročil v zemlji razpoke, v katerih so izginile cele hiše in tudi mnogi ljudje — 50 smrtnih žrtev, 200 ranjencev — Prekinjene prometne zveze

Calafate, 27. decembra. d. Pri potresu v argentinskih Andih 24. t. m. je bilo mesto La Poma popolnoma porušeno. Veliko števil ljudi je bilo ubitih. Oblasti v Salii, glavnem mestu pokrajine istega imena, so odposlale pomožne ekspedicije. Pri potresu so nastale tako široke razpoke v zemlji, da so ponekod izginile v njih cele hiše.

Salta, 27. decembra. d. Bedo prebivalstva, prizadetea v potresnem ozemlju, je povečalo še šest nadaljnjih potresnih sunkov, kakor tudi silno deževje. Pomožno moštvo je dospelo v porušeni gorski kraj La Poma po 24 urah pohoda. Ljudi, ki so preživeli katastrofo, so našli popolnoma oslabilene in do kože premočene na razvalinah domov. Zardi potresa sta nastali dve veliki razpoki, iz katerih vre vroča voda. Mnogo ljudi je padlo v te razpoke in jih niso mogli rešiti.

London, 27. decembra. d. Škoda, ki jo je

povzel besedo šolski vodja g. Fran Peček: pozdravil je gospoda bana in ostale predstavnike drž. oblasti ter vse drage goste in se je v zanosnih besedah spomnil kralja Aleksandra Uedinitelja, predsednika v. d. generala Petra Živkovića in ministra prosvete Bože Maksimovića. Vsem tem so navzoči grokno vzklkali in odposlane so bile udanostne brzojavke.

Drugi se je oglasil k besedi predsednik krajevnega šolskega odbora g. Stefan Kožar, ki je dejal, da takega Sentianzevega dne vaščani Dvorske vasi še niso praznovali. Izrazil je topla željo, da bi bila nova šola otrokom to, kar so si oni, ki so jo zidali, od srca želeli. Besede, ki so se globoko doimile vseh navzočih, je nadalje spregovoril minister n. r. in član VZS g. Ivan Pucelj, izvajajoč: »Mali gorska vasica nas je vse sprejela brez hinavščine in zahrbitnih misli, z iskreno dušo. Dvorska vas je ena naših najstarejših naselbin v teh krajih in je vedno vzgajala krepke, močne ljudi, trde grče. Polno je bilo originalov v tej vasi. Ko sem še sam bil otrok, so stari snovali in premišljevali, kako bi postavili novo šolo. Spominjam se svoje matere, ki je bila doma v Dvorski vasi in imela blagodat šolske nabrazbe. Kaj se vse lepšega bi znale povedati naše stare mamice, če bi se izobraževal njihov duh v šolah! Spoznal sem v življenju da je zločin nad narodov, oronati človekovo dušo izobražbe zato sem rad storil veliko korakov, da se je dosega denarna pomoč za novo šolo tudi od strani države. Današnji dan je tako lep, kakor da ga z nami praznuje narava sama. Naj nam vsem ostane v svetlem spominu! Pozabljeno naj bo sovraštvo in medsebojni boji, kajti mladina, up naroda, bo hvaležna vsem tistim možem, ki so delali za stvar — hvaležna bo na tedi država, za katero moramo znati doprinasati žrtve!«

Iskreno pozdravljen od vseh je bil nagovor g. bana dr. Marušiča, ki je stopil to pot prvič oficijelno med narod. Zahvalil se je za pozdrave in poudaril, da se je prav rad odzval povabilu, to na zato, ker se zaveda, da boji za šolo v Dvorski vasi nomenia nekaj več kakor navaden dogodek. Borba za novo šolo v Dvorski vasi je bila tako rekoč borba med materijo in duhom. S pomočnikom g. dr. Pirkmajerjem sta oba zasledovala težnje vaščanov, da postavijo svoj prosvetni hram. G. ban je zaključil: »Vaši otroci, ki bodo poselili to šolo, se bodo imeli radi med seboj in na teh otrokih se zgledujte. V tem znamenju se zahvaljujem vsem, ki so delali za takšno novo šolo, kakršne bodo pripravile naš narod za boljšo bodočnost.«

Govor g. bana je bil sprejet z globokim uševanjem in viharim priznanjem. Pri kosilu je bilo spregovorjenih nato še več navdušenih zdravic. Šledila je prijetna zabava, kajti roljaki Dvorske vasi so se zavedali, da tako praznično samo enkrat. A novemu šolskemu hramu, ki častno dopolnjuje lepo vrsto letos otvorenih novih šolskih poslopjij v Dravski banovini in ga bodo odšli obiskovali mladi rodovi te Dvorske vasi, Male Slinivce in Podkraja, je pač samo želeli, da bi zani vedno veljalo geslo, ki se je danes svetilo na slavo: loku: »Mladini — bodočnosti naroda!«

Na plan k skupnemu plodovitemu delu!

Poziv bivšega radičevskega poslanca hrvatskim kmetom
Obsodba rovarenja bivših voditeljev

Zagreb, 27. dec. AA. Jutrošnji »Seljački glas« prinša izjavo bivšega narodnega poslanca HSS kmeta Stepana Valjavca, v kateri obsoja brezplodno in nes pametno borbob bivšega vodstva HSS. V svoji izjavi pravi:

Kot bivši narodni zastopnik bivše HSS za kotar Krapina (Hrvatsko Zagorje) sem po zgodovinskem manifestu Nj. Vel. kralja dne 6. januarja 1929 spremljal razvoj naše notranje ureditve in prišel do sklepa, da je edina rešina pot bila tista, ki nam jo je pokazal Nj. Vel. kralj. Zlasti akt dne 3. oktobra 1929, s katerim je bilo naši državi dano ustrezaioče ime Jugoslavija, je moral vsakdo izmed nas pozdraviti, ker je naša država dobila ono ime, za katero so se stoletja in stoletja borili naši hrvatski veliki — ime, ki je bilo ideal našega pokojnega učitelja Stepana Radiča.

Modro in državniško delo vlade generala Petra Živkovića, ki se posebno briga in skrbi, da pomaga vasi in kmetu, mora priznati in odobrati vsakdo, kdor zares čuti za svoje kmetstvo in ljudstvo in ki mu želi napredka in blagostanja.

Dalje smo prišli do spoznanja, da je emigrantsko delovanje nekih članov bivšega vodstva HSS, ki so se združili z znanimi neprijatelji kmetijskega naroda, s takozvanimi Frankovci, škodljivo in pogubonosno. In sicer v prvi vrsti, za nas kmete, že zato, ker je naša država konsolidirana in je zato treba, da ravno mi kmetje pomagamo pri onem resnem delu v vasi, občini, okraju in držudi.

Vsa ona zavajanja bivšega vodstva HSS niso stremela po ničemer drugem kakor po tem, da naš hrvatske kmete poženejo v neko blazno in nepodno borbo, ne da bi niti sami vedeli, čemu. Spoznali smo, da ni vse tisto, kar so nam obetali, nič drugega kakor samo navadno slepilo in da to ni nikakršno pozitivno delo za deželo in za kmeta. Pristopamo k novemu kmetkemu pokretu, ki ga danes vodi v imenu naš kmetov Karlo Kovačević, in obljubljamo, da bomo pri tem novem in plodovitem kmetkemu delu sodelovali iskreno, kolikor bomo mogli, prav tako pa vabimo k sodelovanju tudi vse svoje bivše tovariše-zastopnike bivše HSS, kakor tudi vse tiste, ki so v mojem kraju delovali skupno z menoj in ki so ostali in ostanajo dosledni in zvesti pravemu slovenskemu in kmetkemu nauku pokojnega Stepana Radiča.

Živel Nj. Vel. kralj! Živel predsednik vlade general Peter Živković! Živela velika Jugoslavija!

Protivladna zarota na Kubi

Havana, 27. decembra g. Policija je odkrila obširno zaroto proti vladi predsednika Mahada. Bivši kubanski notranji minister polkovnik Hesia in več vodilnih članov narodne demokratske stranke je bilo aretiranih. Živši kubanski državni predsednik Menokal je pobegnil. Kakor je razvidno iz zaplenjenih dokumentov, so revolucionarji nameravali na božični večer napasti državno jetnišnico ter izpustiti na svobodo vse politične jetnike, nakar bi izbruhnil upor tudi v drugih mestih Kube.

Omlinjenje prohibicije v USA

Newyork, 27. decembra g. Govorice o ukinitvi prohibicije v Zedinjenih državah se vedno bolj zgoščujejo. Od dobro poučene strani sporočajo, da je prohibicijski odbor, ki ga je imenoval predsednik Hoover, priporočil v svojem poročilu prodajo piva v državah, ki niso izdale posebnih zakonov za izvedbo prohibicije. Po trditve te vesti se doslej še ni mogla dobiti, ker zboreuje ta odbor tajno ter odklanja vsako informacijo o vsebini poročila, ki bo najbrž predloženo kongresu še le 5. januarja. To priporočilo zasleduje cilj, da bi se vprašanje prodaje piva v poedinah državah prepustilo v odločitev tem državam. Prodaja vina in žganja bo kakor doslej prepovedana.

Samomur v toplini peči

Dortmund, 27. decembra s. V tvornici Dortmund Union d. d. je na Božič neki delavec izvršil strašen samomur. Po končanem delu je odšel v praznični obleki v delavnico ter skočil v peč za taljenje železa. Posoda je bila polna raztopljenega železa. Od njegovega trupla niso našli niti najmanjšega ostanka.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretožno oblačno, zmerno hladno, nestalno vreme. — Situacija včerajšnja dne: Barometrijski maksimum, ki je ležal pretekli dni v oslabilni obliki nad centralno Evropo, je prekril vzhodni del kontinenta ter ostopil mesto sistemu barometrijskih depresij. Pri tisk je narasel za 1 do 4 mm, temperatura pa so se dvignile za 1 do 6 stopinj, zlasti v Liki. Morje je bilo mirno in ponekod valovito.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Večinoma jasno in milo vreme.

Prvi dvorni bal po 30 letih v Sofiji

Sofija, 27. decembra p. V prvi polovici januarja se bo vršil v Sofiji po 30 letih prvi dvorni bal. Priprave so v polnem teku. Poleg članov vlade in diplomatskega zbora je povabljenih nad 170 najuglednejših bolgarskih rodbin.

Maršal Franchet d' Esperey v Atenah

Beograd, 27. decembra p. Kakor javljajo iz Aten, prispe nocoj tjakaj bivši vrhovni poveljnik vzhodnih čet na solunski fronti maršal Franchet d' Esperey. Francoski poslanik v Atenah mu bo priredil svečan banket.

Potres na Reki

Reka, 27. decembra p. Danes popoldne je bilo tukaj zabeleženih več precej močnih potresnih sunkov. Potres so čutili zlasti v višje ležečih stanovanjih, vendar pa ni bilo ne materialne škode, ne človeških žrtev.

Izvoz voska

Beograd, 27. decembra AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine obvešča obrtniške organizacije, da se nekatere velike zunanje trditve zanimajo za večje količine voska. Interesenti, ki bi želeli stopiti v zvezo s temi trditvami, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

Nezgoda angleškega princa

London, 27. decembra AA. Princ Jurij, sin angleškega kralja, je na lovu padel s konja. Pri padcu se je potolkel na rami.

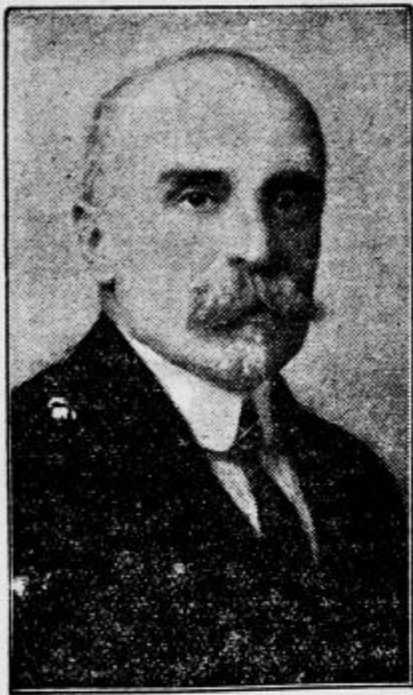
Vlak razbil avtomobil

Valencia, 27. dec. AA. Blizu mesta je zadel ekspresni vlak v avto. Dva politika sta bila ubita, dva pa ranjena.

Naši kraji in ljudje

Inž. Ignacij Majdel

slaviti ruski učenjak, profesor na rudarskem oddelku ljubljanske univerze in obovatelj njegovega laboratorija, — umrl dne

23. decembra popoldne ob 16. in legel na Stefanovo v večnem počitku pri Sv. Križu. Casten mu spomin!

Slovo od zaslužnega vzgojitelja

Pilštanj, 26. decembra.

Preteklo je 34 let, odkar je prišel k nam mlad in idealni učitelj g. Miloš Grmovšek. Bil je med prvimi oratorji naše prosvetne delnice. Poln mladostne energije se ni plašil nobenih žrtv za prosvetno in kulturno misijo med narodom. Za svoje delo je bil dobro podkovan, podpirala ga je njegova vsestranska inteligenca, kremenit značaj in nesebična ljubezen do kmečkega ljudstva. Več generacij je v šoli vzgojil in vsi njegovi bivši učenci ga imajo v najlepšem spominu. Velike vrednosti pa je tudi to, kar je storil izven šole. Hranilnica na Pilštanju, danes najmočnejša v okraju, ki deluje že nad 22 let v blagor kmečkega ljudstva, je sad njegovega dela, bil je njen načelnik od ustanovitve. Mnogo zaslug si je zadobil tudi v sadjarstvu, kateremu se je v nekdanji dobi polagalo temeljni kamen. Takrat je dobil vsak član kmetijske družine po pet dreves letno brezplačno in to je finančni okrajni zastop za službo našega vrla solnika g. Grmovška. Kot odbornik občine in krajevnega zastopnika je imel mnogo prilik zagovarjati ljudske interese ter se je vsake take prilike tudi vzorno in uspešno poslužil. K vzgoji vinogradništva, ki je bilo baš v onih letih v katastrofi zaradi trne uši potrebno temeljito in vsestransko preosnovke, je pripomogel s svojim lastnim vzgledom, kajti vzgojil in uredil si je vinograd, ki spada med vzornike, izredno veliko, mnogo se je bavil tudi s čebelarstvom. Skratka bil je pravi učitelj in prosvetitelj naroda v vseh njegovih težnjah.

Kmalu po prevratu je bil kot dobro kvalificiran solnik imenovan za sreskega solskega nadzornika slovenjgrijskega okraja, kjer službuje še danes. Zaradi teh novih službenih razmer se je moral izseliti od nas, hranilca mu je priredila poslovilni večer, kateremu so prisostvovali vsi člani občinskega odbora, učiteljski zbor, člani sadjarske družine in gasilskega društva in še mnogi drugi, ki so se poslovili od njegove težkega srca, mu izražali zahvalo za vsa njegova plemenita dela ter mu želeli za bodoče vse najboljše, katerim čestitkam se pridružujemo tudi mi.

Ob grobu starega narodnjaka

Zagorje, o božiču.

V soboto popoldne je nenadoma preminul 81-letni hišni posestnik in rudniški upokojenec g. Ivan Tauffer. Pri TPD je delal kot strugar dobrih 40 let in je bil pred kakimi 20 leti upokojen. Ves čas svojega napornega dela je bil vnet v našem narodnem gibanju, kar v tedanjih dobi nemčurstva ni bilo tako lahko in je bilo zvezano tudi z mnogimi nevarnostmi. Bil je tudi soustanovitelj sokolskega društva. Narodno zavedno in požrtvovalno je vzgojil tudi svoje sinove. Ko je bil upokojen, je s svojim sinom Ivanom prevzel Maurove apnenice in ko mu je sin Ivan umrl, ubogi starec ni mogel več voditi težkega dela in je zapadel v pomanjkanje. Ker je znašala njegova pokojnina le nekaj dinarjev, je prišel v žalostni seznam onih, ki so potrebni javne pomoči.

Revnini in za narodno življenje našega kraja tako zaslužni starec je tudi v soboto sprejel od županstva milostno božičnico in se je potem zgledno milogrede pri svojem prijatelju, upokojenemu rudniškemu uradniku Hauptmannu, da bi se malo ugrelo. Tu pa se je nenadoma zgrudil na tla in kmalu izdihnil. Njegovega pogreba se je udeležilo veliko število občinstva, da mu izkaže spoštovanje in zadnjo čast, ki jo je po svojem značaju in delovanju v polni meri zaslužil.

In vendar — pohorska vzpenjača

Morda vendar zmaguje vztrajnost in nehalni idealizem, ker, ako ne varajo vsi znaki, bo prišlo do pohorske vzpenjače. Drugo leto se bomo morda že vozili iz Peka do Sv. Boženke na Poh. (1037 m). Pogajanja z iznozem. stavbnimi tvrdkami, ki imajo že skoraj 50 letno skušnjo v gradbi vzpenjačo, so že tako daleč uspele, da bo prihodnjemu občnemu zboru predložena ponudba nainizirane ponudbe.

Financijsko vprašanje bo tudi povoljno urejeno, ker bo stavbna tvrdka kreditirala do 40% gradbenih stroškov še šest mesecev po končani zgraditvi in predaji železnice v obrat. Tedaj bo zadrugi lahko dobili na takšno plodono podjetje posojilo, ki ga potem porabi za kritje dolga pri grad-

beni tvrdki. To bi bilo le tedaj potrebno, če bi se med gradnjo ne zbral potrebnih denar s subskripcijo.

Po novem projektu bo šla železnica na tračnicah in ne na jeklenih vrvi, kakor je bilo prvotno mišljeno. Ta projekt je cenejši in se krijejo gradbeni stroški s predvidenim proračunom 3.500.000 Din. Prevozna kapaciteta je 4- do 6krat večja nego pri žičnem sistemu. V eni smeri se bo prevažalo na uro ca. 232 oseb, torej 464 oseb v obe smeri. Izven tega bosta še dva voza za prevoz materiala, tako da bo železnica lahko prevažala gradbeni material, živež, in dr. gor. les in drva pa doli, kar bo velikega pomena pri bodočih pohorskih naselbinah. Pri današnjih zgradbah na Pohorju tvorijo prevozniki stroški največjo postavko proračuna, kar bo s pohorsko vzpenjačo odpadlo oz. bodo stroški znatno manjši.

Glede rentabilnosti pohorske vzpenjače pridemo do zaključka. Če vzamemo, da je obiskalo l. 1929. Pohorje ca. 33.000 ljudi, lahko računamo, da se bo 40.000 ljudi posluževalo pohorske vzpenjače. Že z ozirom na to, da je v samem Mariboru najmanj 15.000 ljudi, ki iz raznih razlogov še nikoli niso bili na Pohorju in ki bi radi uživali pohorski zrak, bi se poset Pohorja še povečal. Če bi bila vožnja na Pohorje in nazaj samo 20 Din za osebo, je to že dohodek 800.000 Din. Tovorni promet bo vrzel najmanj 250.000 Din, prej več ko manj. Skupen dohodek bi bil 1.050.000 Din. Od števila od tega stroške za obratovanje, vodstvo, davke, reklamo, zavarovanje, ohranitev itd. 600.000 Din ostane za amortizacijo višojnega kapitala 10% t. t. 350.000 Din in še 100.000 Din za rezervni fond.

Ta kalkulacija velja za podjetje samo. Kje pa je še nevična rentabilnost? To pomeni zaslužek, ki ga bo dalo podjetje onim, ki živijo od turca. Pa ne samo to! Restoracije, sanatoriji, perzije, week-end kolonije itd. morejo življenjske in druge potrebe neke nakupiti. Da pride zato samo najbližje mesto Maribor v poštev, je jasno. Tujec bo ne samo pustil svoj denar v Mariboru, temveč tudi indirektno, ker se bo ves njegov, na Pohorju zapravljen denar stekal večinoma zopet v Maribor in se bo s tem splošno gospodarstvo oživilo.

Nobenega dvoma ne more torej biti, da bo pohorska vzpenjača imela velikansko privlačno moč, kajti, če prihajajo ljudje zaradi zvočnega filma iz Srednje Evrope, Prekmurja in deloma Koroškega v Maribor, bo ta atrakcija privabila še več ljudi. Denar ki ga bodo pustili tuji in posetniki vzpenjače v Mariboru, zaslužek, ki bo izviral iz tega, to bo glavna odločilna točka nevidna rentabilnost.

Odhod konzula dr. Novačana v Brailo

Včeraj se je poslovil od Celja in se odpeljal na svoje novo mesto v Brailo v Rumunijo naš novi konzul g. dr. Anton Novačan. Želimo odličnemu slovenskemu predstavniku v novi službi mnogo uspehov!

Stoti nastop g. Moserja na Šentjakobskem odru

Šentjakobčani uživajo v Ljubljani in drugod po naših krajih dober glas, zato sem se z zanimanjem odzval njihovega vabilu, da posetim kot zastopnik našega uredništva jubilejno predstavo enega najboljših članov njihove igralske družine, g. Moserja, preteklo nedeljo. Na sporedu je bila v Karusovi režiji Fodorjeva tridejanske komedija »Rečna koračnica«. Lahko delo, ki se ne more ponasati z bogve kakšno izvirnostjo, toda zabeljeno z dobriimi dvotipi, precej živo in igralsko hvalježno. To zadnje me je tudi najbolj zanimalo in reči moram, da nisem bil razočaran. Šentjakobčani imajo v svojem ansamblu prave upoštevane vredne moči, tako med moškimi (Košak — baron pl. Ulrich, Škerlj — njegov sin, Lavrič — grof Talheim, Moser — Schünzler itd.), kakor med ženskami (gđc. Baranova — Susie, gđc. Pirčeva — Oly). Morda bi to in ono strožje merila ne vzdržalo, toda sposobnost in dobro voljo jim bo moral priznati vsakdo. Sicer pa gredo nedostatk, kolikor jih je, v prvi vrsti na račun skrajno neprilicnega prostora, v katerem družina nastopa, in pa na vse revne in primitivne opreme. In tu je kakšna beseda predvsem potrebna. Ansambli, kakršni je šentjakobski, je razveseljiva postavka v našem kulturnem življenju, dobri vzgled, ki ga daje s svojo marljivostjo drugim diletantskim skupinam na deželi, prav vidno gledališko vzgojno delo, ki ga vrši med ljudstvom (treba je samo pet minut posvetiti obrazom gledalcev med predstavo, da se preprčijo o tem): vse to je zaslužilo večjo pažnjo in pomoč s strani odločilnih faktorjev. Prav za prav se čudim, da takšno delo, ki obsega že celo desetletje, še ni dobilo najbolj osnovnih zunanjih pogojev za večji razmah. Ali bo ta beseda kaj zalegla?

Razume se, da je bil g. Moser ta večer deležen še posebnih izrazov simpatije s

strani občinstva in svojih kolegov. Po prisrčnem nagovoru mu je predsednik odseka g. Pogorelec izročil v društveni trak povezan šopek rož in je prejel še druga darila ob silnem ploskanju navzoče publike. K. K.

Krasno darilo rešiteljici

»Jutrovih« ugank

Današnji svet se krčevito brani starosti in postaranja ter se, da bi si ohranil mladost in čilost, zateka predvsem k gibanju in prosti naravi in pa k dobri telesni negi. Do tega vira mladosti in čilosti so prišli ljudje po mnogih poizkusih in tehtnih preudarkih. Če se govori o telesni negi, ki krepi mladost in varuje pred staranjem, potem se na prvem mestu omenjajo izdelki svetovno znane tvrdke Georg Schicht.

Tvrdka Georg Schicht, jugoslovenski d. d. v Osičku je obvestila našo upravo, da želi prispevati k zanimivi »Jutrovi« zagotetki z glavnim darilom za damo, ki bo izžrebana izmed rešiteljic. Tvrdka je poklonila v to svrhu luksuzno kaseto Elide, ki vsebuje vse to, kar spada med glavne in najboljše predmete damske toaletne mize. V kaseti so zbrani najboljše izdelki svetovno znane kozmetične tvrdke, kakor parfosov najboljše mila, dve steklenici Elida kreme (Goldcrem), (Creme de Scatier), velika doza luksuznega pudra, steklenica parfuma Ideal in steklenica Eau de Cologne koncentracije.

Ta kratka označba vsebine že sama pove, da daje tvrdka najboljše od najboljše. Saj je danes dovolj znano, da se damski svet z največjim zaupanjem oklepa Elide, da pričakuje od kosmetičnih sredstev pod tem imenom vso dražest mladosti, kakor tudi najbolj učinkovita sredstva proti vsem vremenskim in drugim vplivom, ki kvarijo kožo in našo zunanost sploh. Gesla »Lepšaj se z Elido«, »Mladost od Elide« itd. imajo sugestivno moč, vendar pa so se uveljavila zaradi tega, ker so tem izdelkom toliko hvalile za svojo svežo in mikavno zunanost.

»Domovino« v Prekmurje!

Poziv študentem »Jutrac«.

Dolina Lendava, decembra. Danes je še vedno v ospredju vprašanje, kako prepojit Prekmurje čimprej s pravo jugoslov. državno miselnostjo. Baš zadnje čase se povsod pri nas o tem mnogo razgovarja in čujejo se očitki, da se v narodnih krogih le mnogo govori, a manj dela. Ali so taki očitki umestni ali ne, o tem se nam vidi razprava nepotrebna. Želeli bi le pri tej priliki pokazati na važno točko, ki zavzema odlično mesto pri nacionalnem delu.

Ni dvoma, da smo sicer mnogo napredovali, vendar pa je še mnogo ledu, ki ga je treba raztopiti. Kar je že storerjega, je delo časopisja, in kar naj se še stori v tem pogledu, je naloga časopisja. Časopis preobrazbo dušo človeka, časopis je tajna velesila nad človeško miselnostjo.

Dolžnost vsakega narodnega in prosvetnega delavca v Prekmurju bi bila, da širi med ljudstvom dobro časopisje. Izbrina nam ne dela skrbi, kajti izbrali bomo tiste ljudske novine, ki so na stališču narodnega in državnega edinstva že od nekdaj in ki so danes prvi poborniki za jugoslovensko miselnost, sokolsko idejo in tudi napredno prosveto.

V tem pravcu deluje po našem podedu naš splošno priljubljeni ljudski tednik »Domovina«, ki si tudi v Prekmurju osvaja tla. Vsekakor pa je »Domovina« po nekaterih krajih Prekmurja še premalo poznana. So vasi, ki je ne poznajo, a drugod je že zelo razširjena.

Tukaj naj primejo za delo naši narodni in prosvetni delavci; povsod in pri vsaki priliki naj opozarjajo svoje prijatelje kmetje in obrtniki na izvirni in cenjen ljudski tednik in vplivajo, da si ga naroče. To bo vsekakor veliko narodno in prosvetno delo, ki pa se bo tudi bogato obrestovalo. Le priznamo si, da v tem oziru morda res nismo storili mnogo ali pa celo ničesar. Morda smo v resnici le več govorili, kako naj bi bilo to in ono, kakor pa pokazali dejanj.

Te odkrite besede govore le v prid ljudski izobrazbi, v prid jugoslovenski ideji, v prid narodni akciji v Prekmurju, v prid nam samih. Kdor tega ne vidi, ne razume časa. Kdor tu ne zastavi svojih sil, ni pravi narodnoprosvetni delavec. Na delo torej za »Domovino«, da novi duh čimprej izpodrine staro miselnost. Delo bo sedaj toliko lažje, ker ima »Domovina« že mnogo prijateljev po Prekmurju.

Beograd v številkah

Beograd, v decembru.

Lanskega leta, meseca aprila, je beograjska mestna občina izvedla število svojega prebivalstva. Trajalo je precej dolgo, preden so bili urejeni vsi statistični podatki, ki so se zbrali tedaj — število se je vršilo 15. aprila — in iz teh podatkov naj posnamemo nekoliko števil, ki kažejo, kako je beograjsko prebivalstvo sestavljeno po raznih poklicih in zanimanjih.

Javni upravi služi 7359 državnih uradnikov in nameščenec, med njimi 2006 žensk. Poleg teh je v državni službi še 758 delavcev in 334 delavk. V samoupravni službi je 802 uradnikov in 171 uradnic, 534 delavcev in 63 delavk, 448 dinarjev in 48 dinaric. Orožništvo, policija in finančna kontrola štejejo 798 uradnikov in nameščenec, a med njimi samo 8 žensk, 446 dinarjev in 89 dinaric.

V državni pravosodni službi je 236 uradnikov, med njimi 26 žensk in 68 dinarjev. Samostojnih odvetnikov 351, med njimi 8 ženske, in 256 odvetniških uradnikov in nameščenec.

Učiteljstvo javnih šol šteje 594 moških in 483 žensk, na zasebnih šolah pa 48 moških in 132 žensk; samostojnih 25, med njimi 12 žensk. Samostojnih književnikov in umetnikov je 136, med njimi 28 žensk; uradnikov pa 82.

Zdravnikov v javni službi je 406, zasebnih pa 402, skupaj 808, med njimi 247 žensk. Babič je 112, živinozdravnikov 42, bolniških strežnikov in maserjev 336, med njimi 315 žensk.

V vojski in mornarici je 2498 uradnikov in nameščenec ter 11.129 delavcev. Pripadnikov raznih svobodnih poklicev je bilo 1171, med njimi 211 žensk, uradnikov, 541. Zasebnih uradnikov brez navedbe stro-

Osvobodite se revmatičnih bolečin

Uporabite takoj SLOAN-ov LINIMENT, ako želite, da se izognete bolečinam mišičevja in sklepov. Zadoštuje, da malo namazate. Prodre takoj v kožo, hladi pri vnetju, odpravi kožne srbečice, otrpnenje in bolečine.

Tisoči so na ta način izlečili svojo revmatično bolezen.

Uporabljajte SLOAN proti revmatizmu, ishijas, bolečinam v krizu, bolečinam v hrbtu, bolečinam izvinjenja, in kontuzije in proti vsem vrstam boleznim mišičevja.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

ODPRAMI BOLEČINE

ke 1543 moških in 746 žensk.

V cerkveni službi je bilo 162 uradnikov, večinoma duhovnikov, in 20 uradnic.

Rentnikov in upokojevcov je bilo 7862, med njimi 4158 žensk.

V vseh denarnih zavodih je bilo nameščenih 1859 uradnikov (410) žensk, 106 delavcev in 197 dinarjev.

V trgovini je največ samostojnih trgovcev z živili in piščajo, 1177, z mešanim blagom 634, tekstilnim blagom in konfekcijo 460, z galanterijskim blagom 287, komisijonarjev in agentov 263, poljedelskimi proizvodi 256, železnino 182, lesom 146, knjigami in pisalnimi potrebščinami 120, tobakarnarjev 77, steklarjev 66, drogeristov 67, juvelirjev 29, trgovcev z živino 57. Tu niso vštete trgovke, ki trgujejo z živili 184, z mešanim blagom 47, tobakom 43, poljskimi proizvodi 25, galanterijo in konfekcijo 11, drogeristke 2 itd. V vsej trgovini je nameščenih 1207 (177) nameščenec, 4030 delavcev (300 žensk), dinarjev in blapcev 305 vajencev 900.

Med samostojnimi obrtniki je največ gostilničarjev in kavarnarjev (okafana) po beograjsko! 1110, stavbenikov in podjetnikov 532, krojačev 514, čevljarjev 485, pekov in slaščičarjev 443, brivcev 311, ključavničarjev 293, mesarjev in klobasarjev 290, mizarjev 260, električarjev in mehanikarjev 193, kleparjev 173, zidarjev 171, kovačev 124, izdelovalcev halve in boze 110, slikarjev 180, hotelijerjev 90, fotografov 83, tiskarjev 57, stekloprezorcev 80, lekarnarjev 46, izdelovalcev sira in masla 49, krznarjev 46, oparčarjev 44, kamošev 41, kollarjev 36, zlatarjev 5, kolarjev 41, urarjev 61, lončarjev 13, sodarjev 20, sedlarjev 57, likarjev (peglavcev) 19, knjigovezov 36, klobučarjev 42 itd. V obrtjih je zaposlenih več tisoč delavcev in vajencev in nekaj sto nameščenec.

Samostojnih industrijcev je bilo: rudarstvo 22, livarne 19, kamnolomi in apno 14, opaka 51, strugarstvo 20, pošto 72, usnje 16, volna 9, lan 1, bombaž 40, preproge 12, vrvi 18, perilo 5, minarstvo 17, bonboni in čokolada 18, sušenje sadja 3, špirit in alkohol 29, pivo in slad 6, milo in sveče 23 itd. Tudi tu je zaposlenih več tisoč uradnikov, nameščenec, delavcev in dinarjev obseh 900.

Do vseh podrobnosti seveda ne gre navajati vsega, kar bi bilo preobširno, toda iz navedenega se vidi jasno, da je Beograd kljub temu, da je prestolnica dvanajstmilijonske države, vendarle v prvi vrsti trgovsko - obrtno - industrijsko mesto, a šele za tem uradniško, ker uradništvo v primeri z drugimi poklici skoraj izginja po svojem številu.

Preiskovalni sodnik

Maribor, 27. dec.

Marsikdo vidi v preiskovalnem sodniku in državnem pravdniku samo inkvizitorja, ki ima edini namen, obdolženca čim preje zavezati v mrežo strogih paragrafov. Letošnjo pomlad pa sem doživel baš v navzočnosti preiskovalnega sodnika v mariborskem avtobusu tako ganljivo srečanje ljubkega otroka s sodnikom, da je pokazalo preiskovalnega sodnika v čisto drugačni luči in je vredno, da to zgodbo objavim prav za božične dneve.

V preiskovalnih zaporih mariborskega okrožnega sodišča so se nahajali letošnjo pomlad številni železničarji zaradi suma težkega političnega hudodelstva. Ker so osumljeni krivdo tajili, je trajala preiskava več mesecev. Rodbine osumljenec so živele v bedi, ker so železničarjem takoj po aretaciji ustavili plače. Vsako soboto pa so prihajale žene z otroci v letnišnico, kjer so smele ob navzočnosti preiskovalnega sodnika govoriti z možmi ter jim prišati cigarete, edino uteho.

Nekega deževnega dne se je peljala sodna komisija v avtobusu iz mesta v okoliške Studence, da izvrši v zadevi teh železničarjev neko preiskavo v delavnici dr-

žavnih železnic, kjer so bili poprej zaposleni. Pri državnem mostu smo nekaj minut stali, ko so vstopali Studenci. Ker je deževalo, je bila pri vходу avtobusa prava gneča. Nenadoma pa se je iz gneče ženska, ki so se gnetle ob vhod, izmotalo majhno, rdečelično, menda štiriletno dekletce in, kakor bi trenil, je preko mojega sedišča smuknilo k preiskovalnemu sodniku v naročje. Drobne, okrogle ročice so se ovile sodniku okrog vratu. Vrhanje in prerivanje v polnem avtobusu je za hip zastalo. Vsi smo gledali idilo, ki je gotovo ne bom nikdar pozabil: divne, nežne angelske oči revno, a snažno oblečene deklice so pogirale v srečnem smehljaju, ročice dekleta so se stegovale proti glavi preiskovalnega sodnika (ki je zelo visok gospod), njegove roke pa so s pravo očeto vso nežnostjo božale otroško glavico. Dvoje in dvoje oči, težko bi rekel v katerih je bilo več miline.

Avtobus je že drdral preko Drave, ko sem šele opazil, da stoji ob strani s solzami v očeh stara mati in kliče dete k sebi ter je kara, da se to ne spodobi, češ, »kaj bodo rekli gospod sodnik! Dekletce pa ni hotelo proč, še zmenilo se ni za oštevanje stare mame, ampak se je še krčeviteje oklepalo visokega sodnika, ki jo je ujel v naročje.

Ko smo zavili proti Studencem in je ležala pod nami divna panorama Maribora ob Dravi, mi je sodnik povedal, da je deklica hčerka enega izmed zaprtih železničarjev, pa sta se sprijateljila, ko je ob sobotah hodila z mamo v zapore obiskovat očeta.

Zato sem hotel nasloviti to resnično zgodbo takole:

Sodnik s srcem.

Da boste pomislili v teh božičnih dneh na vedeli še drugi: Tudi sodnik, ki mora delati in ravnati življenje po strogih, suhih paragrafi, ima lahko pri tem zlato srce... Dr. Avg. Reisman.

Pri ljudeh s nerednim delovanjem srca povzroči korezore naravne »Franz Josefove« gnetice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, mlo iztrebljanje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefovac« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake nepravilnosti. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špec. trgovinah.

Črnomeljso pismo

Na kraljev rojstni dan je Črnomelj zopet pokazal svojo vdanost do kraljevske hiše. Mesto je bilo v zastavah, na predvečer bakljada z goščo kakor na praznik uedinjenja. Osnovna šola je praznik po maši proslavila z deklaracijami, petjem in nagovori.

Cesta proti kolodvoru je bila pred kratkim dobro nasuta z gramozom, ki se je pa zopet spremenil v hudo blato. Res je, da ta cesta dosti trpi, ker redno vsak dan voz za vozom prevaža premožljiv premožljiv; prevaža se pa tudi mnogo lesa, ker sta poleg dveh vodnih žag še dve žagi noč in dan v obratu in se prevaža les na kolodvor, vendar bi bilo umestno, da bi se enkrat poskusilo z drugim boljšim gramozom, kakršnega je v neposredni bližini dovolj.

Mesto se razvija; pri raznih podjetjih je zaposlenih nad 200 delavcev. Dobro je, da imamo zdravo pitno vodo, elektriko in dovolj stanovanj, kar ima v Beli Krajini edino le Črnomelj. Tudi uradi so vsi dobro spravljani in življenje ni predrago.

Cene vstopnicam v Sokolski kino so znižane, da bodo imeli tudi revnejši sloji priliko posejati predstave. Silvestrov večer se bo vršil v Sokolskem domu s pestrim, izbranim programom.

8000 poslušalcev je doslej očaral s svojim božanskim glasom

Richard Tauber

v krasni Lehárjevi filmski opereti

ZEMLJA SOLNCA

Hitite in pridite tudi še Vi!

Danes ob 3., 5., 7. in 9. uri!

Poleg tega najnovejši Paramountov „Zvočni tednik“.

Predprodaja vstopnic od 9. ure dalje

ELITNI KINO MATICA Telef. 2124

Novoletno „JUTRO“

desetlet revija slovenske trgovine, obrti in industrije, zastopnica vseh panog našega narodnega gospodarstva iz vseh krajev naše ožje domovine —

bo izšlo v četrtek zjutraj.

Ta številka bo izmenjala na tradicionalen način tisočere čestitke, ki jih bo z zanimanjem čitalo

pol milijona občinstva, producentov, trgovcev in konzumentov.

Čas je zlato! Naš pridobitnik se drži tega gesla, in ker hoče svojo trgovsko vladnost izkazati brez zamude časa, pošilja čestitke svojim odjemalcem in prijateljem potom »Jutra«, največjega dnevnika v Dravski banovini.

Podružnice »Jutra« v Mariboru, Celju, Novem mestu, Trbovljah in na Jesenicah sprejemajo noveletna voščila samo še do torka popoldne. Pridobitni krogi, ki še niso naročili voščil ali oglasov za noveletno številko direktno, ali ki jih ne mislijo naročiti pri naših podružnicah, naj jih naročijo pisanim potom pri oglašnem oddelku »Jutra« v Ljubljani.

Cenjene ljubljanske inserente prosimo, naj naročijo svoje oglase takoj, najkasneje pa do torka zvečer.

Oglasni oddelok „Jutra“.

Zopet smrtna nesreča v trboveljskem rudniku

Rudar Anton Cerjak, oče 5 otrok je našel smrt pod plazom gramoza, njegovega tovariša pa so poškodovanega odkopali z velikim trudom

Trbovlje, 27. decembra.

Delavsko družino rudarja Cerjaka je zadel tik pred prazniki težka nesreča, ki ji je ugrabila skrbnega očeta in hranitelja. V tork zvečer so bili zaposleni v rovu vzhodnega okrožja na V. etazi pod Volbenkom na odkopu št. 218 trije delavci: Mlakar I., Cerjak Anton in Susovnik Ivan. Delali so v »cimpranju«, to je pri podpiranju rova z lesenimi tramovi. Okrog 18. nase je nenadoma prelomil prečni tram in na delavce se je usul gramož. Mlakar je že pravčasno odskočil, Cerjak in Susovnika pa je gramož podsul. Cerjaka je poleg tega pritnil še stojni tram, kar je najbrže povzročilo takoj smrt. Revez je umrl na notranji izkrvavitvi. Mlakar, ki je tako srečno ušel smrti, je poklical na pomoč delavstvo, ki je pričelo takoj z reševalnimi deli, ki so trajala nad 3 ure. Mrtvega Cerjaka so dobili hitro izpod gramoza, ker je bil zasut komaj pol metra visoko. Veiko dalje pa so trajala reševala

na dela pri Pusovniku, ker ga je gramož vedno nanovo zasipal. On je ostal živ, rešilo pa ga je samo naključje, da je imel pred ustmi kramp, ki je zabil, da bi ga zasulo čez usta. V tem primeru bi se bil gotovo zadušil. V smrtnem strahu je čakal nad 3 ure, dokler se delavcem ni posrečilo, da so ga odkopali. Ostal je pri življenju, vendar pa je bil tudi on precej poškodovan. Najhujeji je bil strah, ki ga je prebil.

Na božični dan je bil pogreb nesrečne žrtve. Na zadnji poti so ga spremlili številni tovariši-rudarji z zastavo in godbo. Pokopani Cerjak je bil rojen 20. 1. 1892 v občini Pleterje. Zapušča ženo in 5 neposkrbljenih otrok. Bil je dober delavec in pri predstojnikih, kakor tovariših splošno priljubljen. Naj počiva v miru!

Splošno mnenje je, da je večini nesreč krivo akordno delo, pri katerem streme delavci za čim večjim zaslužkom, pri tem pa pozabljajo na lastno varnost.

Roparski umor 70 letne starke

Strašen umor zaradi 150 Din. — Morilec je pobegnil

Gor. Radgona, 27. decembra.

V osamljeni hišici v Lokavcih pri Nego- vi, oddaljeni od najbližjega sosesa Antona Ratnika kakih 5 minut, je preživljala svoja stara leta 70 letna vdova in preužit- karica Neža Kaučič, mati negovskega žu- pana Franca Kaučiča. K najbližjemu sosesu Ratniku in tudi k drugim je zahajala starka vsak dan v vas. Ker je v tork dalje časa ni bilo na spregled, so sosedje takoj slu- tili in sklepali, da se je moralo starki kaj prineti. Sosed Ratnik je šel prvi na njeno domovanje, da se o stvari prepriča. Vrata predpobe so bila odprta in ni bilo nikakih znakov o vplomu. Ko je odprl vrata sosed, pa se mu je nudil strašen prizor: na mizi je gorela petrolejka brez cilindra, na tleh pa je ležala v mlaki krvi na pol oblečena in bosa starka z obrazom proti tlu. Ves pre- plašen je poklical Ratnik drugega sosesa Petka, s katerim sta se nato skupno podala na kraj nesreče.

Starka je imela na glavi zavezano ruto, ki je bila vsa okrvavljena in preluknjana, po glavi in vratu je imela kakih 14 ubodljaj- ev in udarcev. levo uho globoko prerezano ter pod istim na vratu strahno zevajočo velko rano, ki je bila smrtonosna. Vse te rane so bile prizadejane s topim in ostrim orodjem, najbrže z malo sekirico. Domneva se, da se je na starkinem domu oglašil zgo- daj zjutraj en sam morilec, ki je starko po- klal. Ta mu je seveda nič hudega sluteč odprla napol oblečena. Ko je nenavaden obiskovalec prebrskal vse, da bi prišel do denarja in ker istega ni našel več kakor ka- kih 150 Din, je starki vzel še zadnje dneve njene življenja, da bi nato lahko nemote- no izvršil natančnejšo preiskavo ter nato neznanu kam pobegnil.

O groznem roparskem umoru je bila ob- veščena orožniška postaja pri Sv. Jurju ob Ščavnici ter okrajno sodišče v Gornji Ra- doni, ki vrši preiskavo.

Lepa akcija krških Kolašic

Krško, 27. dec.

Ze deset let sem prirejale sestre krškega Kola, ki se pod predsedništvom požrtvo- valne ge. Anice Rendića tako lepo raz- vija, vsakoletno božičnica. Tega dne je obdarovana najbednejša in najprijetnejša deca s prav koristnimi darovi in prispevki, ki jih požrtvovalne Kolašice nabere pri dobrih ljudeh.

Tudi letos so vrle Kolašice v sokolski dvorani priredile 21. t. m. lepo božičnico in so nagromadile vsakovrstnih darov za mlada srčca. Blaga za obleke, perila, čev- ljev, nogavic, peciva — skratka: vsega je bilo dovolj za bedne malčke. Božičnico sta otvorila učenc Engelsberger in učenka M. Rajarjeva z lepima deklaracijama. Za njima je nastopil pevski zbor učenk meščan- ske šole, ki so pod vodstvom g. ravnatelja Vutkovića odlično zapele par prijetnih pesmic. Prijetno so malčki iznenadili z igrico »Božične sanje nedolžnega otroka« nakar je sledilo obdarovanje dece.

Pooblaščen smo, da imenom Kola izre- čemo najplešajo zahvalo vsem meščanom, trgovskim dobrotnikom iz Krškega in Vid- ma in vsem onim, ki so kakorkoli pripo- mogli k tako lepi obdaritvi. V pobudo pa naj pripomnimo še to, da vsa javnost s priznanjem in pohvalo spremlja vsakoletna šlovelokljubna dela vrlih krških Kolašic in zato nikdar ne bomo prezrli prilike in ne štedili s pohvalo, ki jo sestre za požrtvo- valno delo zaslužijo.

Skrivnostni napadalec

Krško, 27. decembra.

V tork zvečer se je v Krškem dogo- dil dogodek, ki je upravičeno razburil prebi- valstvo.

V hiši št. 27 stanuje šivilja ga. Antonija Golobova, pri kateri je kot pomočnica uslu- žbena nad vse pridna in priljubljena 21-let- na Antonija Krnceva iz Zavrata. pri Stu- dencu v krškem srezu kakor vedno, tako je tudi v tork pomagala pri hišnih opravi- lah in se slučajno mudila z obrezovanjem zimskih rož, da bi jih postavila v vazo. Da se z nožem, ki nikakor ni hotel rezati, ne bi mučila, se je namenila korenine odse- kati s sekuro. Vzela je rože in petrolejko

in se okrog 21. poda na dvorišče k tnaht. Toda tu je doživela nepričakovan napad. Komaj je stopila na dvorišče, je v svitu luči opazila sključeno moško postavbo pod stopnicami, ki vodijo v podstrešje, in je pod njimi nameščena skladišnica drv. Prese- nečena se je v strahu umaknila nekaj korakov nazaj in vprašala kdo da je. Ker ni dobila odgovora, se je znova umaknila, a premalo. Tisti hip se je namreč postavil, ki je skrivala obraz v steno na mah vzravnala in sedel je nagli kretnji strel iz samo- kresa, ki je nesrečno pomočnico zadell v trebuh. S smrtno nevarno rano se je od- pravila še na orožniško postajo, napadalec pa je zbežal preko vrta.

Nesrečno so takoj prepehali v krško bolnico, kjer je bila operirana in se je pri tem ugotovilo, da ima na dveh mestih pre- streženo debelo črevo. na dveh mestih pa ranjeno. Kroglja je vstopila v višini popka s skrajno leve strani v trebušno votlino in običala tik hrbtenice, ne da bi ranila živ- ce važnih organov. Zaenkrat je stanje ra- nienke povoljno in je upati, da bo pri ve- stni in skrbni negi g. zdravnikov ostala pri življenju, ako ne nastopijo komplika- cije.

V zvezi s tem so razširjene razne go- vorice. Od strani varnostnih oblasti je uve- dena stroga preiskava in je upati, da bo storilec kmalu v rokah pravice.

Človekoljubno delo kamniških Kolašic

Kamnik, o božiču.

V nedeljo, ki jo še danes imenujemo brez vsakega pravega vzroka »zlatos«, je po- zvalo Kolo jugoslovenskih sester v Cital- nico v bralno sobo občinske reveže in ubo- go mladino, da jih obdaruje za božič. Še pred nedeljo turo so se zbirali reveži okrog Citalnice, kjer so gospa dr. Karbo- va kot predsednica in odbornice ga. dr. Tramuževa, ga. Kobalo, ga. Progljeva, gđ. Rumpnikova prinarjale darila.

Ko so bili reveži zbrani, jim je gosna predsednica v kratkih besedah povedala, da so sestre Kola storile vse, kar se je da- lo, ter zbrala darove v blagu in denarju, ki jih naj uporabi vsak, kakor najboljšo ve in zna. Najprej je bila obdarovana ml- dina, potem pa so se vrstili odrasli reve-

li. V skupnem je obdarovano 20 otrok in 70 starcev. Vrednost daril pa znaša 5000 Din.

Agilne članice Kola pod vodstvom svoje požrtvovalne predsednice zaslužijo prizna- nje javnosti, ki pa bi se morala še bolj spominjati ob svojih praznikih na reveže.

Rdeči križ trboveljskim občanom

Trbovlje, 26. decembra.

V sedanjem težkem času, ko se povsod naglašajo smotreno delovanje v prosvetnem, gospodarskem in zdravstvenem pogledu, je tudi potreba, da se lajša beda med prebi- valstvom zlasti med mladino in pomaga vsaj on m, katerih življenjski obstoj je ogro- žen in ki potrebujejo nujno pomoči. V to svrhu je Rdeči križ dne 18. t. m. osnoval posebni ožji odbor socialno čustev in po- žrtvovalnih trboveljskih gospi, ki je pre- vzela težko nalogo prisločiti v zimskem ča- su bedni deci na pomoč.

V ta ožji odbor je vstopila delavna go- spa inž. Hamerla, soproga rud. inšpektorja kot predsednica, gospa Sitterjeva, soproga podžupana kot namestnica, gospa Zavrlo- va, soproga ravnatelja meščanske šole kot tajnica in gospa Radejeva, soproga trgov- ca kot blagajničarka.

Odbor se je takoj lotil svoje naloge in sklenil prehraniti v zimskem času 65 šola- rev dnevno z mlekom in kruhom. Ker pre- hranjuje Pomladek Rdečega križa je okrog 100 otrok trboveljske šole, bo ta odbor vodil prehrano na vodenski šoli. Da bo mo- gel ta odbor to zvišeno nalogo uspešno in izdatno izvršiti, bo tudi primoran potrkati na dobra srca premožnejših družin, katere se naprošajo, naj imajo napram obiskoval- kam radodarno roko.

Dolžnost vsakega člana šlovelokljubne organizacije Rdečega križa pa je, da naloge društva razširja in razvija in to z vso po- žrtvovalnostjo, da prode ideja humanitar- nosti in solidarnosti šlovelske družbe komu- no v vse sloje našega naroda.

Pripomnimo, da je v lajsanje bede prire- dil na prošnjo Rdečega križa Osrednji za- vod za ženski domači obrt v Ljubljani 13. t. m. v meščanski šoli lepo predavanje go- snoda Ratičica in veliko razstavo Po no- vem letu se vrši za mladenke in žene brez- plačen tečaj o ženski domači obrti, ki bo trajal 2 — 3 mesece in bo absolutne usnos bil, da si v prostem času z ročnim delom oboljšajo svoje gmotno stanje. Vpi- sovanje vrši trboveljska občina do 31. de- cembra.

Slovinci v Kragujevcu

Kragujevac, 25. decembra.

Ko ste med tem v domovini že opravili božične praznike ter ste se povsod lotili krogu svojcev in svojih družtev, želimo in prosimo, da bi se spomnili tudi nas roja- kov, ki živimo daleč od svojih rojstnih krajev ter pridno delujemo v krogu onih običajev, ki so lastne slovenskemu delu našega naroda.

Naše kulturno društvo »Triglava« de- luje že tri leta z velikim uspehom v pro- svetno korist članov ter prireja razna pre- davanja, družbena in umetniške večere in ima tudi svoj oder. Zavedajoč se, da je di- letantski oder prepreden vodnik tej iz- obrazbi, kulturi in poštenu zabavi, je dru- štvo tvegalo vse, da se ta oder čim bolj izpopolni in dvigne. Vse igre, ki jih je društvo vpriporilo, so imele uspeh in sploh je društvo storilo vse, kar je moglo. In vendar pri vsej požrtvovalnosti je toliko pomanjkanje. Kje so dramata dela, kje garderoba in vse, kar spada k njej? Oder »Triglava« ima toliko nujnih neodoljivih potreb, da bo moral ostati zagrnjen. Oba- čamo se na vso slovensko javnost in dru- štva, ki razumejo naš položaj, ter prosimo za pomoč. Prosim, da bi nam za naše igre odstopila nekaj garderobe in pa vse dru- go, kar spada k delavnosti takih odro- gov in je odrom v domovini lahko pogrešati. Prosim vas, da bi vse, kar nam lahko od- stopite, deponirali v upravi »Jutra«.

T. M.

Kino Ljubljanski Dvor

Telefon 2780.

Vsa Ljubljana govori z navdušenjem o našem filmu!

v najnovejšem svojem zvočnem velofilmu

Doljub

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri!

Predprodaja vstopnic od 10. ure dalje

Novi letnik „Naše dobe“

22. številka revije »Naša doba«, ki bi imela iziti dne 27. t. m., bo zaradi praznikov in tehničnih ovir izšla okrog Novega leta. S to številko, ki ji bo priloženo kazalo za dosedanjih 22 števil, bo zaključen prvi letnik te re- vije.

Kako potrebna je bila »Naša doba«, o tem se lahko preverimo, če prelistamo prvi letnik. Dolga vrsta vprašanj, ki jih dnevniki ne morejo obravna- vati ali se jih dotikajo le mimogrede, je tu obdelana s svobodnega in kritič- nega stališča. Problemi, ki so se pri nas doslej obravnavali samo enostran- sko, so stopili po zaslugi »Naše dobe« v novo, sodobnejšo luč. Okoli te re- vije se je zbralo že leno število naših publicistov in nie članki niso bili opa- ženi samo v domačem, slovenskem revialnem tisku, marveč so odmevali po vsej Jugoslaviji. Uredništvo je o- četalo zvesto programu, ki si ga je bilo zastavilo v prvi številki: dajati javnim vprašanjem podobo, kakor se kaže svobodnemu duhu z raznih vidli- kov. Zato »Naša doba« nima obležja doktrinarske ozkosti.

Žal da materialni uspeh »Naše do- be« ni v pravilnem razmerju z moral- nim. Slovensko napredno izobražen- stvo se še ne zaveda v zadostni meri dolžnosti, ki jih ima do revije, katera stoji na braniku njegovih kulturnih in nacionalnih idej. Bil bi težak udarec duhu, ki je ustanovil to revijo in na- logam, ki jih ima še vršiti in interesu našega javnega življenja, če bi morali zaradi materialnih razlogov prekiniti započeto delo in preločiti v nedolž- nost nadaljevanje napredne publi- citstne revije, ki bi jo moralna potreba našega javnega življenja prej ali slej zonet poklicala v življenje.

Čeprav je konsorcij »Jutra« položil za »Našo dobo« že težke žrtve, se je odločil, da jih bo nosil še dalje, trdno u- aajoč, da se bo revija, o katere mo- ralni potrebi nihče v naših vrstah ne

dvomi, vendar le tudi gmotno zakore- niti. »Naša doba« bo izhajala v letu 1931. enkrat mesečno in sicer vsakega 15. v mescu. Naročnina ostane neiz- premenjena.

Da se bo revija lažje osredotočila na najvažnejše probleme javnega živ- ljenja, bomo i vedli delitev dela: »Na- ša doba« bo v novem letniku vsebins- sko bolj strnjena in bo prinašala pred- vsem ideološke članke in razprave, ki bodo v neposredni ali posredni zvezi z našim slovenskim in splošno jugo- slovenskim življenjem. Članki, ki so nujno aktualni in ne bi mogli čakati na objavo v »Naši dobi«, polemično in politično gradivo, pregledi tujega re- vialnega tiska in drugi slični sestavki bodo odlej izhajali v »Jutru«.

Tako bo »Naši dobi« mogoče, da se bo lahko še intenzivneje nego do- slej posvečala važnim vprašanjem na- šega kulturnega, političnega, socialne- ga in gospodarskega življenja, vpraša- niem, katerih nomen in praktično daljnosežnost vsi čutimo in ki zaslu- žijo, da jih obravnavamo z vso res- nostjo in poglobitvijo. Za ta ožji in vendar še važnejši program je »Naši dobi« zagotovljeno sofrudništvo na- ših najboljših strokovnjakov in publi- cistov.

Trdno pričakujemo, da bodo ostali »Naši dobi« zvesti vsi njeni dosedanjji plačujoči naročniki. Če bi se vsak iz- med njih potrudil in pridobil nekoliko novih naročnikov, bi se reviji v hipu odprle nove, širše možnosti. Prosim, tedaj vse svoje prijatelje, da se v teh dneh zavzamejo za »Našo dobo« in da vidijo v tem delu važno uslugo na- ši obči stvari.

»Naša doba« stane četrtletno 30 Din, celoletno 120 Din. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Knaflijeva ulica 3.

KONSORCIJ »JUTRA«
UREDNIŠTVO »NAŠE DOBE«

Novice iz hrastniške kotline

Hrastnik, 27. decembra.

Vse božične prireditve so dobro uspele. Na božičnici Svobode I. v dvorani konzum- nega društva je bilo obdarovanih mnogo rudarskih otrok, posebno prisrčna pa je bila božičnica gasilev v Narodnem domu. Vpripriprava je bila igra, ki jo je za to pri- liko spisal dolski kaplan g. Vrbanjšek. Igra je naštdurala učiteljske gospe Candrova. Ker živimo v žalostnih časih splošne go- spodarske krize, so izostale v Narodnem domu prej običajne veselice in zabave, kaj- ti vodstvo doma se zaveda resnega položaja ter opušča vse to, kar bi obiskovalcem napravilo večje stroške. Ker je kino danes najcenejša zabava, se bo na Silvestrov večer predvajal ob 8. Ufa-film »Lepotica na rivierji«, potem pa bodo obiskovalci po- slušali radio. Okrog rad- aparata se bodo ta večer zbrali tudi gasilci pri svojem po- veljniku g. Dolinsku pod Skalo. Gasilci- steklarne pa bodo silvestrovali v Hot- bauerjevi gostilni. Kino Narodni dom bo ponovil svoj program na novega leta dan ob 15. in 20.

Komandir orožniške postaje g. Urleb je že prevzel ključve nove orožniške kasarne, prej Kobaletove hiše od lastnice TPD. V preurejeno orožniško postajo, ki obsega 6 sob, kuhinjo, shrambo in pralnico, se vseli orožništvo po Novem letu. Na obsežnem vrtu ob hiši se urejuje sedaj drvarnica.

Dr. Henrik Steska:

Novi upravni postopek na prvi stopnji

I.

Novi zakon o občem upravnem postopku se, kakor sem že omenil, ne nanaša na upravno kazensko postopanje in na upora- bo neposredne upravne primude brez pre- dhodne odločbe. Istotako se ne tiče izdajanja abstraktnih pravnih predpisov, kakršni so uredbe, pravilniki in službena navodila, ki jih izdado upravna oblastva, ter se tudi ni- ma uporabljati takrat, ko gre za svobodno neavtoritativno upravljanje, ali za izpolni- tev lastnih obveznosti nosilcev javne upra- ve (države, banovine in občin) in najsi so te obveznosti tudi javnopravne prirode.

Upravni postopek v ožjem pomenu je to- rej usmerjen na konkretno odločanje, pri čemer je odločbo izreči na osnovi ugotov- ljenih konkretnih dejanskih okolišnosti in s podvajanjem teh činjenic pod abstraktno pravno normo. Pri upravnem postopku na prvi stopnji je razlikovati med uvajanjem postopka, ugotovitvijo stanja stvari (ugoto- vitvenim postopkom) in upravnim odločbo. Pristojno upravno oblastvo uvede postop- pek vobče po službeni dolžnosti. To tako- zvano oficialno načelo je povsem ob sebi- umevno, saj je vse upravno pravo name- nieno ali izključno ali v dokaj izdatni meri neposredno javnim interesom. Zbog tega ozira na občo blaginjo načeloma torej ni treba izrečnega stranknega predloga. Vsa- si seveda je že po značaju stvari potrebno ali po pravnih predpisih o postavitvi uprav- nih stvarih določeno, da stranka sama s prošnjo ali s prijavo predlaga uvedbo po- stopka (n. pr. glede dovolitev, koncesij itd.).

Ugotovitveni postopek ima namen ugo- tavljati stanje stvari, ki je odločilno za upo- rabo abstraktnih pravnih norm in za izdajo odločbe. Radi smotra javne uprave je tudi ugotovitev stanja stvari, t. j. ugotovitev vseh pravo odločilnih činjenic oficilno. Velja torej tako zvano inkvizicijsko načelo, po katerem oblastva z vsem razpolo- žnimi sredstvi uradoma ugotove stanje stvar- i. Navzlic temu pa je seveda vsak, kdor pred oblastvom kaj trdi, da bi izpolnil odločbo v gotovi smeri ali kdor navzlic odločbi od upravne oblastve želi doznati činjenice izpodbijati, tudi dolžan to svojo trditve po možnosti dokazati.

Kot domusna dokazila za ugotovitev sta- nja stvari je uporabljati vsa primerna do- kazila in le stvari, ki so oblastvu vobče zna- ne, ni treba dokazovati. Tek in obseg ugo- tovitvenega postopka odreda upravna obla- stvo. Za dokazila služijo zlasti javne in pri-

vatne listine, zaslusba prič, pritegnitev izve- dencev (veščakov) in ogled. Važno je, da se že po kazenskem zakoniku lažne izpovedbe pred upravnimi oblastvi kaznujejo z zapo- rom. Priče se vobče ne zapričujejo, izvzema- ši slučaje, da poedni zakoniti predpis to iz- rečno določa. Določbe o dokazih vsebujejo podrobne predpise o dokazni moči listin, dalje o tem, kako se pozvane prič zaslusijo, jejo, kdo se ne sme zaslusivati in kdo sme odreči pričanje in izvedensko mnenje, po- tem o dolžnosti lastnika ali posestnika stvar- i, prostora ali zemljišča, da dopusti ogled in o povračilu škode, ki se mu je z ogled- dom prizadela. Dasi zakon tega izrečno ne omenja, je vendar jasno, da služijo za do- kaz tudi lastna opazovanja pristojnih javnih organov pri njihovem poslovanju, dalje tudi priznanja in izjave udeležencev strank samih. Upravno oblastvo ocenja vobče po svobodni preudarnosti ali po pravno odločilne činjenice dokazane ali ne. Velja torej načelo svobodne ocene dokazil.

Kadar si dve ali več strank nasprotujejo s svojimi zahtevki v upravnem postopku, si mora oblastvo prizadevati, da se stranke po možnosti poravnajo. Poravnava ne sme oškodovati javnih in zaščitenih pravnih interesov. Ako je zbog dosežene poravnave izdaja odločbo odveč, se o tej poravnavi sestavi poseben zapisnik, overovljeni prepis pa dostavi strankam.

Da se stanje stvari kolikor moč res- nično ugotovi in pa ob enem pravice in pravni interesi strank zaščiti, je strankam datu priliko, da pravčasno zvedo o rezultatu izvedenih dokazov in da se o tem izjavijo. S tem načelom zaznavanja (zasiljanja strank) je deloma nadomeščeno načelo koncentracije ustne razprave. Upravno oblastvo si mora nam- reč prizadevati, da je postopek čim pri- mernejši, hitrejši, proučitejši in cenejši. Zbog tega se vrši ustna razprava, h kateri so pozvane vse stranke, priče in izvedenci in pri kateri se izvaja morda tudi ogled, le- tedaj, ako je to potrebno. Zakon natančno določa, kako je treba k razpravi osebno po- zvati znane stranke in vrhu tega še javno razglašiti razpravo. Neopravičen izostanek strank ali oostitveni opazki (pomislekov ali ugovorov) najkasneje med razpravo je smatrati, da pristaja dotični udeleženec na poslovanje, ki je predmet razprave. O raz- pravi, ki se vrši po izvestnem redu, je se- staviti razpravni zapisnik. Ker ni vedno treba, da bi imeli ustno razpravo ali da bi pri ustni razpravi bil neposredno osredoto- čen ves dokazni postopek, zavaljo tega se smejo izvajati dokazi tudi po drugih upra- vni oblastvih ali na po poedin h izvedenih izven ustne razprave. S tem je seveda tudi n- lo neposrednosti v dokaznem postop- ku deloma opušteno. Radi zavarovanja do- kazov zbog preteče izgube ali otežkočenja uporabe dokazil, je po potrebi v vsakom stanju postopka, ali celo pred začetkom postopka dopustno, da se izvede ogled ali odda izvedensko mnenje ali zaslusijo prič. Kadar je stanje stvari že na osnovi činjenic, ki so oblastvu znane, ali na osnovi stranki- nega predloga in njenih donesenih dokaz- zov dovolj ugotovljeno in ni treba še po- sebe zaslusivati pri zadetih strank radi za- ščite njih pravic ali pravnih interesov, ta- krat sme odnati vsak ločen ugotovitveni postopek ter upravno oblastvo kar na tej osnovi odloči. Včasih sicer stanje stvari še ni dovolj ugotovljeno, vendar radi javnih interesov ni moči še odlašati z ukrepom, a- takos odločba ima le pogojno veljavo, ker sme stranka v izvestnem roku zahtevati uvedbo ugotovitvenega postopka.

OSVEŽITE SE S KOPELJO.

ki ste si dodali eno od naravnih milovonit- vih soli za kopanje: ISLA EAU DE CO- LOGNE kopalno sol, ISLA CHYPRE ko- palno sol, ISLA KONIFEREN kopalno sol. Izredno duhte in osvežujejo, izvanredno ugodno učinkujejo na kožo in na splošni počutek. Dobivajo se v lekarnah, drogeri- lah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: PA- RACELUS, k. d., Zagreb 3.

Novo slovensko pevsko društvo v Nemčiji

Slovenska kolonija v Hamburgu Neumühlu v Porenju je številno zelo močna in širito organizirana pod vodstvom popularnega in vneto delujočega predsednika g. Antona Šnajdena. Nov dokaz njene delavnosti je ustanovitev pevskega zbora »Triglava«. Ustanovna slavnost se je vršila 14. t. m. popoldne v Buschhausenu pri Neumühlu ob številni nazvočnosti rojakov in delegatov iz Porenja in Westfalije. Novo pevsko društvo je nastopilo prvič in zelo na vsa izvajanja burno odobravanje. Prav značilno in razveseljivo je, da so k novemu pevskemu društvu pristopili mnogi

mladeniči, ki so rojeni v Nemčiji pa žele gojiti slovensko pesem v svojem materinem jeziku. Na sliki sedi v sredini predsednik Šnajden, ob njegovi desni je častni član Ludvik Hardt, dalje podpredsednik Fran Laznik iz Laškega in tajnik Leopold Dolar iz Zagorja, na predsednikovi levi pa pevovodja Karel Šišler iz Banata, blagajnik Ivan Šalobir iz Teharja, prisednik Ignacij Urankar iz Zagorja in preglednik Ivan Bizjak od Sv. Duha nad Krškimi. Novemu pevskemu društvu želimo mnogo, mnogo lepih uspehov.

O slovenjebistriških lovcih in loviščih

Slov. Bistrica, 27. dec.

Lovstvo je prastaro, stano kakor človeški rod, dasi bi — sodeč po današnjem videzu — tega o lovstvu v Slov. Bistrici ne mogel vsakdo trditi. Pa bilo kakorkoli, dejstvo, da se je v letu 1928, osnovalo pri nas Lovsko društvo, je razveselilo marsikogar, najbolj pa menda našo ubogo divjaco, ki si je ob takrat vsaj nekoliko oddahnila. Lovišča namno in smo jih vedno imeli, divjačina pa je bilo v njih vedno manj in postala bi bila povsem prazna, da ni prevzelo obširnega pasu od Črešnjevke ravnice ob glavni železniški progi, pa vse do Robca pri Sv. Anehu na Pohorskem grebenu v našem naše društvo, ki si je s strogi pravici začrtalo smoteno nego opustošenih revirjev. Uspeh ni izostal in že po dveh letih so naše ravnice, trate in gozdovi nenasovno oživele tako da je bilo letošnje jesen mogoče prirediti v 10 loviščih že 16 skupnih lovov na zajce in roparice. Perjad in srnjad se tudi v tem letu ni streljala. Čeravno se je povsod že dobro razpodiha. O teh lovih, oziroma brakadah bi našel nekoč »okroglih«, ne morda »latinskih«, temveč do pike resničnih.

Naša pisana lovška družba je večinska od silne dobrodušna in na običajnih brakadah se polovica izmed njih le poredkoma in s težkim srcem odloči za »dobro namerjen« strel. Med divjačino torej nikakor ni so zasvožen — nasprotno! Uživajo za služeno zaupanje ne le med srnjati in jerebicami, ki so doslej še pod strogo zaščito, temveč tudi pri zajcih. Brakade torej nikakor niso krvoločne in opasne, zato pa tembolj zadnji pogon, ki se nikdar ne vrši v gozdu ali celo na njivi, temveč po stari navadi v Wallandovi krčmi. Vsakdo pripoveduje takrat svoje dogodivščine pač tako, da dobijo glavo in rep, če tudi morda repa ni videl in glave ne zadel.

Določeno je bil dvadnevni skupni lov na Pohorju blizu Sv. Aneha. Treba je bilo prenočiti v prijazni Korenovi krčmi pri Sv. Martinu. Dobrosrčni tovariši, ki je vodil sprednjo stražo, le hotel celi zaostali družbi pripraviti tudi večerjo, primerno času in okoliščinam. Za vsako ceno naj bi prišel na mlaz zajec, pravi divji pohorski zajec, ki ga je hotel sam ustreliti, odreti, speči in servirati v okusni omaki. V ta namen je dotični tovariš — lovec ali bolje rečeno arečolovec zbral pri vseh boljših slovenjebistriških gospodinjah obilico kuharskih receptov in nasvetov, takozvano »paco« za zajca pa je strokovnjaško zvaril in zabelil že kar doma in jo v velikem loncu varno oprtal na lunaška pleča. Vse je bilo torej v najlepšem redu, manjkat je samo še zajček. Tega je bilo treba spotoma dobiti. Toda sreča je muhasta in zajci menda še bolj. Zavohali so najbrž dišečo »paco« v nahrtniku skrbnega lovca in zaslutiti požrešni namen zelene tovaršije. Nobeneza ni bilo pod cev, paca pa je ostala v šmarčinski krčmi neizrabljena.

Naslednjega dne se je družba pomaknila visoko pod Pohorski greben, koder se je v skrbnem varstvu že dokaj lepo zaplo-dila srnjad. Vsakdo je obstal na odkazanih stecinah in prisluškoval več ali manj pazljivo v smer pogona. Med brezskrbnimi streli je bil tudi naš rabič. Utaboril se je

v temni zaseki na lovskem stočku in očitno zapadel v ribarske meditacije tako, da je na pogon docela pozabil. Za nenadni šum in trušč se ni zmenil, temveč vztrajno ždel med nizkim jelševjem in zri predse. Mahoma pa pridrvi naravnost proti njemu družinica treh sm, ki druga za drugo planejo naravnost v presenečenega lovca. Puška mu je odletela v grmovje, sam pa se je v vsej svoji dolžini preotalil vznah. Zadnjo živalico je baje za kazen tudi »zlasal« in ji izpulil pest dlake, ki jo še danes hrani v spomin na svoj prvi lovski pohod k Sv. Anehu.

Takih in slčnih dogodivščin bi lahko naštel še več, samo da vse niso tako resnične. Pretiravati pa tudi med lovci ne kaže in nikdo naj ne natveza medveda — če niti merjasca ni srečal. Zato se Bistričani držimo zlate sredine: obilo smeja, seveda brez greha in nekaž resnice — vsaj do polovice.

Novoletna številka

Ilustrovane tedenske revije

ŽIVLJENJE IN SVET

vsebuje naslednje zanimivosti:

Podaljšanje življenja

Jugoslovensko - romunska rastava v Pragi (s slikami)

Kontrolor Kalister (iv Podržaj)

Katera riba je pristna? (slika)

Pomlajevanje evropskih mest (s slikami)

Izdelovanje porcelana (s slikami)

Novo leto na Japonskem (slika)

Zdravnik, ki je opisal svojo smrt

Slike iz življenja in sveta

Kdor išče najde (V. Sila)

Tolstoj o sebi (slika)

Konfucij bo zmagal (s sliko)

Človek, ki meri starost zemlje (slika)

Musica jim je pomagala do blagostanja (slika)

Spomini zadnjih Rimljanov v Podonavju (s sliko)

Zanimivosti iz kirurgije

Praktičen izum za telefonske naročnike (slika)

Anekdote

Greta Garbo kot senzacija (slika)

Ako še ne veš

Tedenski jedilni list

Karikature

Humor v slikah

Uganke in zanke

Moderno dekle

»Življenje in svet« izhaja tedensko in stane polletno (zaključena knjiga s nad 800 strani in z nekaj sto slikami) 40 Din, četrtletno 20 Din, mesečno 8 Din. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5 in v vseh podružnicah »Jutra« Posamezne številke samo 2 Din po vseh trafikah.

Ob grobu vrliga moža

Lesce, 27. decembra.

Na božični praznik smo položili k večnemu počitku občinskega slugo Jakoba Sokliča. Mož je končal na tragičen način: omračil se mu je um in zastrupil se je. Ta tragična smrt je še povečala našo bolestan izgubo vrliga moža. Pokojnik je bil nekdanji izvošček, potem več let selski pismonoša, nazadnje pa občinski sluga Bil je dobričina, da mu je težko najti primere. Svojo službo je vršil zelo vestno in je bil do skrajnosti uslužen vsem občanom. Vsakemu je rad ustregel in vsako poverjeno nalogo najbolje izvedel. Kadar je hodil naokrog z nabiralno polo tako n. pr. ob raznih elementarnih nesrečah ali ob raznih občekoristnih nabavah, je nabral po vsej občini več prispevkov, kakor se je sploh pričakovalo. Tako je bilo tudi, ko smo zbirali denar za novi veliki zvon. Ta zvon je prvič zapel pred sedmimi leti na božič in baš sedaj ob obletnici je zvonil dobremu možu v slovo.

Pogreba se je udeležila velika množica občanov, igrala je godba in na grobu je naš pevski zbor zapel žalostinke. Cerkevne obrede je opravil gospod župnik, stroške bo pa nosila občina v priznanje pokojnikovih zaslug.

Primorske novice

Premešeni so učitelji in učiteljice: Josip Suligoj iz Grahovega, Andrej Ana Fili iz Lanišča, Rafael Pertot iz Lokvi, Ana Azman iz Postojne, Miroslava Šček, vsi v Kalabrijo, Franja Zivec iz Dutovelj v Ligurijo, Marija Fakin-Frigat iz Povirja in Gizela Katanec iz Podkrajja v Benečijo, Anton Gregoretič iz Skocjana na Sicilijo, Marija Rozman iz Šmihela v Abruce, Josip Trošt iz Košane in Bogomir Putar iz Račice v Sardenjo, Albina Jurca-Lovrenčič iz Postojne v Marke, Marija Musković iz Poreča v Puglie.

Pri Sv. Jakobu v Trstu zgradijo v letošnji zimski vojašnico za orožnike ki bo stala tri milijone lir, meseca januarja 1931 se prične dela za zgradbo velikega liktorskega štadijona na že določenem prostoru.

Solski skrbnik Mondino je poročal ministrstvu za narodno vzgojo o naraščajočem vzmernjenju med učitelji in zlasti med učiteljicami v Julijski Krajini. Minister Giuliano je nato takoj objavil gostobesedno pohvalo italijanskega učiteljstva ob vzhodni meji in v nasprotju z Mondinovinim izjavitvijo označil učiteljstvo za pogumno in vztrajno v svoji visoki misli. Posebej izreka priznanje učitelju Petru Repetti in učiteljici Magdaleni Silecchia v Gabrijah pod Stanjelom in učiteljicam Margeriti Nicolini in Kletiji Cosmini v Boycu, ki so se ob znanih dogodkih posebno dobro držali. Mondino bo najbrž v kratkem premeščen.

»Pagine Agricole« razširjajo sedaj med kmetovalce v goriški pokrajini. Slovenski kmet ne razume italijanske, katera je tuja celo furlanskemu kmetu. Te »Pagine« naj bi menda nekako nadomestile ustavljeni »Novi liste«, ki je imel dve obsejni rubriki za kmetijstvo in razlaganje zakonov. Po dogodku pri Murovcih na Kanalskem so naši preiskovalni organi v bližini mnogo vojnega materijala in fašistične novine so pisale o oboroženih zarotah. Povsod, koder je divjala vojna, je še danes obilo vojnega materijala, ker se še doslej ni izvršilo nikako pravo očiščenje bivših bojišč. Marsikateri kmet je vsled tega že trpel po krivem. Zato pa naj se z razorožitvijo odredi tudi temeljito izčiščenje bivših bojišnih tal pa bo odpadlo marsikako sumničje.

V Trstu je preminel gosp. Hektor Polič (Polič), eden izmed mnogih primorskih brodalastnikov jugoslovanske krvi, ki so s svojo nadarjenostjo povzdignili tržaško plovbo do svetovnega slovesa. Pokojnik se je po vojni poštovnovalno trudil za »Libero Triestino«, ki je pa pod novimi razmerami kmalu prešla v druge roke.

Prvi ministrski predsednik združene Italije Alfredo Lamarmora je hotel pridružiti domovini le Benečijo in Trentin, Primorja s Trstom pa ne. Poudarjal je: »Ako bi slučajno Trst pripadel Italiji, bi bila ta posest za našo kraljevino polna težav in najtežjih nevarnosti.« V decembru 1864 je izročil poslanec Molinari italijanskemu parlamentu protest Tržčanov, ki so izjavili, da nikakor in nikdar ne žele, da bi bili združeni z Italijo. Trst se je podrgel leti 1382 Avstriji prostovoljno, ker se je bal zavajevanja s strani Benetk, ki so bile strnjale njegov sovražnik. Prvič so napadli Benetani Trst leta 1202. Vrstilo se se večji in manjši napadi in leta 1381 so oblegali Benetani Trst enajst mesecev in pustili za seboj strašno opustošenje. Pa tudi pod avstrijsko oblastjo še dolgo ni bil Trst varen pred Benetkami, ki so izjavljale, da hočejo one gospodovati v gornjeadrskem pomorskem gibanju. Ko se je Avstrija utrdila, je Trst mogočno narastel, pod Italijo pa se je takoj ponizal pred Benetkami, ki sedaj vodijo gornjeadrski pomorski promet.

Znano je, da v Julijsko Krajino ne smejo nobene jugoslovanske novine. Marsikdo je bil že obtožen kaznovan, ker so dobili pri njenem novine z onstran granice. Za razširjanje jugoslovanskih novin so določene sedaj posebno ostre kazni in pulski prefekt je razglasil, da bo kaznovan z ječo 15 let vsak, pri katerem bi se dobil kak jugoslovanski list s članki o razmerah v Istri.

Položaj kmetijskega gospodarstva v Julijski Krajini je skrajno neugoden. Kakor pri vsakem podjetju, tako je tudi pri kmetijskem gospodarstvu vprašanje razpoložljivega kapitala temeljno in najvažnejše. Prišlo pa je že tako daleč, da danes še celo večje kmetije ne morejo več izkazovati dobička. Kmet se boji dolga in posojil z visokimi obrestmi. Kdor začne danes z dolgom, je v kratkem izgubljen. Neoporečno je dejstvo, da je primorska zemlja skopa in za more prerediti le delovno družino, dolga na sebi pa ne trpi. Vojna je pustila za seboj izredne razmere, iz katerih bi se pridni naš kmet dobro izkopal, ako bi ne ostajale le prazne besede z visokih mest že nešteto krat tako slovesno izrečene zagotovitve pomoči kmetijstvu ob meji...

Publicist Angelo Vivante je razpravjal tik pred vojno o jadranskem vprašanju in italijanskem irredentizmu. Prišel je do zaključka, da njegovi rojaki tostran Adrije in Soče prav za prav nimajo ničesar iskati, kajti pravih Italijanov na tej strani ni in kar se prištevca k Italijanom, to je le proizvod nasilnega poitalijančevanja in vse to zadovne aspiracije vročekrvnežev hranijo v sebi kali usodepolnih zapletljivcev. Glede tržakih Italijanov pravi Vivante: »Zlasti v Trstu so Italijani v zelo skromnem razmerja potomci rimljanstva in tudi samo narodnega izseljevanja. Slovenci niso prišli

Neguj tudi Tvoje lepe zobe

da bodo pristojali
Tvojim rudečim
ustnicam in nežnim
licama. Upotrebljavaj
dnevno edino

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

še le večeraj na primorska tla in je njihovo narodno gibanje zgodovinski dogodek. Kako je šibko tržaško italijanstvo, podpirajo najboljše sedanje poitalijančevanje primkov, ki ga ni ne konca ne kraja.

Allan-bey in sodobni sport

Kakor je razvidno iz članka g. B. Borka, ki je bil objavljen v nedeljski številki »Jutra«, je moj »zagovor« sporta izzval v čitateljih »Jutra« baš one učinke, ki sem jih s svojo grotesko hotel doseči. Pokazal je na oni strani vso plitkost duhovnega obraza pretežne večine sodobnega mladega sveta, na drugi strani pa je izzval opravičeno ogorčenje nad takim, vsakršno duhovnost prezirajočim gledanjem pri vseh onih, ki jim svet duha ni deveta briga na zemlji.

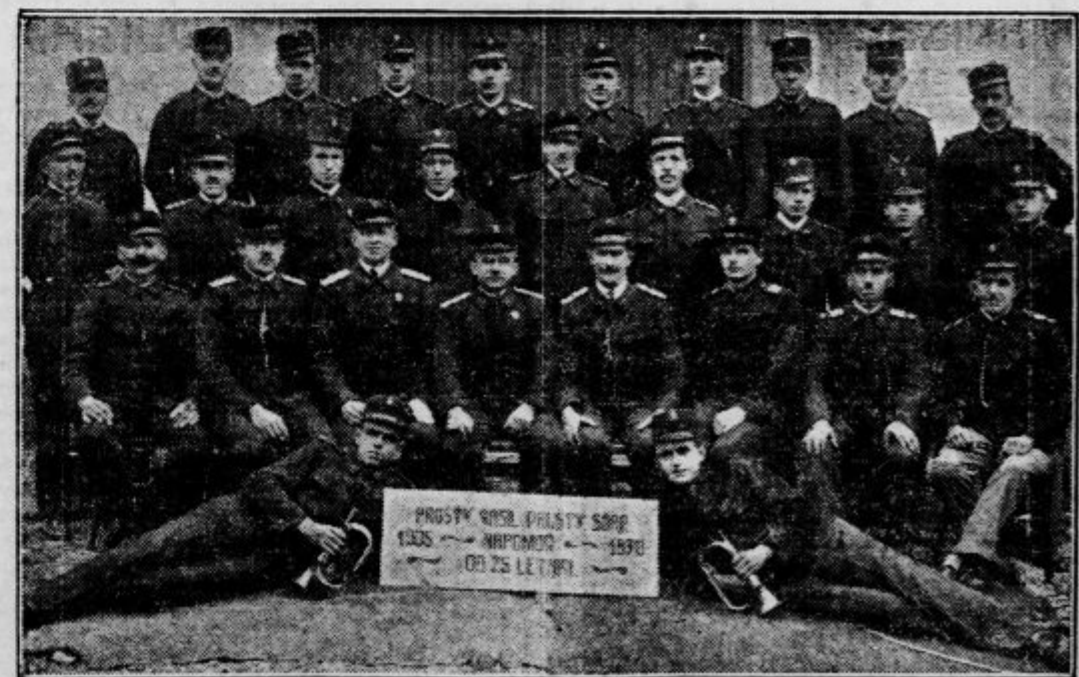
Ni potrebno, da bi danes še naprej razpredal interesantni motiv o pravi vsebini sodobnega sporta ter o njegovih krivih apostolih ne v resni in niti v satirični obliki, ker je problem sam od sebe jasen, ko na dan. Treba je, da vendar že enkrat pridemo iz večnega zakotnega tarnanja in pasivnega gledanja ter da zaježimo sportno povenod in jo speljemo v strugo pametnega, kompromisnega dela za nego telesa in, kar je glavno, tudi duše. Formula »zdravo telo nam da tudi zdravo dušo« je v rokah neodgovornih ljudi ki povečini obvladajo današnji sportni svet, vprav nemaren solizem. Rad bi namreč bral že enkrat statistično podano vse ono duhovno delo naših sportnih klubov, ki je bilo posvečeno mi-mo telesa izobraževanju duha naših sport-

nikov in sportnih rubrik našega dnevnega časopisa ni nič razvidno. Koliko predavanj iz premnogih področij ustvarjalnega dela človeškega pa so, recimo v letu, priredila naša sportna združenja za svoje aktivno članstvo? Golo negovanje mesa ne ustvarja še človeka, kamoli še občana in državljana! Tu je potrebna energična revizija celotnega dela, ki naj bo v korist mlademu rodu samemu in po njem tudi duhovnosti našega ljudstva.

Naj mi bo dovoljeno, da iz krivega navdušenja in upravičenega ogorčenja cenio-nih čitateljev »Jutra« izkujem (tvegam, da me slovenska srbsoritost križa zastran tega!) nekoliko kapitala za misel, ki jo no-miš do dolgo v sebi. In ta misel je:

Ce je naša država z ustanovitvijo SKJ vzela izključno v svoje roke telesno vzgojo jugoslovanskega državljanca, bo najbrž, vsaj tako sodim, tudi njena sveta dolžnost, da izloči vzporedno iz javnega življenja vse one težnje rekorderske dejavnosti telesa, ki ovirajo harmoničen razvoj našega človeka. Mislim, da bi bila baš naloga S. K. J., vzeti v roke zadevo jugoslovanskega sportnega gibanja in dati našemu sportu oni pečat duhovne zrelosti, ki je za ljudsko duševno in telesno zdravje potrebna. Zakon o SKJ naj se v toliko izpremeni, da postane jugoslovanski šport v vseh svojih panogah izključno monopol SKJ. S tako ureditvijo bosta i telo in duša jugoslovanskega državljanca prišla v edino prave roke. To pa zastran odgovornosti, ki spremlja vsakršno javno delo, pred človekom, državo in človeško družbo. Allan-Bey.

Gasilno društvo v Sori pri Medvodah

je nedavno praznovalo 25letnico svojega vzornega in uspešnega delovanja v korist kraja in okolice. Sedanjí poveljnik društva je g. Viktor Kuralt, načelnik pa g. Jakob Gabon.

Slovenci v žandarmerijski šoli v Banji Luki

Manufaktura

Vi sigurno hočete,

da si za svoj denar kupite blago najbolje kvalitete za zmerno ceno.

Na obroke

in še zgornje prednosti imate pri nas.

Zahtevajte potnik!

Rebord

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

Domače vesti

* **Spomenik kralju Petru v Čakovcu.** V dvorani mestne posvetovalnice v Čakovcu se je 26. dne vršila konferenca najuglednejših tamkajšnjih meščanov in zastopnikov oblasti v zadevi postavitve spomenika blagopokojnemu kralju Petru Osvoboditelju. Izvoljen je bil odbor, ki bo vodil akcijo za spomenik.

* **Vojaške vesti.** Na predlog ministra vojske in mornarice je Nj. Vel. kralj poveljal ukaz o imenovanju razvrščanju in upokojenju oficirjev. V našo vojsko so sprejeti tudi nekateri bivši oficirji avstro-ugrske vojske, med drugimi s činom rezervnih pehotnih poročnikov Albert Čok in Dragan Schwarz, s činom rezervnih pehotnih podporočnikov Robert Engelman dr. Dragotin Župnek in Anton Bernard, s činom rezervnega veterinarskega poročnika pa dr. Otmar Novak. Prideljeni so na službovanje: pehotni poročnik Pavel Slade komandi ceriškega vojaškega okrožja, pehotni poročnik Josip Rojč komandi ljubljanskega vojaškega okrožja, artiljerijski podporočnik Martin Prelog kot vodnik 2. pionirskega polka, artiljerijski podporočnik Ivan Ožbirt operativnemu oddelku glavnega generalnega štaba, inženjerski kapetan Dragotin Gaberščik pa kot komandant 1. bataljona 2. pionirskega polka. V aktivnega poročnika je povislan podporočnik Leopold Vodeb, v voj. činovnika I-III. pa Silvij Brenčič.

* **Izpremembe v železniški službi.** Upokojeni so: zvaniki I-1: Alojzij Ružič, vlakovodja, Maribor gl. ko.; zvaniki II-1: Oton Tremel, sprevodnik, Maribor gl. kol.; Ignacij Palč, premikahni nadzornik, Čakovci; II-2: Mihael Cvilak, sprevodnik, Maribor gl. k. — Premišljeni so: uradnik III-1: Rudolf Ogrinc, kurilniška ekspozitura, Murska Sobota, za strojne nadziralce v kurilnico v Maribor; zvaniki II-1: Mihael Cvilak, Medvode, za kretinika v Maribor kor. kol.; Ivan Jerina, Babinjska Bela, za kretinika v Medvode; dnevnika Nikolaj Miklič, Trebnje, v Ljubljano gl. kol. — Sprejet je kot dnevnikar Feodor Miklič v kurilnico Ljubljana I. gl. kol. — Postavljen je za uradnika III-4 Richard Müller, prometni uradnik, Gornja Radgona.

* **Imenovanje v srednješolski službi.** Na II. realni gimnaziji v Ljubljani je imenovana dr. Marija Perparjeva za suplenco v I.9.

* **Ostavka na državno službo.** Asistent tehnične fakultete ljubljanske univerze dr. Miroslav Andolšek je podal ostavko na državno službo.

* **Promocija na univerzi v Innsbrucku.** Je promoviral 20. t. m. za doktorja vsega zdravstva g. Janko Lovšin iz Ribnice.

* **Službeni list banske uprave Dravske banovine** objavlja v 45. številki: pravilnik o nabavi in razpečevanju domačih in tujih zdravil biološkega izvora v domačih javnih zavodih; navodila za izvrševanje pravilnika o prometu in kontroli narkotičnih drog in strupov; navodila za izvrševanje asanacijskih del ter dopolnitev uredb o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe.

* **Zaradi proslave stoletnice rojstva Frana Levstika** se je 21. t. m. vršil v Velikih Laščah sestanek, na katerem se je konstituiral naslednji odbor: predsednik Pucelj Anton, štud. iur., podpredsednik Dodiša Ivan, bogoslovec, tajnik I. Šega Matija, cand. iur., tajnik II. Hočvar Josip, uradnik, blagajnik I. Ramovš Jakob duhovni svetnik, župnik, banski svetovalec, blagajnik II. Hočvar France, posestnik in gostničar, odborniki: Hočvar Ivan, župan, Zitko Matija, upravitelj osnovne šole, Koprivec Ivan, načelnik gasilskega društva, Hanžič Ivan, starosta Sokola, Nahtigal France, predsednik prosvetnega društva, Jelenc Ivan, tajnik Hramnice in posojilnice, Brejc Anton, organist Primožič Anton, trgovec in po-

sestnik, Debeljak Alojzij, posestnik, Tomšič Janez, posestnik, Ivanc Matija, pos. sin, Polzečnik Ivan, profesor.

* **Uspeh Banovca v Ameriki.** Ravatelj g. Matej Hubad je prejel od g. Svetozarja Banovca naslednje obvestilo o nastopu v Chicagu: »Čenjeni gospod ravatelj! Spoštani Vam, da sem v Chicagu pri gostovanju v »Hoffmanovih« zelo lepo uspel. Rezultat uspešnega gostovanja je bil ta, da me je povabil čikaški simfonični orkester na sodelovanje pri koncertu 15. februarja in me angažiral kot prvega solista. Vse točke bom izvajal s spremljevanjem 80 moč broječega orkestra v Quivici-Operi.

* **Lupis-Vukle v Buenos Airesu.** S parnikom »Belvedere« je nedavno prispel v Buenos Aires g. Lupis-Vukle, ki se je danje časa mudil v domovini, kjer je imel v Zagrebu in Beogradu uspešna predavanja. V Buenos Airesu bo g. Vukle nadaljeval »volo knjigo o Jugoslovanih v Južni Ameriki in bo, kakor pravi, ustanovil nov jugoslovanski list.

* **Tečaj za šolske zdravnike.** Pri centralnem higijenskem zavodu v Beogradu se 15. januarja odpre trimesečni tečaj za šolske zdravnike. Zdravniki, ki se žele udeležiti tega tečaja, naj do prijavijo do 5. januarja prihodnjega leta.

* **Mesto banovinskega cestarja oddaja** banska uprava Dravske banovine, in sicer za progo na banovinski cesti Drawgrad-Slovenigradec-Velenje-Šostanj-Letuš-Sv. Peter v Savinjski dolini od km 59 do km 63. Prosilci ne smejo biti mlajši od 23 let in ne starejši od 30 let. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. januarja na banski upravi v Ljubljani.

* **Našim mladim ogankarjem.** V besedi mladinske uganke »Začaran grad« v božični številki je mala napaka, in sicer se mora med drugimi iskati srna in ne jelen.

* **Velika jugoslovenska manifestacija v Buenos Airesu.** Po inicijativi urednika »Slovenskega tednika«, glasila slovenskih rojakov v Argentini, se je nedavno v Buenos Airesu vršil velik sestanek tamkajšnjih rojakov. Veliko dvorano Principe Jorge je napolnilo približno 1200 naših ljudi. Na prireditve so prišli tudi naši poslaniki dr. Milorad Zdravicki v spremstvu tajnika legacije, znani rodoljub Mihanović in češkoslovaški poslanik dr. Machaty, ki so do konca prisostvovali akademiji in niso mogli prebraviti preciznosti in izvajanju vseh točk programa. Zelo pohvalno so se izražali o prireditvi tudi argentinski gosti, ki so izjavili, da bi nobena druga kolektivnost ne mogla svojega delavstva predstaviti na tako lep način. Visek prireditve je bil govor urednika Čebokija, ki je v španskem jeziku pozdravil argentinske goste in jim povedal, kdo smo Slovenci in kaj je namen naših organizacij in »Slovenskega tednika«. Na koncu govora je povabil navzoče, naj z njim zakličejo: žive Argentina, živeja Jugoslavija! Po govoru je nastopil dramski odsek SPD s Krstanovo šaloigro »Kdo je znorel«, potem pa je strumno prikorakala na oder sokolska vrsta pod vodstvom načelnika Petra Capudra, ki je za svoja izvajanja žela zaslužen priznanje. Ko so Sokoli končno pred odstopom zapeli lepo našo pesem, je nastalo v dvorani navdušenje, ki ga ni mogoče opisati in ki bo vsem udeležencem ostalo v netrzišnem spominu.

* **Novi grobovi.** V Rožni dolini je preminila v visoki starosti 79 let g. Marijana Thalerjeva, mati bivše priljubljene ljubljanske operne pevke gđ. Režike Thalerjeve. Pokojnico bodo pokopali danes ob pol 16. na viškem pokopališču. — V Ljubljani je umrl g. Jurij Brozovič, uradnik OUZO v p. Pogreb pokojnika bo danes ob pol 15. iz mrtvašnice splošne bolnice. — Pokojnikoma blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Srednješolski dom v Beogradu.** Prihodnjo pomlad prične v Beogradu z gradbo Srednješolskega doma, ustanove Nj. Vel. kralja Aleksandra. V domu bo prostora za 500 srednješolskih dijakov. Poslopje bo trinadstropno. V pritličju bodo urejene dvorane za gimnastiko, kopel in velik zimski bazen za plavanje. Stroški za to gradbo so preračunani na okroglo 10 milijonov dinarjev.

* **Banovinska taksa na sečnje.** Društvo gozdnih posestnikov, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 12, zbira gradivo za spomeniko, ki jo namerava predložiti pristojnim čimteljem glede banovinske davščine na sečnje. Zato poziva gozdne posestnike in lesne trgovce, da mu sporoče, ali in kakšne izkušnje imajo s to takso.

* **Naši v Ameriki.** Za direktorja cleavelandske podružnice Standard Trust banke je bil nedavno imenovan rojak Ivan Pucelj, sin znane cleavelandske družine Frana Pucelja, ki je pred mnogimi leti imel gostilno v Žužemberku. — V Johnstownu se je pri delu nevarno ponesrečil rojak Janez Jančar. Zaposlen je bil v neki tovarni jekla. Težka pločca jekla mu je zdrobila obno, ki mu jih bodo morali najbrže odrezati. Ponesrečenec je bil marljiv delavec, delaval tudi na društvenem polju in med rojaki splošno priljubljen. — Rokaj Josje Erjavce iz White Valley je bil 18 let po nedolžnem zaprt, češ, da je ubil leta 1911. svojega sorojaka Petka. Vedno je trdil, da je nedolžen, a šele sedaj se je izkazala njegova nedolžnost. — V Clevelandu je umrl po dolgotrajni bolezni Josip Čampa, star 49 let, po rodu iz Sodražice. V Ameriki je bival 29 let in zapuščal ženo in petero otrok. Istotam je preminila Franciška Jerletova, rojena Levčeva, po rodu iz Ihana pri Donžalah. — V Evelethu je umrl v tamkajšnji umobolnici Jožef Lap, ki je bil velik strokarn. Pred leti je ozebel tako, da so mu morali odrezati obe nogi. To ga je tako potrl, da se mu je omračil um. Doma

Pri nakupu aparata vprašajte za nasvet v drogerijah

KANC

LJUBLJANA — MARIBOR

svetovne znamke stalno na zalogi: Zela, Ikon, Voigtlander

odnak zahtevajte naš cenik!

je bil iz Komende pri Kamniku. — V Cologreju pa je preminil znani slovenski duhovnik Alojzij Kustigar. Doma je bil iz Dolanec na Dolenskem.

* **Trobenice ob božiču.** Iz Ormoža nam je poslal dijak Filip Izliker šopek trobenice, ki jih je našel tik pred prazniki v snegu.

* **Redni občni zbor Društva železniških upokojencev za Dravsko banovino** v Ljubljani bo v torek 6. januarja ob 2. popoldne v salonu restavracije pri »Levu«, Gospi svetke cesta 16 Ljubljana. Dostop bodo imeli le člani proti izkazilu članske knjižice.

* **Zavod za zdravljenje raka z radijem** v Beogradu. V teku minuli dveh let, odkar premoremo 1 gram radija, ki ga je naša država kupila od Češkoslovaške, so se v Beogradu proučevali različni načrti za sistematično radioaktivno zdravljenje raka. Sledilci je radiolog dr. Dragotin Jovanović osnovati institut za radij, kjer se bodo vršila znanstvena raziskovanja in potrebne tehnične priprave za radio-aktivno zdravljenje raka. Institut ureja v posebnih prostorih rentenoijskega oddelka beograjske splošne državne bolnice in bo pomlad že lahko sprejemal bolnike. Zadostovalo bo 20 do 30 postelj, ker bo treba bolnikom ostati v postelji le dva do tri dni.

* **Vladimir Brezovnik, Učbenik za samarjanske tečaje.** Rdeči križ kraljevine Jugoslavije v Beogradu je pravkar izdal v srbohrvaščini (cirilica, latinica) in slovenščini »Učbenik za samarjanske tečaje«, ki ga je spisal naš ugledni rojak, beograjski zdravnik in operater g. dr. Vladimir Brezovnik. Učbenik je spisan poljudno, pregledno in jasno ter opremljen s številnimi slikami. Razen kratkega uvoda o Rdečem križu ter o anatomiji in fiziologiji človeškega telesa vsebuje navodila za prvo pomoč v sili od akutnih zastrupljenj do raznih vrst zloma; skratka vse, o čemer naj bi bil poučen ne samo obiskovalec samarjanskega tečaja, marveč sploh vsak človek. Vsakomur se lahko zgodi, da prevzame vlogo dobrega popotnika iz Samarije in priskoči bližnjemu na pomoč. V tem oziru bo knjiga dobro rabila in je le žele, da pride v roke čim številnejšim ljudem. Slovenska izdaja dr. Brezovnikovega »Učbenika« je jezikovno dobra, ilustracije k tekstu pa so prav prikladne. Predsednik Rdečega križa za Jugoslavijo g. dr. Merko T. Leka je spisal knjigi predgovor. Toplo priporočamo!

* **Madžarski slikarji v Jugoslaviji.** V paviljonu »Cvijete Zuzorčeve« v Beogradu bo 7. januarja odprt razstava del najuglednejših madžarskih sodobnih slikarjev in kiparjev. Pri razstavi bo sodelovalo 35 umetnikov. Ista skupina madžarskih umetnikov bo pozneje še priredila razstavo v Pragi in Sofiji.

* **Madžarski slikarji v Jugoslaviji.** V paviljonu »Cvijete Zuzorčeve« v Beogradu bo 7. januarja odprt razstava del najuglednejših madžarskih sodobnih slikarjev in kiparjev. Pri razstavi bo sodelovalo 35 umetnikov. Ista skupina madžarskih umetnikov bo pozneje še priredila razstavo v Pragi in Sofiji.

Osebe, ki duševno intenzivno delajo,

morajo za dobro hrano in počitkom nadomestiti potrošnje svojih sil. Skodelica okusne koncentrirane naravne krepilne hrane

OVOMALTINE

vsebuje v teko in majhnem obsegu vse hranilne elemente, ki so potrebni, da se vzpostavi ravnotežje telesnih moči.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specializiranih trgovinah: Velika škatlica 56 Din srednja škatlica 32 Din, mala škatlica 16 Din.

Vsakovrstno manufakturno blago

v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah prodaja

Tekstilbazar. Krekov trg

KUVERTE

vseh vrst nudi najugodnejše

KUVERTA v Ljubljani

Kolovarska 12 Vojarski-pa-1

* **Železniškim upokojencem in vdovam** z rdečimi legitimacijami v vednost. Prejeli smo: Oori imenovani naj nemudoma oddajo svoje legitimacije vsak pri svojem najbližjem g. postajenščiku in v svrhu prolongacije za leto 1931., v Ljubljani stanujoči pa tam kakor vsako leto. Vsak naj vzame s seboj pokojninski odlok. Kar se pa tiče ličnih legitimacij, pridejo te pozneje na vrsto, kar se bo pravočasno razglasilo.

* **Dr. M. Rus: Varujmo zdravje!** Knjižnica Podmladka Rdečega križa v Ljubljani, V. zvezek, Ljubljana, 1930. Strani 88, cena za nečlane 2.50 Din. — Tako se imenuje knjižica, ki jo je izdal in založil oblastni odbor Podmladka R. K. v Ljubljani in ki nakratko razpravlja o tem, kaj otroku koristi in kaj mu škoduje, kaj moramo o raznih prilikah ukreniti za njegovo zdravje in — včasih je to še važnejše — kaj moramo opustiti. — Zdravstvena pravila, navedena tukaj posebno za šolarje in šolarice, veljajo seveda tudi za vse druge učence in vajence, gojence in gojenke večinoma pa tudi za odrasle ljudi. Oblastni odbor P. R. K. v Ljubljani je izdal opis v svoji priročni, ceneji in priključni knjižici. Delce bi res zaslužilo, da pride v prav vsako slovensko hišo. Dobite ga v vsaki knjigarni, dočim P. R. K. sam posameznih izvodov ne razpolaga. Ob tej prilici opozarjamo, da ima oblastni odbor P. R. K. v Ljubljani v svoji zalogi še veliko število treh prejšnjih zvezkov in sicer: I. zvezek: Dr. M. Rus, Prva pomoč, cena za nečlane 3 Din; II. zvezek: Dr. St. Bevk, Zdravilne rastline, cena za nečlane 6 Din; III. zvezek: Dr. J. Pirč, Naše zdravje, cena za nečlane 3.50 Din. Dobiti jih je lahko v vseh knjigarnah.

* **Ciril Metodova družba** prosi podružnice, da še ta mesec nakažejo svoje prihranke za tekoče leto.

* **Lepodržne vaje za mladino in žene:** Je naslov knjige Ljudmile Šlibarjeve; izšla je pravkar v založbi Beke-modre knjižnice. Bistveni del telesne vzgoje so tkzv. lepodržne vaje. Potrebne so mladini, da lepo razvije svoj mladi telesni organizem in ga obvaruje pred enostranskimi vplivi šole, potrebne so zlasti telesno slabim, da si okrepe telo in izboljšajo nastajajoče telesne napake. Gojiti pa jih mora tudi odrasla žena, da se zavaruje pred kvarnimi posledicami, ki jih prinaša enostransko delo popotice in da si ohrani telo sveže in gibčno tudi v kasnejših letih. Številni so problemi, ki jih obravnava ta knjiga: ko odgovarja na vprašanje, kako doseči lepo držo telesa in obvarovati telo prosto telesnih hib, ki se le prepozno pojavljajo. Na vprašanje, kako si popravimo nepravilno držo telesa, odgovarja zadnje poglavje I. splošnega dela razprave. Temu sledi II. praktični del knjige, ki navaja veliko število lepodržnih vaj, s katerimi naj ve okrepiti celotni organizem kakor tudi posamezni njegovi deli. Ta del je ilustriran s celo vrsto lepih slik, ki nazorno pojasnjuje posamezne vaje. Knjiga je pisana poljudno in je namenjena mladini in inteligentni ženi vobče. Knjige se dobe v vseh knjigarnah in v pisarni Ate-ne, Dunajska cesta 1. a-II. v Ljubljani.

* **Zadnji dvojni zvezek letošnjih »Zborov«** izide te dni. Vsebinska glasbenega dela: L. M. Škerjanc »Iskre« (ženski zbor s sopranom in solom); V. Mirk »Mornarske« (moški zbor); E. Adamič »Beneška« (solist za tenor s klavirjem). Vsebinska književnega dela poleg drugima: Janez Završan, 40 let pevec; J. Skalar: Spomini na Janeza Završana. Slikli Janeza Završana in kvarteta Glasbene Matice. S tem zaključujejo »Zbor« svoj šest letnik. Narodina za leto 1931 ostane ista, kakor je bila letos (80 Din). Narodniki naj takoj obnove narodnino. Podpirajte »Zbore« s čim številnejšimi naročili!

* **Izvršil samomori, ker se mu ni posrečilo sprava z ženo.** V posloplu livarne čelca v Osijeku se je obesil delavec Karlo Aleksius. Policija je dognala, da je Aleksius šel v smrt, ker se mu ni posrečilo do-seči spravo z ženo, ki živi ločeno od njega.

* **Izsuševanje Popovega polja.** Tehnični oddelk banske uprave Zetske banovine je te dni dovršil velik načrt za izsušenje Popovega polja. Proračun znaša okroglo sto milijonov Din. Država je obljubila svojo pomoč, a tudi banovina bo storila svoje, da se načrt čimprej izvrši. Na ta način se bo pridobil velik kompleks rodovitne zemlje, poljedelcem pa se bo dala možnost, da ostanajo na svoji grudi in obdelujejo zemljo, ki je sedaj ob času žetve vedno pod vodo.

* **Nova električna centrala v Zenici.** Ministrstvo za šume in rudnike je sklenilo, da prične prihodnji mesec z gradbo novega poslopja za električno centralo državnega rudnika v Zenici. V to svrhu je odobren kredit v znesku 6.272.897 Din.

* **Obsodba žene, ki je zaigala tri hiše.** V Bitolju je nedavno »dela na zatočni klopi žena peka Zofija Tasičeva. Ko je nekoga dne zakurila v pekarni, le pozneje žerjavico stresla pred domačo hišo. Ker je pilhal močan veter, je odnesel veter iskro na sosedno slamnato streho, ki je bila takoj v plamenu. Požar se je naglo razširil in so kmalu do tal pogorele tri hiše. Porotno sodišče je Zofijo obsodilo na denarno kazen 600 Din ter na povračilo škode v znesku 170.000 Din. Kasacijsko sodišče je sodbo potrdilo.

* **Krvava selška drama** se je te dni odigrala v selu Boboti. Seljaški sin Cedimir Glogovčev je že dal časa živl v prepisu s svojo rodbino, ker se je proti volji staršev oženil in se preselil v hišo svojega tasta. Ker se je bal, da ga bo oče razdednil, le kot dedščino zahteval več tisoč, katerih mu pa oče ni hotel dati. Cedimir se je zaradi tega hotel maščevati nad svojo rodbino. Najel je nekoliko pajdašev in ž njimi pomečl vrtil v očetovo hišo. Očeta ni bilo doma. Nepridiprav je zvezal mater in sva-kinjo ter ju nemišljeno pretepal. Ko je njegov brat prihitel iz sosedne hiše, ga je Cedimir na mestu ustrelil. Vlomilci so no-tem v hišo preiskali in odnesli 44.000 Din. Nečloveški sin in njegovi roparski tovarši so bili aretirani in izročeni sodišču.

* **Ubežni kaznenec** zopet za znanom, iz kaznišnice v Lennigavi je bil nedavno pobežnil Ivan Mečič in kot bežinec zakri-vil več razbojništev. Za Megličem je bila

Tudi na lepote konkurence se razume naš dr. Dobrojed. Ves svet se lovi za svoji »Miss«, pri tem pa pozablja na svoje življensko vprašanje. Važno vprašanje v današnjem življenju je prehrana. Zato dr. Dobrojed vedno in povsod priporoča preizkušene in priznane najboljše testenine »PEKATETE« in zagotavlja vsakogar, da bi ne bilo niti ene »Miss«, ako bi ne uživale redno testenine »PEKATETE«. Jajčne testenine »PEKATETE« so redilna, okusna in cenena prehrana in se bodo v kratkem tudi one povpele do svetovnega rekorda v razširjenju. In ta čas ni daleč.

Izdana trilica, ki ni ostala brez uspeha. Orožniki so Megliča zalotili v Zagrebu v trenutku ko je nameraval izvršiti žepno tatvino.

* **Zobni kamen, sovražnik zobovja.** Poleg zobne gnilobe je zobni kamen, sedeslet apnenih solih iz sline, največji sovražnik zobovja. Tvorba zobnega kamna, zlasti tik ob mesu, stalno draži zobno meso in to draženje se še poveča po ostankih jedil, ki gnijo-jo v vdrtinah po zobnem kamnu in vmes-nih prostorih. Neprijeten duh iz ust in vnetje zobnega mesa sta posledica tega. Vnetje povzroča zopet odmikanje zobnega mesa in novi zobni kamen zavzema vedno večji obseg. Zaradi tega se začno zobje majati in končno izpadajo. Tvorba zobnega kamna je individualno različna, a v prvi vrsti odvisna od redne in smiselne nege zobovja in ust. Najboljše sredstvo za čiščenje je po predpisu profesorja dr. Unne sestavljena zobna pasta Pebeco.

* **Trgovske knjige, pisarniške in tehnične** potrebščine priporoča M. TICAR, Ljubljana, Selenburgova ulica 1. Sv. Petra c. 26.

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Obleke in klobuke** kemično čist, barva, pilisra in lika tovarna Jos. Relch.

* **Kako postanem dober godec.** To brezplačno knjižico pošlje Meinel & Herold v Mariboru št. 101 vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu. Zahtevajte knjižico takoj z običajno dopisnico!

* **Podeželskim odrom** priporočamo ilu-strirano brošuro Navinška »Lepa maska« Navodila za šminkanje.

Iz Ljubljane

u— **Maudrov dudaški trio** v Ljubljani. Prvič bo nastopil na javnem koncertu v Ljubljani češki dudaški trio, ki je znan po vsej Evropi pod imenom Maudrov dudaški trio. V izredno interesantni obliki nam bo ta trio podal razne češkoslovaške in jugoslovenske pesmi za en glas s spremljevanjem violine in dudu. Koncert bo v nedeljo 4. januarja v veliki dvorani Kazine. Vstopnice bodo v predprodaji v Matični knjigarni.

u— **Pevski zbor slovenskega učitelstva** je z dosedanjimi nastopi dokazal visoko umetniško stopnjo in je brez dvoma eden najboljših zborov naše kraljevine. Zato opozarjamo na njegov koncert, ki bo pod vodstvom dirigenta Srečka Kumarja v pomo-deljek 5. januarja ob 20. v veliki dvorani hotela Uniona. Na sporedu bodo vokalni, narodni in umetni zbori jugoslovenskih avtorjev in pa sopranski solonastop s spremljevanjem klavirja konservatoristke gđ. Anite Mezetove. Predprodaja vstopnic bo v Matični knjigarni.

u— **Veliko simfonično delo** za solt zbor in veliki orkester »Faustovo pogubljenje« ponovi pevski zbor Glasbene Matice v nedeljo 11. januarja ob 15. v veliki dvorani Uniona. Na izvedbo impozantnega Berliozovega dela opozarjamo predvsem naše podeželsko občinstvo, kateremu ugodne železniške zveze omogočajo poset tako znamenitega koncerta. Podrobnosti sledi. Na-ročila za vstopnice sprejema pisarna Glas-bene Matice, Gosposka ulica 8-I.

u— **Iz gledališča.** Drevi uprizori drama prvč znamenito francosko komedijo z Levartjem v naslovni vlogi. Mercadet le tip

Na večer 2 ARTIN-DRAZEJE, drugo jutro — normalno milo iztrebljenje.

Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlice za 8 Din zadostuje za 4—6 krat.

Zelo primerno BOŽIČNO in NOVOLETNO darilce

Je krasna slaminjasta ali emajlirana modra, črna ali rjava kuhinjska garnitura, jedilno orodje v veliki izbiri, stroške garniture posodite itd., katere tudi najugodnejše trdika s Selenburg 17139

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

Vedno sveže praženo kavo

dobite v trgovini Milan Sessler v Ljuto-merni. Kava se sprži pred Vašimi očmi v 15 minutah.

Kvaliteta brezkonkurenčna. 17467

Danes nov spored!

Premiera! Smeh!

ŠAMIKA

na olimpijadi

šalotgra, pri kateri se vsakdo nasmeje od vsega srca! Veleskomitno od prvega prizora ko konca!

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

KINO IDEAL

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo:

- čas opazovanja 2. stanje barometra,
- temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. vrsta padavin 8 padavine v mm.

27. decembra 1930

Ljubljana 7, 759.1, 0.5, 9.5, ENE 3, 10, —; Maribor: ni dežes; Mostar 7, 759.7, 5, 93, mirno, 6, —; Zagreb 7, 759.0, 1, 92, mirno, 10, dež, 2.0; Beograd 7, 759.0, 2, 93, ESE 2, 10, dež, 0.2, —; Sarajevo 7, 760.6, 2, 94, ESE 2, 10, —; Skopje 7, 762.8, 5, 95, mirno, 10, —; Kumbor 7, 758.2, 13, 85, mirno, 6, dež, 20.0; Split 7, 759.0, 12, 85, ESE 4, 8, dež, 1.0, Rab 7, 757.5, 7, 84, S, 6, 10, dež, 14.0; Vias 7, 757.7, 8, 93, S, 8, 10, dež, 1.0.

Solnce vzhaja ob 7.38, zahaja ob 16.26, luna vzhaja ob 11.59, zahaja ob 0.57.

Narjajša temperatura v Ljubljani 3.9, najnižja —1.6, v Mostarju 0.0, Zagrebu 0.0, Beogradu —4, Sarajevu —2, Skopju 2.

3. januarja

prične žrebanje

v I. razredu državne razredne loterije.

**Bodite do tja vsi v posesti srečke!
Brez srečke ni blagostanja, ni sreče!**

Srečke dobite v vseh podružnicah »Jutra« in v

**ZADRUŽNI HRANILNICI p. z. z o. z., LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 19.**

nekakšnega borzljanskega Hamleta. Pri uprizoritvi se predstavi občinstvu kot režiser stalni gost našega gledališča dr. Bran-ko Gavella, bivši direktor drame in režiser zagrebškega gledališča, gledališča v Ber-gradu in poslednjo sezono glavni režiser gledališča za severovzhodne dele naše kra-jevine, Dr. Gavella je na glas kot eden največjih naših strokovnjakov. Delo je in-sceniral naš scenograf Ujčaničev. Poleg Levčarja nastopijo Medvedova in Vida Ju-vanova in skoro ves naš dramski moški an-sambel izven abonmaja Vstopnice v obi-čajnih cenah v predprodaji. »Serija A-000001«, komedija ruskega pisatelja Alekse-ja Tolstega se ponovi v drami v ponedel-jek za red A. — Danes pomolde se ho-pela po nižnjih cenah »La Mascotte«, zve-čer ob 20. na Pucničjeva »Tosca« s Thier-ryjevo v naslovni partiji Sotolavci. Mar-čec, Primožič Janko, Simonič, Mencin, Perko in drugi. Dirigent Neffat. Po nižnjih cenah

hvaljujemo se sploh vsem in vsakomur, ki je z besedo, nasvetom, darilom ali delom pripomogel k uspehu naše božičnice. V imenu obdarjene mladine in njih staršev vsem najiskrenejša zahvala! — Ljubljanski krajevni odbor RK.

— S čelom je udaril ob tračnico hlapec Ivan Jerič, uslužbenec neke na Vodovodni cesti. Včeraj okrog pol 1 zjutraj se je s svojo družbo vračal proti domu in je v ro-kah nesel nekega otročička. Pri prelazu na Kavčkovih cesti se je izpodtaknil in padel po dolgem tako nesrečno, da mu je nad desnimi očesom zazevala precejšnja krva-veča rana. Obležal je v omedlevici njegovi spremljevalci pa so urno poskrbeli, da je reševalna postaja prepeljala ponesrečenca z avtom v bolnico. Otroku se pri padcu ni zgodilo nič zlega.

— Obupala je 25 letna Angelica, hči upokojenega železničarja iz barake na Ga-ljevi 200 Na Stefanovo okrog 20 so jo našli v poskoplju vojaškega strelišča na Do-lenjski cesti. hropečo v nezavesti izpila je bila osminko hlozla Z reševalnim avtom so obupano jadno prepeljali v bolnico, kjer so ji izprali želodec in je Angelica zdaj že izven nevarnosti.

— Nočni napad, Kleparski mojster Fr. Sitar iz Stožic 50, je na Stefanovo zvečer sedel s štirimi prijatelji v neki gostilni za Bežigradom. Ko je nastopila policijska ura, so se mirno odpravili domov proti Ježici. Na Vodovodni cesti pri prelazu pa jih je napadla večja skupina mladih ljudi. Sitarja je nekdo na lepo udaril po glavi s topim predmetom in mu prizadel občutno rano. Ko je Sitar uvidel, da je napad krvavo re-sen in da so napadalcu njegovega tovariša Ignacija Hvastjo potolkli na tla, se je umak-nil in pohitel na bližnje stražnico, kjer je prijavil napad, nato pa se odpravil v bol-nico. Pri policijskem ogledu na kraju spo-pada je bilo še dobro videti sledove ljute borbe. Uvedeno je strogo poizvedovanje.

— Silvestrov večer zveze slovenskih vojakov Ljubljana — Moste bo v gostilni g. Rozmana (pri Jerneju) na Sv. Petra cesti. Vstopnina 5 Din. Vsi člani in prija-telji vjudno vabljeni.

— Československa obec v Ljubljani po-fađa silvestrovski večer v Narodnim do-mu v mestnosti loutkovnega divadla. Ku-jojne učasti zve obor.

— Klub Primorci prosi za siromašne pri-morske rudarje v Srbiji, vse one, ki imajo moško, tudi strgano obleko, da blagovolijo javiti g. Maši Gromovi, Dolenjska cesta 14, ki pošlje po nje. Eventuelne denarne pri-spevke sprejema g. dr. Guštinova, Blei-weisova c. 22.

— »Sočin« Silvestrov večer bo v vseh prostorih Kazine. Vabimo Sočane, prijatelje in sploh vse, ki žele prebiti nekaj lepih uric v veselju družbi. Spored zanimiv. Vstop-nina samo 10 Din.

— 10. jubilejni Tatjanin večer Zveze ruskih akademikov v Ljubljani Tradicio-nalna animirana prireditev bo v soboto 10. januarja v vseh prostorih Kazine s koncer-tom in plesom. Naj vsi prijatelji Rusov in ruske umetnosti posejijo to prireditev.

— Na Silvestrovo zabavo v hotelu Be-levue vabi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Pester spored, lepe pesmi, zabavne točke, kupletji in ples.

— Silvestrov večer SK Ilirije bo v vseh prostorih restavracije hotela »Slona«. Igral bo Merkurjev orkester, priznana najboljša godba. Ze lanskega noveletna zabava Ilirije je bila na višku in zato obeta tudi letošnje silvestrovanje prav prijeten užitek. Ples in pester program.

— Silvestrov večer Ljubljanskega So-kola v Narodnem domu nas bo ob akordi-godbe 40. pešpolka Triglavskega in s pes-trim izvajanjem bogatega spreda zazibal v poslednje ure poslavljaljočega se leta. Pričrati nam bo vsa neslutena pričakova-nja bodočih dni s komično čarovnijo, mar-

**SILVESTROVO SOKOLA I.
17860 NA TARORU**

Zelo bogat spored, v vseh dvoranih godba, po polnoči PLES. — Vstopnina 10 Din.

**Silvestrov večer
Ljubljanskega Sokola**

NARODNI DOM.

Bogat in zabaven spored. — Po polnoči PLES.

Silvestrovanje**S. K. Ilirije**

se bo vršilo

v vseh restavracijskih prostorih hotela »Slona«

Bogat program. — Merkurjev Jazz-band.

PLES DO JUTRA. 17859

VELIK PLES

Jadranske Straže

v slovanskih narodnih nošah dne 24. jan-uarja 1931 v unijonski dvorani v Ljub-ljani. 17820

mornatni kipi, plesom Salome in žah. Princ Lezaldami-Silmani nas bo povedel v daljnjo Indijo v spremstvu šestih devotk, ki bodo v slovo zaplesale bajni ples. V enode-janski burki »Kukavica« bomo občudovali čudovito izigravanje neštetihih zadržav avstro-ogrškega nadporočnika v sočasni pri-sotnosti ljubice za kratek čas in romantične zarotnike ter se bomo divili originalno-sti in komiki Sveljkovi. Vajam naraščajni-kov na gredi in simuliranim vajam članov na treh krogih bo sledila alegorija in z njo novo leto 1931.

— Na Silvestrovem večeru Sokola I. na Taboru nastopi med drugim celokupni ba-letni zbor iz opere, dalje priljubljeni skv-enski Al Jolson g. Premelč, oktet pevcev »Ljubljanskega Zvona« a ruski Sokoli v Ljubljani bodo ob spremljevanju hlačajk predvajali originalni »krajinski ples« »Ga-pake«. Senzacija večera bo gostovanje »lav-nega španskega krotitelja g. Aluchesa, ki bo z njemu lastno hladnokrvnostjo predva-jal nekaj točk z najhujšimi ljubljanskimi zverinami. Za varnost občinstva bo pri-činoma preskrbljeno! Reproducira zlu-bi po vseh dvoranih. Spored bo oddajal Radio Ljubljana.

— Program glasbe. Kavarna »Zvezda« je predložila svojim gostom za letošnji bo-žič prav hčen katalog najraznvrstnejših domačih in tujih glasbenih del. Opremljen je katalog z originalnimi slikami akad-emskega slikarja M. M. Maleša in nekaterimi najmarkantnejšimi slikami s stalne razstave Narodne galerije. Vse priznanje založniku g. Gvidonu Zupanu za to propagandno za-misel.

— Dotična znana gospa, ki je vprašala pri zlatarju Vilharju za vrednost neke za-pestnice naj to proti nagradi odda v vili Petan, Majstrova ulica sicer bodo posled-ice.

— Darujte Podpornemu društvu slehiv v Ljubljani, Pod trančo 2, zlasti ob božiču in novem letu!

Iz Maribora

— Popis davčnih obvezancev za sam-ski davek. Mestno načelstvo mariborsko poziva glede na novi zakon o davku za ne-ozhene vse hišne posestnike, oziroma upravitelje hiš na ozemlju mestne občine mariborske, da na podlagi posebnih popis-nih pol, ki jih bodo prejeli, točno popišejo z imeni vse osebe v svojih hišah, njihov po-klic, stan in rojstno leto po stanju od 1. januarja 1931. Popisne pole vsebujejo tudi navodila glede izpolnitve. Izpolniti jih je treba v teku treh dni po prejemu in jih ta-ko pripravljene izročiti določenemu občins-kemu organu, ki bo prišel ponje.

— Iz gledališča. Danes ob 15. bodo uprizorili kot otroško predstavo Raederje-vo čarobno pravljico »Aladin« s petjem, ple-som in godbo. Kuponi, Ob 20. bo prva re-piza novo zrežirane Leharjeve operete »Grof Luksenburški«. — Slavna španska plesna družba »Escudero« se je ponudila upravi gledališča v Mariboru za enkratno gostovanje. Če bodo pogajanja privedla do ugodnega zaključka, se bo velezanimivo gostovanje vršilo že za dni.

**DARMOL
čokolada za odpiranje**

— 1741. Ni to kaka zgodovinska let-nica, marveč zaporedna številka koncerta, ki ga 7. januarja priredi slavni zbor don-skih kozakov pod vodstvom Sergeja Jaro-va. Svoj 1500. koncert je imel zbor dne 8. XI. 1929 v Berlinu, število 1700 je do-segel na svoji pravkar završeni turneji v Ameriki v mestu Indianapolis. Preko 6 mi-lionov ljudi je prisostvovalo njihovemu petju; pač rekord, ki ga doslej ni niti pri-bliznino dosegel še noben zbor. Vstopnice od ponedeljka dalje v predprodajah.

— Sokolsko društvo pri Sv. Antonu v Slov. gorici je priredilo minulo nedeljo 21. t. m. božičnico za sokolsko in šolsko de-co. Deca je priredila lepo otroško igrco »Sirota Marica« z živo sliko »Necesa«. Otroci so igrati tako lepo da so navzo-čim staršem stopile solze v oči. Pred igrco je imel br. starosta Joško Tušak kratek nagovor, v katerem je omenil da bo pri-hodnje leto Jezušček obdaroval samo tisto de-co, ki bo vpisana in pridno telovadija pri Sokolu. Po igri so bili vsi otroci ob-darovani z darili, ki jih je dal radodarni rok starosta. Sokolsko društvo in obdara-vana mladina mu izrekata prisrčno za-hvalo.

— Sokolsko društvo na Teznu se bo ustanovilo na ustanovnem zboru 4. jan-uarja leta 1931. ob 2. popoldne v osnovni šoli. Vabljeni je zlasti šofci odrasla mladi-na obeh spolov, naj se udeležijo občnega zbora in vpiše v Sokola.

— Silen vris je napravil sportno kulturni film »Sin belih planin« pri dosedanjih predstavah na vse posetnike Grajskega ki-na. Zgodilo se je, kar še doslej pri nobe-nem filmu, da so ljudje ob koncu predsta-ve navdušeno ploskali kakor v gledališču. Najboljši dokaz, da je film res prvovrsten in da greši vsakdo, ki zamudi redko priliko, da si film ogleda. »Sin belih planin« bo predvajal še danes, jutri in v torek.

— Zavržne pritožbe proti mestni dav-ščini na nezazidane parcele. Banska upra-va je te dni zavrnila prvi del pritožb po-sestnikov proti predpisu davka na nezazi-dane parcele. Stranke, katerih pritožbe so bile zavrnjene, bodo morale davek takoj plačati.

— Božičnica v kaznilnici. Tudi letos je bila v moški kaznilnici na sveti večer pre-srečna božičnica za bolne in hirajoče kaz-nence, največje reveže na svetu, zapušte-ne od vsega sveta. Vršila se je v kaznilniški bolnici ob sodelovanju pevskega in godbenega zbora, kaznencev. Božičnico so omogočili s svojimi darovi dobrotniki iz mariborskih pridobitnih slojev. Udele-žil se je tudi starešina državnega to-žilstva g. dr. Ivan Jančič z gospo.

— Avto v klozbenem oknu. Na Stefa-novo okrog 23. je od državnega mosta čez Kralja Petra trg proti kavarni »Oriente« pridrvel osebel avto. Pred kavarno je na-enkrat okrenil proti hiši g. Hobnjaca in se

Radijska oddajna postaja LJUBLJANA**RADIO kot si ga želite**

namreč VISOK v kvaliteti in NIZEK v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

400 D 10 tektorakih aparatov, kompletnih z vsemi potrebnimi, ki so za poslušanje potrebne, za naplailo Din 80 ter petkratno mesečno plačilo po Din 45.

300 I 1 elektronskih aparatov, kompletnih z elektrono, baterijami, antenskim materijalom ter eno slušalko, za naplailo Din 100 ter osemkratno plačilo po Din 75.

200 3 elektronskih aparatov »Reinartze«, kompletnih z elektronskimi, akumuliranjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materijalom za naplailo Din 240 ter desetkratno me-sečno plačilo po Din 180.

100 4 elektronskih aparatov »Reinartze« z visokofrekvenčno elektrono s zamreženo anodo ter akumuliranjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amphon AC 27 ter antenskim materijalom na naplailo Din 380 ter dvanajstkратно mesečno pla-čilo po Din 280.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat!

RADIO LJUBLJANA

LJUBLJANA. Miklošičeva 5. MARIBOR. Aleksandrova 4

zalezel v klozbeno okno Prahove pletarne. Polomil pa je samo zunanjo varovalno ograjo. Silni tresk je privabil takoj velike grude pasantov in tudi službojočega straž-nika, vendar je vozač tako hitro spet iz-ginil, da niso mogli ugotoviti niti njegove številke. Šele naknadne poizvedbe so bile v tem pogledu uspešne.

— Prva smučarska nesreča na Pohorju. Na Stefanovo okrog 18. je bila rešena po-staja telefonsko avizirana iz Radvanja, da se je pod Sv. Bolfenkom pripetila smučar-ska nezgoda. Moštvo je takoj z avtom od-brzelo v Radvanje in od tam z nosilnicami peš proti Sv. Bolfenku, kjer so našli na obronku južno od cerkvice Zletnega zaseb-nega uradnika Mohorja Vabiča iz Čopove ulice z zlomljeno desno nogo pod kolonom. Z znatno težavo so ga spravili v dolino in od tam okrog 20. z reševalnim avtom v bolnico.

TRENCHOATI

površniki, nubertusplasti, usnjeni jopiči, kože, pliša snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi razno manufakturno blago na obroko. CRNIK, Maribor, Ro-roška cest. 9. 17044

— Aretirani razgrajali in pretepači. V Vogrnovi gostilni na Aleksandrovi cesti sta se na Stefanovo zvečer prepirala lastnik točilnice Fr. Vrečko in železničar Miha Ulč-nik. V drugi sobi sta slavila Stefana kmeč-ka sina Rudolf Škerbinec in Stefan Homan iz Vukovskega doba Škerbinec je bil rado-veden, kdo se v sosedni sobi prepira in je pokukal skozi vrata. V tem pa ga je udaril Vrečko z nekim trdim predmetom po glavi in ga ranil. Ko se je za tovariša zastavil Koman, ga je udaril Ulčnik s steklenico po glavi. Vrečko pa je odprl še nož in tekel za fantoma v kuhinjo, od tam pa nazaj v gostilniško sobo. Ko je prišel stražnik, je Ulčnik junaško pobegnul, Vrečko pa je bil aretiran. Oba razgrajala sta gostilničarju tudi pobila za kakih 500 Din steklenic in drugega Vrečko je tudi še v zaporih raz-grajal in pobil šipo. Oba ranjenca so na reševalni postaji obvezali. — V gostilni pri »Zlatem konju« je 34 letni delavec Ivan Zorčič brez pravega povoda udaril nekega Purgerja najprej z browningom po glavi in mu prizadel 6 cm dolgo rano na čelu, nato pa je še ustrelil in mra Puržaj na vrhu glave 16 cm dolgo prasko. Nato jo je Zorčič skozi vežo popihal v Vetrinško uli-co, odvrge browning in stekel proti Tat-tenbachovi ulici, kjer so ga ujeli. Zorčič taji, da bi bil streljal, vendar je dejanski stan po pričah ugotovljen. Tudi so našli pri njem v žepu še enake naboje, kakor so bili v browningu, ki ga je odvrge. Vsi ome-njeni nasilneži bodo oddani sodišču.

— Kinematografi: Grajski kino: Do všte-tega torka 30. t. m. »Sin belih planin«. V sredo 31. decembra se začne »Kralj jazza«. — Kino Union: Od danes 28. t. m. dalje ve-liki 100 odst. nemški zvočni in govoreči film »Kralj vagabundov«, film v naravnih bar-vah, po znameniti istoimenski operi. — Ki-no Apolo: danes 28. t. m. dvojni spored »Ken Maynard« in »Pat & Patachom«. — Pevski zbor »Dravce« priredi Sil-vestrov večer s plesom, petjem itd. v dvorani gostilne Ilgo (prej Gačnik), Studenci.

Iz Celja

— Po dolgoletnem težavnem delu na skrajno sovražnih tleh otvoril Sokolsko dru-štvo v St. Petru v Savinjski dolini na Sil-vestrovo ob 20. svoj novi oder v gostoljub-ni restavraciji br. Privoščnika v Dobrčeti va-si. Oder je zelo lepo izdelan ter je žalske-mu mojstru Vipotniku vsesako v čast. Po-leg govora br. staroste bo na sporedu pri-reditve lepa enodejanka, komični nastopi in alegorične slike. Med odmori in po predsta-vi bo sviral celjski jazz. Vabimo sokolske

brate iz celjske župe, da podpro s svojim obiskom šentpeterske pionirje sokolskega kulturnega dela.

— Na Ljudskem vseučilišču v Celju je gledališča g. Šest, ki je v Celju izza nje-govih sijajno uspehiv lanskih predavanj zelo dobro došel predavatelj, o razvoju gles-te dni predaval višji režiser ljubljanskega dalašča in bistvu gledališke umetnosti. Za-nimivo je očrtal nastanek in glavne dni te-atra pri starih Grkih in Rimljanih, prvotno komedijo in tragedijo ter razvoj teatra v dobi krščinstva preko pasijonskih iger in pavkhovstva do današnjih dni. Navajal je, kako je višina teatra vselej odgovarjala stopnji človeške kulture, katere potreba in izraz je bila vselej. Pokazal je, kaj vse za-hteva gledališče od igralca-umetnika, in je njegovo umetnost primerjal z drugimi pa-nogami umetnosti. Navzoče občinstvo je predavatelja nagradilo za zanimiva izjava-nja z živahnim ploskanjem.

— Svojezem za novo leto kupite takoj srečke državne razredne loterije, ki jih do-bite v celjski podružnici »Jutra«. Žrebanje I. razreda novega 21. kola bo že v soboto 3. januarja.

— Tlakovanje celjskih ulic. Celjska mestna občina razpisuje pismeno licitacijo za prevzem zemskih del in za priprave pla-numa, polaganje robnikov in napravo drob-nega granitnega tlaka z zaščitnimi stiki v Ka-pucinski ulici, Razlagovi ulici in na Slo-mškovem trgu. Licitacija bo v soboto 31. jan-uarja ob 11. dopoldne pri mestnem načel-stvu v Celju.

— Električna luč v Liscach. Pred dnevi so končali napeljavo elektrike v Liscach. V sredo 24. t. m. je v hišah prvokrat zazarela električna luč, kar so pozdravili prebivalci z velikim veseljem.

— Lovska knjižnica v hotelu »Huber-tus« bo odprta odslej vsako sredo od 18. do 19.

— Smrtna kosa. V celjski bolnici je umrl na božič g. Franc Mihelac, mestni stražnik v pokopju, v starosti 67 let, na Stefanovo pa je umrla v Medlogu 77 letna Katarina Končeva, vdova po rudarju. Blag jima spo-min!

— Krajevni odbor Udruženja volnih invalidov bo imel v torek 6. januarja ob 9. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma svoj 11. redni občni zbor in vabi svoje člame, da se ga udeležijo polnoštevno.

— Nesrečen padeč. 4 letni delavec sin Franc Gmajner je padel med igranjem na dvorišču pri otroškem vrtcu v Gaberju ta-ko nesrečno, da je dobil občutne poškodbe na čelu. Otroka so oddali v bolnico.

— Podoficirski ples. Podoficirji celjske garnizije bodo priredili v soboto 3. januarja z začetkom ob 20.30 v vseh gornjih prost-rih Narodnega doma svoj vsakoletni ples. Priprave so v polnem teku. Svrala bo vo-jajska godba iz Maribora.

— Prostovoljno gasilno društvo v Ga-berju pri Celju priredi v soboto 3. januarja v prostorih in dvorani Sokolskega doma v Gaberju veliko gasilsko božičnico. Igral bo jazzband. Za stare in mlade najboljši raz-vedrilo. Ker je čisti dobček namenjen za nabavo in popravilo gasilskega orodja, se odbor vjudno priporoča za obisk.

— Mestni kino bo predvajal danes ob 15., 17., 19., in 21. in v ponedeljek 29. t. m. ob 20.30 izredno lepi kolorirani zvočni film »Hajduška pesem«, izdelan po Leharjevi opereti »Ciganska ljubezen«. Pel bo svetov-no znani pevec Lawrence Tibbett.

— Sokolska plesna vaja bo drevi ob 20.

Z Vrhnike

— Pri nošti Vrhnika se je nedavno uknila vsa selska dostava. Kraj Stara Vrh-nika, ki je spadal dostava v Il. selski dostav-ni okraj, pa se je vključil v Il. krajevni (črjji) dostavni okoliš, koder se dostavlja pošta vsak dan razen ob nedeljah.

PERJE

kokoške, purje, gosje, naravno in s strojem čisteno, dobavlja v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon številka 59. 4. 3. 60.

Najbolj sigurna naložba

8 1/2 % davka prosto, 8 % dolarsko posojilo SHS
franko Ljubljana po bančni poslovalnici dr.
Thausing & Schlesinger, Wien 1, Tegetthof-
strasse 4. Prospekti gratis.

(Telefon R 23-2-88, R 23-3-92)

Z Bleda

bl— Sokolska telovadba. Po novem letu začnejo vsi oddelki Sokola v telovadnici novega Sokolskega doma zopet z redno telovadbo.

bl— Ribenski most čez Savo Bohinjko je v tako slabem stanju, da je zelo nevarno voziti čez njega. Ako Sava le malo naraste, je most v nevarnosti, da ga voda podere. Most, katerega je voda že nešteto kratkrat odnesla, bi bilo treba popraviti in na obeh straneh napraviti ograjo, da se prepreči nesreče.

bl— Smrtina kosa, 24. t. m. je umrla na Bohinjski Beli gostilničarka in trgovka gospa Katarina Olifčičeva. Pokojnici blag spomin, preostali naša sožalje!

bl— Razbojšanje dostojnih zastav. Bled je bil okrašen na oba državna praznika z mnogimi državnimi zastavami, za kar vsa čast Eblejem. Vendar pa smo zapazili med njimi tudi nekaj raztrganih, izpranih in obledelih zastav. Bledu ne delajo posebnih časti.

Z Jesenice

bl— Božični prazniki so minili prav motono spričo pomanjkanja denarja, gostilne so bile skoro prazne. Rekordni obisk pa je imel kino »Radio«, ki je odigral dunajski film »Valček ljubezni«. V splošnem se opaža, da mladina za gostilne ni več toliko dovzetna kakor prejšnja leta. Mladi svet pohiti na zimске praznike in nedelje navadno s smučmi in sankami na ramah v planine, odkoder se žarečih lic in dobre volje vrača v večernih urah domov.

bl— Neljubi incidenti. Zelo veliko jeze in pritožb potujočega občinstva povzroča to, da potniki, ki se vozijo z vlaki ob 18.09 proti Kranjski gori, ob 18.10 proti Bledu in nekoliko kasneje proti Bledu, ne smejo navadno s smučmi in sankami na ramah v planine, odkoder se žarečih lic in dobre volje vrača v večernih urah domov.

bl— Prekinjena brzojavna zveza. Na notio pod tem naslovom nam pišejo, da stranke niso mogle nositi brzojav na Polzelo, kjer je bila praga prav tako pretrgana. Brzojavke je bilo mogoče tako v Braslovčah kakor na Polzeli odpravljati le s pošto, kar se je tudi dogajalo.

Iz Trbovelj

bl— Kino Sokol. Danes ob 4, 6, in 8. študentovski zvočni film »Flirt« z Ramonom Novaro. Poleg šaloigra »Flip-zabec«.

Iz Rimskih Toplic

rt— Ukraden je bil posteljničnik na Jesenici pri Rimskih Toplicah g. Zeliču približno 12 m dolg, 12 cm širok in 8 mm debel jermen z žage. G. Zelič je zadelo prijavil orožnikom, ki vodijo preiskavo, vendar tatu še niso izsledili. Kdor bi vedel kaj poročati o ukradenem jermenu, prejme nagrado 500 Din. G. Zelič je oškodovan za 5000 Din.

Iz Žalca

za— Sokolsko društvo Zalec priredi svoj običajni Silvestrov večer v dvorani br. Robleka s prav peštrimi sporedom. Začetek ob 20. Vabljeni!

Iz Braslovč

br— Božičnica šolske mladine se je vršila v nedeljo popoldne na prav lep način. Društvena dvorana je bila nabito polna. Božičnico je otvoril šolski pevski zbor, ki je zapel troglavsko par primernih pesmi. Sledilo je prednašanje lepih božičnih deklamacij, nakar je zopet stopil v akcijo šolski pevski zbor. Najmlajši šolarčki so vzporedno malo enodejanko »V miru in ljubezni«. Počasni korakov se je približal na oder striček Božiček, ki ga je spremljala množica pritlikovčkov. Po lepem nagovoru se je obrnil proti darilom in pričel z razdeljevanjem. Vsi so prišli na svoj račun, vendar pa se je Božiček z najlepšimi darili usmilil najrevnejših učencev. Po razdelitvi je stopila pred Božička učenka VI. razreda in se mu zahvalila v imenu zbrane šolske mladine. Topla hvala vsem darovalcem in učiteljem.

br— Prekinjena brzojavna zveza. Na notio pod tem naslovom nam pišejo, da stranke niso mogle nositi brzojav na Polzelo, kjer je bila praga prav tako pretrgana. Brzojavke je bilo mogoče tako v Braslovčah kakor na Polzeli odpravljati le s pošto, kar se je tudi dogajalo.

Z Vranskega

vr— Podmladek naše šole je za božič presenetil v nedeljo odrasle z božično prireditvijo, še bolj pa razveselil revno šolsko dečo z božično. Prireditvev z zelo primernim in posrečeno izbranim programom je lepo uspela. Še in še bi gledali ljubke prizore, ki so jih pričarali pred našimi očmi. Kakor zelo so ugajali igrica in drugi nastopi, tako nas je zadrževalo dovršeno izvajanje petja VI. razreda. Zelim se večkrat kaj videti in slišati. Čisti dobiček se je porabil za božičnico, katero so priredili podmladkari revnim součencem naslednj dan. S požrtvovalnostjo so nabrali precej darov, tako da je bilo razdeljenih okrog 15 parov čevljev, 15 oblek, 14 volnenih jopičev, mnogo nogavic, srajc in raznih šolskih potrebščin. Najprisrčnejša hvala vsem, ki so pripomogli do obdarovanja.

Iz Šoštanj

št— Silvestrov večer v Sokolskem domu obeta biti letos zelo pester in zabaven. Dramski odsek Sokola pripravlja znano spevoigro v treh dejanjih »Kovačev študent«. Naši najboljši pevci nas bodo zabavali in nam olajševali slovo od starega leta z raznimi kupletmi in solospeli. Kdor je prijetelj dobre zabave in zdravega smeha, naj pride!

Iz Slovenjgradca

sg— Lepo uspešna božičnica v Slovenjgradcu. Osnovna šola je s sodelovanjem zaščitne dece in Kola jugoslovenskih sester v torek, 23. t. m. popoldne priredila v IV. razredu krasno uspešno božičnico revni šolski deci, katero so med drugimi posetili tudi predstavniki sreskega načelstva, okrajnega sodišča, županstva in krajevnega šolskega odbora. Lepo prireditvev je otvoril šolski upravitelj Leopold Kopac s kratkim nagovorom in se obenem zahvalil obema društvoma, s katerih pomočjo je bilo letos obdarovanih 150 ubogih otrok z obuvom, razno obleko in perilom v vrednosti 15 tisoč Din. Med razdeljevanjem daril so se vrstile pevske točke in deklamacije šolske mladine. Stoterna hvala vsem dobrotnikom predvsem pa tovarnarju usnja g. Francu Potocniku, ki daruje vsako leto za božičnico revne šolske dece večjo množino usnja.

sg— Uprava javne bolnice v Slovenjgradcu se zahvaljuje najiskreje vsem plemenitim darovalcem, ki so s svojimi prispevki omogočili prireditve tako lepe božičnice v tukajšnji bolnici.

sg— Dramski odsek Sokola uprizori 23. januarja veseligoj »Svetnik«.

sg— Silvestrov večer priredi tudi letos v vseh prostorih Sokolskega doma tukajšnji Sokol. Za obilno zabavo bo preskrbljeno.

Iz Konjic

kn— Gospodarski prosvetni tečaj je v doški šoli priredila Zveza kulturnih društev v nedeljo 21. t. m. in je trajal od 9. do 14. šolske sode je bila nabito polna, udeležilo se je tečaja okrog 100 ljudi obdobja spola, ki so bili prisotni ves čas. Predavali so: g. Robek o splošni in strokovni izobrazbi kot temelju gospodarskega napredka kmetikega in vseh drugih stanov, g. Klemenčič o sadjarstvu kot glavnemu pogozu večjega blagostanja našega kmeta, g. laž. štitar o umetnih gmoljih. Predvajal se je tudi gospodarski film »Kmetijsko potovanje po Jugoslaviji«. Predvajala ga je gđ. Vivodova od Zdravstvenega doma iz Maribora. Zelim, da bi se take prireditve vršile še večkrat. G. Spindlerju, ki je tečaj vodil, pa se za njegovo požrtvovalnost najlepše zahvaljujemo, kakor tudi vsem gg. prevajateljem.

Pletene vestie

poloverje za dame, gospode in deco priporoča 386

I. Urbančič, Miklošičeva 20

Iz Poljčan

po— Božičnica, ki jo je priredilo gasilno društvo za svoje izvršujoče člane, je do bro uspela. Ko so bili gasilci postreženi z dobro večerjo, so slovesno priglasili božično drevo, ki ga je priredil trgovec in član g. Sima. Za otvoritvenim govorom g. silca g. Gajška so bili vsi gasilci obdarovani z ovojji kave (daroval g. Sima) in z graviranimi kozarci (daroval g. Baumann). To je bila v 43. letu obstoja društva prva božičnica in je treba odob, ki ima smisel tudi za dobrodelne prireditve, res pohvaliti. Na zadnji večer letos pa priredi društvo pri hotelirju g. Baumannu običajno Silvestrovo. Pridite!

po— Namesto venca na krsto blagopo-

Karijera tenorista Banovca v Ameriki

Druga koncertna turneja — Gost češke opere — Koncert na čikaški univerzi — Nastop v Civic operi — Nova slovensko-ameriška umetnica (izvirno poročilo iz Amerike).

Odlični jugoslovanski tenorist Svetozar Banovec, ki se mudi že šestnajst mesecev v Združenih državah Ameriških, si je v kratkem času svojega umetniškega udejstvovanja pridobil v tujni vsesplošno priznanje in popularnost. Nj prodri samo med Jugoslovane, nego tudi med Čeha in Američane.

Kakor znano, se je končala njegova prva desetmesečna turneja z 41 absolviranimi koncerti s popolno in nedeljeno zmago njegove pevске umetnosti. Ameriško-slovenski, hrvaški, srbski in češki časniki so si bili edini v tem, da je Banovec dosedaj najuspešnejši predstavnik resne pevске umetnosti. Noben naših slovenskih odnosno jugoslovenskih rojakov nas ni tako uspešno in častno zastopal pred širšo ameriško javnostjo in kritiko kakor Banovec. O tem pričajo številna priznanja slovenskih in angleških listov. Kajti Banovec ni samo pevec marveč tudi umetnik! Pred njim so se mudili pri nas nekateri bolj ali manj uspešni pevci in pevke, vendar niso mogli prodreti v širšo ameriško javnost in kritiko. Morda bi edino operna in koncertna pevka Pavla Lovšetova dosegla uspeh pred merodajno širšo ameriško javnostjo, a se je zaradi kratkega bivanja v USA razen dveh koncertov omejila na koncerte lokalnega značaja, večinoma med slovenskimi naseljenci.

Se nam je v živem spominu, ko je nas Jugoslovane danes že sloviti pevec Banovec tako uspešno in častno predstavil ameriški kritiki in javnosti 18. maja v veliki koncertni dvorani »Orchestra Hall« v Chicagu — v štirimilijonskem glasbenem centru. Ne samo glavni čikaški ameriški dnevniki, nego tudi razne ameriške glasbene revije so v celih stolpcih priznavale našemu pevcu odlične sposobnosti.

Po tem velikem uspehu so ga razni mezežerji kar obsipavali s ponudbami, Češka Opera ga je takoj angažirala za tritratno gostovanje v naslovni partiji opere »Hofmanovih pripovedk« za 30. november, 7. in 14. december. V Chicagu — nazvan druga Praga — živi okrog 400.000 Čehov, ki imajo vse leto stalne dramske in operne predstave. Te predstave uživajo ugled tudi pri ameriški javnosti in kritiki, ker so vedno dane strogo umetniško. Operni orkester obstoji večinoma iz prvih moči »Chicago Symphony Orchestra«, ki je priznan kot najboljši simfonični orkester v Ameriki, kot solisti pa so angažirani že pretekli umetniki. Operno gledališče ima prostora za 2000 sedežev in je torej resen glasbeni zavod. O uspehu gostovanja bomo še pisali.

Komaj štirinajst dni po čikaškem koncertu je imel Banovec 3. junija že drugi koncert v Calumetu Mich v velikem auditoriju »Opera House« z 1200 sedeži; topot internacionalni koncert. Calumetski angleški listi so ob priliki prvega decembrskega koncerta poročali, da je gladko porazil pevca rimske Opere Baggiortia. O drugem koncertu v juniju pa so oduševljeno poročali, da je pevec porazil — samega sebe! V razprodanem opernem gledališču je odlični naš pevec izvajal program v nemščini, angleščini, italijansčini ter seveda v jugoslovenskih jezikih z dovršenim predavanjem. Tudi ta veliki internacionalni koncert ni bil nič manjšega pomena nego čikaški.

Zatem se je podal pevec najprej v domovino Indijancev, v severozapadno Ameriko kjer je zaključil koncert junija s štirimi koncerti svojo plodnosno desetmesečno koncertno turnejo. Skupno je absolviral 43 samostojnih koncertov. V začetku julija je odpotoval na odhiti v Cleveland k jezeru Erie, kjer je bil gost naše ameriško-slovenske inteligence.

Svojo drugo koncertno turnejo je otvoril s krasnim poslovnim koncertom v Clevelandu, ker je nameraval odpotovati o božiču v domovino. Čeprav je imel v samem Clevelandu že sedem koncertov in tri Radio-koncerte, je vendar moral na večkratno željo prirediti še dva koncerta: 21. sept. v Slov. Nar. domu na St. Clair Ave in v predmestju Nelburg.

Zlasti poslovnini koncert je bila prvovrstna atrakcija in posebnost. Ob tej priliki je umetnik izvajal v prvem delu izključno le skladbe ameriško-slovenskega pesnika in odličnega pianista prof. Ivana Zorman. V drugem delu pa je podal M. in H. dejanje iz Masenettove opere »Malo« v maskah in kostumih, kar je dalo prireditvi velik umetniški značaj.

Jako uspešna asistentka v opernih prizorih mu je bila ameriško-slovenska pevka in pianistinja Jeanette Perdanova, hčerka uglednega narodnjaka, trgovca in notara v

kojnega g. Josipa Wirtha sta darovala po 50 Din tukajšnjemu Sokolu gg. Krašovic in Sima.

po— Smrt najstarejše Poljčanke. Umrila je ta dni menda najstarejša Poljčanka, 96. letna prevzlikarica Ana Zagorišnica. Vzela jo je starost. Naj počiva v miru!

Iz Ptuja

— Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptuju priredi 3. januarja v vseh prostorih Društvenega doma pod pokroviteljstvom ge dr. Senčarjeve akademski ples, katerega čisti dobiček je namenjen v podporo revnim akademikom. Pri plesu bo igral jony-jazz iz Ljubljane. Začetek ob 20.30. Vstopnina za osebo 20 Din (pri čemer je že všteti plesni red) za tričlanske družine 30 Din. Vstop samo proti vabilu. Reklamacije sprejema društveni tajnik tov. Zajšek.

Iz Gornje Radgone

gr— Premeščenje. Od oddelka finančne kontrole v Gornji Radgoni je bil premeščen nazaj k oddelku finančne kontrole v Maribor pred nedavnim časom od tamkaj premeščen podpredsednik g. Leskovar Ivan. Na njegovo mesto je ddeljen k tukajšnjemu oddelku finančne kontrole podpredsednik g. Bucik Hinko iz Cankove.

Dopisi

ST. VID - STICNA. Sokol priredi Silvestrov večer v prostorih br. Krašovca v St. Vidu pri postaji. Vabijo se bratje, sestre in prijatelji, da se udeležijo tega večera in s prostovoljnimi prispevki pomagajo novo ustanovljenemu društvu do nabave telovadnega orožja. — Drugo nedeljo, 4. januarja, bo občni zbor v sokol. telovadnici Gasilnega doma v St. Vidu. Udeležba strogo obvezna za vse člane. — Člani in članice Sokola se pozivajo, da poravnajo članarino za to in prihodnje leto vsaj do 10. januarja, sicer bo društvo primorano brisati vse člane, ki ne plačujejo redne članarine. Članarina za člane in članice znaša odslej 5 Din mesečno za telovadce 2 Din mesečno.

KAPELA. Ob priliki smrti obče spoštovanega in uglednega gostilničarja g. Rudolfa Horvatha pri Kapeli je uprava tukajšnje banskega nasada poklonila namostu venca na krsto pokojnega 100 Din za ubogo šolarje naše šole. Upravniku g. Josku Glasierju najtoplejša hvala!

SEMIC. Kakor čujemo, se snuje akcija, da bi se preneslo sresko naefelstvo iz Črnomlja v Metliko. Ne nasprotujemo, vendar pa se nam zdi neverjetno in nelzevidljivo, kajti Črnomelj je na teritoriji, ki ustreza vsem občinam tostran Kulpe, a med temi je par občin, ki že danes imajo nad 22 kilometrov do Črnomlja. Če pa bi se glavarstvo preneslo v Metliko, bi imele stranke že po 35 km do sreza. Seveda to ni stvar posameznikov, pač pa bodo akcije pokrenili faktorji, ki se za to zanimajo. Vsekakor pa bi Metlika s načelstvom mnoge pridobila in se začela lepo razvijati. Sokol Semič priredi Silvestrov večer pri br. Bukovcu. Na sporedu so telovadne skupine, deklamacije, komični prizori, polnočna alegorija. Vabljeni vsi!

Dobo otroka

nasizate naše stoletje. Negujte svoje otroke s najboljšim izumom tega stoletja, s lahkim milom za deč PARACELSUŠ. To milo čuva in neguje kožo in zdrave vašega miljenčka. Zahtevajte ga izrecno v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Grozovitosti kitajske državljsanske vojne

Dva italijanska misijonarja Brugnetti in Marchesini iz milanskega misijonskega oddelka sta po dvomesečnem vjetništvu pri kitajskih razbojnikih prišla na svobodo in pripovedujejo svoje grozne doživljaje, ki presegajo vsako mejo človeške domišljije. Z obema misijonarjema vred je razbojniška tolpa zajela kakih 1800 Kitajcev, od katerih so po dveh mesecih ostali živi le oni, ki so vstopili v vrste razbojnikov. Roparji so vsak dan obili povprečno po 30 ljudi in so pri tem silno štedili streljivo. Zakopali so ljudi kar žive. Žrtve so si morale izkopalati jama, nakar so jim zvezali roke z njihovimi lastnimi pasovi, preostali ujetniki pa so jih morali zakopati in potepati grobove. Često pa so ubijali svoje žrtve tudi na ta način, da so jim položili glavo na kamen, nanjo pa vrgli ogromno skalo, ki je nesrečniku v hipu zdrobila glavo. Pater Brugnetti pripoveduje, da sprva ni mislil, da bo preživel take prizore, sčasoma pa je popolnoma otopel in je bil skoro blizu blaznosti. Razbojniki so bili sklenili, da se pridružijo kitajski narodni vojski, zato se obeh misijonarjev niso upali niti mučiti niti umoriti. S svojimi ropaki pa so postopali skrajno kruto. Na pohodu so oropali vsak dan po nekoliko kitajskih vasi. Starci in deca so kratkoročno pobili, odrasle pa so vzeli s seboj. Nekateri moške so vzeli v svoj oddelk, za druge pa so zahtevali odkupnino. Ako odkupnine ni bilo do določenega roka, so nesrečnike pobili. Po dveh mesecih je prišla tolpa v glavni stan razbojnikov v Paofong. Tu so vstopili v vrste redne vojske in izpustili oba misijonarja. V vojski so bili nekoliko dni, nakar so se spet odcepili od nje in odšli po svojem razbojniškem poslu.

PERJE

od Din 35.— dalje. Posteljne odeje iz puha, volne in bombaža. Kemtčno čiščenje perja Din 15.— za kg. — Fein, Zagreb, Zrinjski trg 17. 302

KLAVIRJI

za Božič najlepše darilo!

Kupujte na obroke od 400 Din prve avstovne fabrikate: Blüsendorfer, Steinway, Förster, Hülz, Stingl original, ki so nesporno najboljše (lahka precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice ALFONZ BREZNJK. Mestni trg 2. Najcenejša izposojevalnica.

Lepa, polna grudi!

Dama, ako seveda, da bo obilna vaših grudi polna in trdna tedaj se poslužite takoj predstavljenega sredstva profesorja dr. Rettiga

BALZAM de POMPEJA

vršite predpisano masno s pravi maso. Takoj dni in vidite boste takoj se bo razvila obilna vaših grudi se te kom 14 dni. Umetnik se zanesljivo poveže se tekom 6 dni. Maso s »Balsamom de Pompeja« je eno najboljših sredstev za akropitev in ugoditev telesa. Maso seveda pravi. Tudi žena in deček se imajo zahvaliti temu balzamu na svoja lepa polna prava. Dopolni zvalnega prisanja se prosto na vsodet. Cena 60 Din. Medojna doma 110 dinarjev. Na zelo medij posebej. Diskretna pošiljava po pošti po Ordinacijskem laboratoriju Hawelka Praga 85 - Nusle Rožetcheva ul. 10-14. pošil pred št. 17. CSR

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 28. Mercadet. Premijera. Izven. Ponedeljek, 29. Serija A-000001. A. Torek, 30. Zaprto.

Sreda, 31. ob 21. Gospa ministrica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 28. ob 15. La Mascotte. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ob 20. Tosca. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 29. Zaprto.

Torek, 30. Hasanaginica. C. Sreda, 31. ob 16. Grofica Marica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Nedelja, 28. ob 15. Aladin. Otroška predstava. Kuponi. — Ob 20. Grof Luksemburški.

Ponedeljek, 29. Zaprto.

Spominjajte se slepih!

Rum Likerje

čemerik Zelinka = veletrgovina žganja

Ljubljana - Šilka, telef. 2818

Grozovitosti ognjeniškega izbruha na Javi

Ognjeniško delovanje na Javi

Slika nam prikazuje vas na otoku Javi v bližini ognjenika Merapi, čigar izbruh je doslej zahteval več kot 700 smrtnih žrtev.

Prošli teden je nizozemska brzobna agentura sporočila svetu vest o nenadnem izbruhu ognjenika Merapija. Ker je na otoku samem 45 delujočih ognjenikov je bilo sprva splošno razširjeno mnenje, da gre za kak izbruh, za kako pojačeno delovanje ene izmed mnogih ognjenih gora, kakor je na otoku običajno. Takoj naslednje vesti pa so prinesle žalostne podrobnosti o strahovitih uničenjih, ki ga povzročila goreča lava, ognjeni pesek in kamenje, bruhajoče iz žrela ognjenika Merapija. Število človeških žrtev je znašalo po prvih poročilih 300 duš, kasneje so že vedela povedati o 700 žrtvah, pristavljajoč, da število še ni dokončno zaključeno, ker zavoljo težavnega in mestoma skoraj nemogočega pristopa v ogroženo ozemlje ni mogoče ugotoviti natančnega števila ponesrečencev.

Ognjenik Merapi je eden izmed omenjenih 45 delujočih vulkanov, ki se vrste vzdolž vsega otoka od vzhoda proti zahodu ter dosega višino preko 3000 metrov. Merapi je zadnja leta kazal vse znake oživiljenega podzemnega delovanja ter se je vlada trudila, da bi prebivalcem predložila pretežno nevarnost ter jih nagovorila, naj se preselijo v varnejše kraje. Napor vlade pa je ostal popolnoma brezuspešen, ker so se prebivalci branili oditi z ogroženih tal, češ da jim je smrt zapisana v knjigi usode, ki ji ne bi ubežali, čeprav bi se odselili na konec sveta. Domačini so namreč muslimani in trdno verujejo v kismet.

Tako jih je doletela elementarna katastrofa, kakršne že dolgo časa ne pomnijo. Po doseženih ugotovitvah je ognjena lava zalila osem vasi in pomorila vse njih prebivalstvo. Rešeno moštvo, ki ga je vlada takoj poslala v ogroženo ozemlje, je mestoma prodrla do nekaterih vasi ter bilo priča strahovitih prizorov uničenja in opustošenja. V nekaterih vaseh se ni mogel otihi nihče in od vsega prebivalstva so ostali samo kupi ožganih in opaljenih trupel. Nič manj grozen ni pogled na one žrtve, ki jih je goreča reka samo obkolila in ki so si v obupu same končale življenje. V neki koči je vojaštvo naletelo na sedem otrok, ki jih je lastna mati, videč, da ni rešitve, ubila, nato pa se še sama obesila.

Ognjeni veletok je dosegel daljavo 12 kilometrov ter je širok 200, debel pa mestoma po 25 metrov. V večji oddaljenosti od ognjenika so reševalci našli množico nesrečnikov, ki so si pri begu

Magija, čarovništvo in pogodbe s hudičem

Še vedno „črna magija“ — Izrodki bolnih duš

(Od našega posebnega dopisnika.)

Pariz, v decembru. Čaranje, čarovništvo in črna magija so obstajali v srednjem veku, kakor splošno domnevamo, in jih danes ni več. Prosvetljenost in napredek — tako vsaj mislimo — sta izgnala iz naše srede za vedno pogodbe s hudičem, zono povzročajoče zgodbe o volkodlakih in črno umetnost.

In vendar je dejstvo, da te mračne umetnosti še vedno izvršujejo. Človeško praznoverje poganja še vedno najhujše cvetke. Kdor le od daleč dvomi o tistih nenavadnih dogodkih, ki karakterizirajo pustolovščine kakršnega dr. Fausta, naj vrže en sam pogled v knjižnico čarovnij, ki je prešla sedaj v last nekega ameriškega milijonarja. Tam bo našel pogodbe s hudičem iz starih in novih časov, obrazce za zarotitve in recepte za ljubezenske opojne. Knjižnica obsega nekoliko stotih zvezkov. Posamezna dela obravnavajo primere iz sedanjosti kakor iz prejšnjih stoletij.

V starih francoskih dokumentih je nešteto primerov za pogodbe s hudičem. Podpisane so seveda s krvjo. Zelo karakterističen znak je »slaba vera«, ki jo očituje »čarovnik«. Naslanjal se je na postavko, da je satan predvsem lažnivec in da mu torej ni treba očitkov vesti, kadar goljufa zvitorepce in prekanjence.

Najbolj bistveno je v teh pogodbah to, da zapisuje čarovnik ali zarotitelj svojo dušo satanu za posvetne dobrine, za posvetno moč ali izpolnitev kakršnekoli druge želje. Vedno pa vpleta avtor pogodbe med ostale točke kakšno lakost, da ukane zlobca za svojo dušo.

Čarovništvo in črna magija živita, kakor smo rekli, še danes v najširšem obsegu na Francoskem. Ne mine teden, da bi kakšno sodišče ne obravnavalo takšnih primerov. Običajno je kakšna stara ženica začarala mleko svoje sode, da je postalo kislo, s svojim »hudim pogledom« je uročila živino ali pa priključala nesrečo nad vso družino.

Fontainebleauška šuma je najbolj znano shajališče častilcev satana v francoski deželi. Tam se pričnejo mistični obredi, čim bi je ura na zvoniku bližnje vasi polnoči.

Cepprav uganjajo podobne vražje zadeve v najrazličnejših krajih Francoske, vendar se razne »ceremonije« le ne bistveno ločijo med seboj. Običajno potegnejo ris, v katerem se zberejo tisti, ki kličejo hudiča. Klečijo in delajo kabalistična znamenja, prižigajo kadilo v posebnih posodah in vodja rotiteljev, ki se je postavil pred oltar, na katerem gorijo sveče, kliče hude duhove. Celo v Parizu je dobro znano, da se dogajajo ti ponočni zbori, a samo posvečenci imajo dostop do njih. Policija je vedno na straži, da bi pri teh ceremonijah ne doprinesla človeških žrtev.

Znan francoski jurist, g. Garçon, ki so mu med drugim poverili iztrebitev te srednjeveške praznovernosti, piše: »Svoje čitatelje lahko zagotovim, da se vsrjo takšna pogajanja s hudičem v resnici. Pred nekoliko meseci sem zvedel, da namerava neki možakar skleniti slično pogodbo v Fontainebleauški šumi. Vzel sem neko pričo s sabo in sem se podal na določeno mesto. Po starodavni šegi si je izbral rotitelj neko križišče in temno, brezvezdno noč. Moj prijatelj in jaz sva se skrila v grmovje. Rotilec hudiča je dospel okrog polnoči. Začrtal je magični krog in stopil v njegovo sredino. Za sabo je narisal v zemljo monogram sv. Trojice, tako da ga hudič ni mogel presenetiti. Pred sabo je prižgal dve sveči in kadilnico.

Potem je odprl neko knjigo in je začel slaviti hudičovo oblast in prositi bogastva. Najprvo se mi je videl ves prizor skrajno smešen. Zavel je veter in upihnil sveči, ki ju je skušal rotilec neutrudno prižgati. Končno, ko se mu to ni posrečilo, se je mož dvignil z vlažnih tal in stegnil roko s pogodbo, ki jo je bil podpisal z lastno krvjo.

Ves tresoč se od razburjenosti je zaklinjal hudiča, naj mu pomore, naj mu da zlata in zemeljskih dobrin, pri čemer je svečano prisegel, da mu bo ujel za vsak kup zlata, ki mu ga bi zlodej pričaral pred noge, po eno človeško dušo.

Vprašal sem se, kaj neki meni možak, ko prisega »hudiču«, da mu bo lovil človeške duše. Ko sem ta kraj ostavil, je bil videti mož v stanju popolne zblaznelosti.

Nekatere teh formul in zarotitev so prehajale stoletja od ust do ust, od pokolenja do pokolenja, ne da bi se jim vsebina bistveno spremenila. Smoter takšnega klicanja »vladarja teme« je skoraj vedno ta, da bi imel kakšen sovražnik škodo in nesrečo. Eno najčistih pripomočkov za uničevanje sovražnikov so majhni voščeni liki. Ti liki predstavljajo osebe, ki bi naj bile uročene. Po mnogih skrivnostnih znamenjih in zakletvah začne rotilec zbadati z iglami najbolj ranljiva mesta hka, ki predstavlja sovražnika. To ima, kakor meni, slabe posledice za tega sovražnika. Po splošni veri pa postanejo zaklinjalci sami često žrtev svojih nakan, kajti če čarovnja ne učinkuje na žrtev, se obrne proti osebi, ki jo je počela.

Poznam nekega denarnega mogotca,

ki uživa splošen ugled in ki je vodil svoje podjetje od uspeha do uspeha. Pripovedoval mi je zaupno, da se mora za svoje imetje zahvaliti pogodbi s hudičem. Da mi to dokaže, mi je pokazal pogodbo kakor tudi celo vrsto dokumentov, ki so bili napisani s človeško krvjo.

Poznam dalje drugega moža, ki je prebil dolge mesece z mešanjem in se-

grevanjem neverjetnih smol v kopah kad. Z alkimijo in čarovnijo skuša oživiti truplo neke ženske, ki jo je ljubil. Morda bo kdo rekel, da je to popolna blaznost, a ta mož, ki se bavi s takšnimi stvarmi, je v svojem družabnem življenju in v vsakdanjem občevanju z ljudmi popolnoma normalen.

Volkodlak spada med najobičajnejše pojave v krogu rotiteljev. Seveda je plod domišljije, pol človeka pol volka. Mnoge čarovnice trdijo, da se lahko spremenijo v volkodlake.

Tako francoski jurist. Iz vsega tega je razvidno, da so celo v najbolj prosvetljenih deželah še danes ljudje, ki spadajo prav za prav v najtemnejši srednji vek.

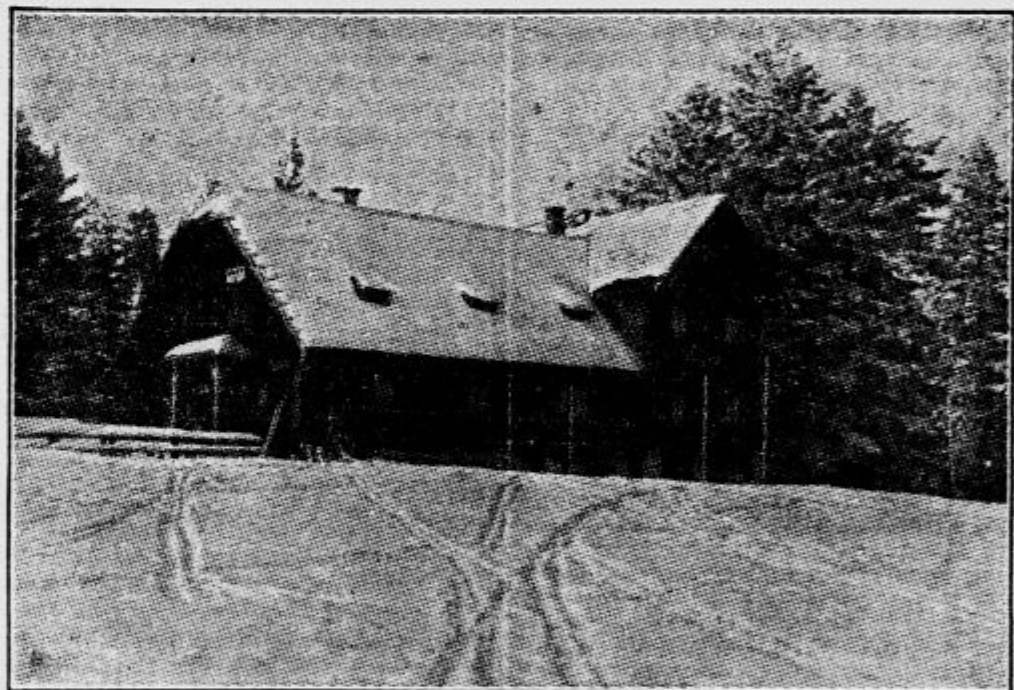
Pohorska zima

Ako jo hočeš pregledati pregledno, od ene same točke, ne strši se visokega, železnega stolpa in njegovih polzevo zviti in strmih stopnic, ki te vrh Ciglenic (1146 m) skoro sredi poti med vzhodno-pohorskim sv. Bolfenkom in med Mariborsko kočo hitro dvignejo tako visoko, da tvoj pogled brž neovirano švigne čez košate, snežne krošnje tudi najvišjih smrek, jelk in bukev. Z vrha tega znamenitega, tudi nekoliko vrtoglavi izletnikom brez nevarnosti dostopnega mariborskega razglednika boš gledal in občudoval iz primerne razdalje njo, zimo okoli »Ruške«, njeno zunanjo podobo, rast in stasnost, blesk in sijaj njenega pomladansko-svežega in cvetočega zunanega lica, čul in občutil pa boš tudi vsaj rahlo tople utripe njenega srca, zasluhlit življenje, duh in vonj njene duše.

Kakor iz dragocenega mramorja izklesana, ne mrtva, temveč vsa živa, zdrava in lepa, stoji pred tabo, da se je ne moreš nagledati, četudi te pestropisani zimski svet, sredi katerega se ona dviga kot njegova kraljica, odvrča od nje in te vabi, da občuduješ tudi njega. Pa če tudi se z dopadenjem ozirash na edinstveni bakreni relief vinorodnih Haloz in Slovenskih goric, četudi z zadovoljstvom gledaš na naš

metežu ne bodo zgrešili smeri in poti, pa naj so na poti k pokori in v posvečeni hram sv. Aneha, ali pa namenjeni samo v toph kotiček zakurjene peči v »Ruški«. V njeni zimi je življenje in veselja tem več, čim več je snega in čim huji je mraz. Drvarjeva sekira poje padajočim gorskim velikanom brezsrčno, hladno, zimsko pesem; »Zlajfe«, domače sani, z velhkanskimi bruni in hodi drče bliskovito po strjenem snegu nizdol v Ruše, Dravsko dolino skozi celi teden; ko pride nedelja, pridejo smučarji in še številnejši sankarji, kajti takšnega sankališča, kakor je ono od »Ruške« po severnem pohorskem potoku v Ruše, cela Slovenija ne zmore, niti Karavanke z Ljubeljem, niti Triglavsko kraljestvo z Gorjušami in s Koprivnikom. Čez »Trate« skozi »Strmico« z razgledom na Gradec in Maribor, preko »Ovčje ravne« na »Apnico« mimo »Gladovnega studenca«, mimo »Mihovih korit« na »Candra« in »Repoluska« gre tako hitro, da trirumo pot prevoziš v dvajsetih minutah dol do Ruš.

Ko bo lepo zasnovani sen onih, ki so leta 1906. zgradili »Ruško«, da je sedaj kras in ponos pohorske zime, ko bo projekt Rušanov z graditvijo ceste iz Ruš do »Ruške« uresničen, tedaj bo

Maribor, ki se v žarkih večernega solnca kakor svetla zvezda v slovenski boli sveti na vse strani, vendar se ti vedno zopet povrne tvoj pogled, k pohorski zimi, ki daleč proti zapadu iz skoro neskončnih šum, snežnega morja in sneženih zametov dostojanstveno in vendar deklško-lahkotno gleda v širni pohorski svet Tam za Reškim (1156 m) in Perkovic (1232 m) vrhom, pa pred Zigartovim (1345 m), kjer se nad staro Glazuto Pohorje, njegov glavni hrbet in greben, niža do prostrane, s snežnimi fantastičnimi jarki, prepadi in labirinti preprežene planje, Sedovec zvane, in se potem na prisojni strani zasneženi temnozeleni in svetlobeli gozdni kompleksi pričenejo zopet dvigati, obrnjeni proti Velikemu vrhu, proti cerkvi sv. Treh kraljev in cerkvi sv. Urše, stoji v snegu in ledu vsa ožarjena in razgreta od zimskega solnca cerkev sv. Aneha in »Ruška«. Čim delj se oziraš na to krasno zimsko sliko, na cerkev v samotni zasneženih velikanskih gozdov na 1249 m visokem gorskem hrbtu, tem bolj uvidevaš, kako zdrava, kako naravna je domišljija našega domačega pohorskega ljudstva. Na poti k spokorenju blodi sv. Aneha, kralj in cesar Henrik, v hudi zimi sam, brez tovariša in brez brašnja, v strašnih zimskih burjah in še silnejših snežnih vrtincih po zledenih brezmejnih pohorskih gozdovih. Bliža se temna noč — volkovi, gladni in premaženi, tulijo v bližini in si iščejo plena. Tedaj zaoblubi mogočni vladar, ako bo srečno preštel to noč, da požiđa na tem mestu cerkev: to je cerkev sv. Aneha v zimi okoli »Ruške«. Več stoletij pozneje je storil enako pohorski kmet Visočnik; samo da pri svojih skromnih sredstvih ni postavil zidane cerkve, ampak samo granitni kip Matere božje z Jezuškom v naročju; pristno pohorsko madono, ki sedaj s pajčolanom iz snežink in ledenih okrasov ovita, sameva v smrekovem gaju blizu pod razglednikom.

Sedaj zima okoli »Ruške«, poh. zima, m več zapuščena, prazna in samotna. Medvedje, risi in volkovi so sicer izginili, da se jih izgledovanih in izstradanili, tudi v najhuji zimi ni treba bati. A izletniki in smučarji, naj prihajajo v družbah ali posamič, tudi v najtemnejših nočeh in v najsilnejšem snežnem

na tisoče in tisoče več srečnih ljudi moglo uživati vse lepote in krasote, blagodat, veselje in radosti zime okoli »Ruške«.

Dr. F. MIŠO.

Križaljka „Obraz“

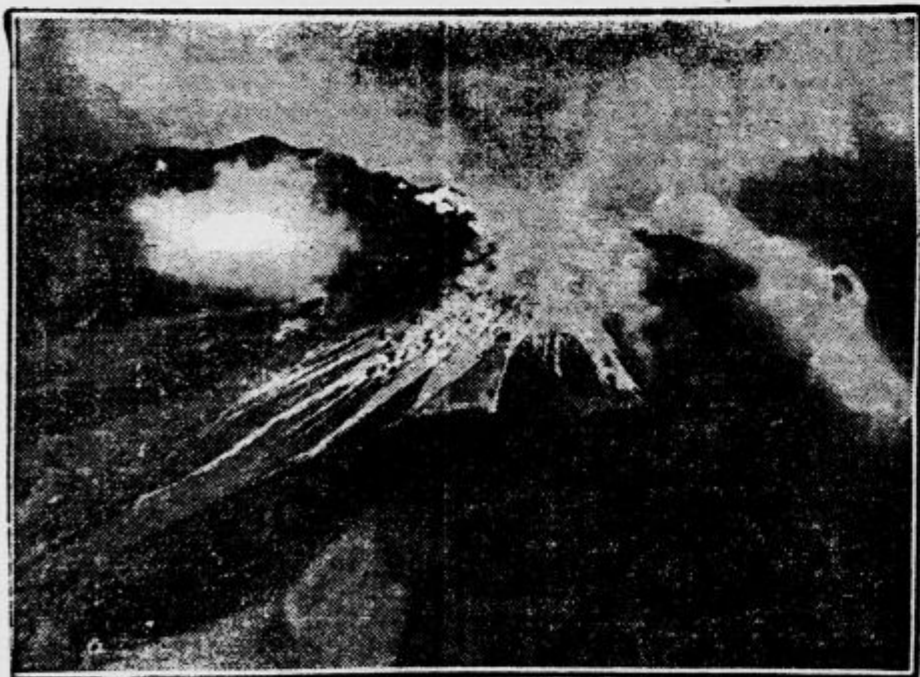
Pomen besed

Vodoravno: 1. mesto v juž. Arabiji; 5. kratica; 7. japonski general v rusko-japonski vojni; 8. kratica; 9. padavina; 10. zlato (fr.); 11. števniki; 13. možko krstno ime; 16. vrsta kislica; 17. kratica; 18. nemški zaimsek; 20. kratica; 21. nemški zaimsek; 22. kemijski znak za prvino; 23. ozir. zaimsek; 24. glas; 26. glej 10; 27. sužnja v haremu; 28. narodni ples; 34. sanje; 35. pozitivna elektroda; 37. predlog; 38. veja (srhrv.); 39. ploskovna mera; 40. kazalni zaimsek; 42. svetopisemska oseba; 44. rimska cesarica; 45. nemški glasbenik.

Navpično: 1. svetovni nazor o človeku; 2. ime filmske igralk; 3. eg; 4. redna turška vojska; 6. južnoameriška prestolnica; 12. srhrv. vprašalni zaimsek; 14. rusko mesto Donu; 15. zločin; 16. mesto ob Crnem morju; 17. reka (Span.); 25. del obraza; 28. frc. predlog; 29. nebeški duh; 30. žensko krstno ime; 31. švicarska reka; 32. cerkvena pesem; 33. predlog; 36. kemični znak za prvino; 40. glej 36; 41. sibirski reka; 43. glagolska oblika.

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

Vulkan Merapi zopet deluje

Najsilnejši ognjenik na otoku Javi bruhla te dni goreče mase iz sebe. Lava je uničila nekoliko naselbin in zahtevala mnogo človeških žrtev.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Na Dunaju me je dohitela novica, ki je presenetila vse šahovski svet: Aljehin je v simultanki v Zagrebu izgubil 7 partij, 8 jih je ostalo neodločenih in le 20 zmag je zabeležil. To je poraz, brez vsakega dvoma poraz.

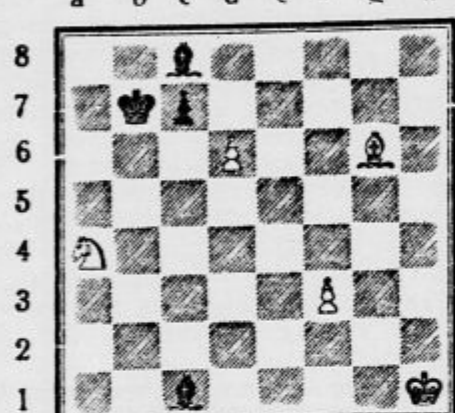
Ko je pred leti v Ljubljani dr. Lasker od 38 partij izgubil štiri, 8 pa remiziral, je bilo jasno, da so se ljubljanski šahisti izbornost postavili. Lasker je rabil celih 8 ur. No, Aljehin je v Zagrebu porabil 9 in pol ur!

Saj ni dvoma, da je Zagreb močna šahovska trdnjava. Zmaga zagrebškega moštva je častna, je razveseljiva. Zunanji svet bo moral upoštevati tudi naš šah. Toda za katastrofo svetovnega prvaka mora tičati še kaj posebnega. Aljehin prav gotovo ni bil v pravi formi.

Bojim se, da si je svetovni prvak nakaopal preveč naporov. Prehitro si slede simultanke, premalo odmora ima Aljehin po bitkah in voznjah. Neprijetno bi bilo, če bi omagal. Turneja po Jugoslaviji je že dosedaj tako zelo koristila našemu šahu, da moramo želiti lepega zaključka.

Ruski šahovski komponist S. Kaminer je priobčil izredno zanimivo študijo, ki jo danes prinašam. Zdi se mi, da je ideja študije zelo nenavadna. Naši šahisti bodo zopet enkrat z začudenjem opazili, da so končnice važna, zelo važna stvar.

a b c d e f g h

Beli: Khl, Lgo, Sa4, d6, f3 (5 figur)

Črni: Kb7, Lcl, Lc8, c7 (4 figure)

Beli je na potezu in dobi.

Končnice lahkih figur so izredno težke.

Dva črna lovca proti belemu lovcu in belemu skakaču morata normalno remizirati, čeprav ima beli premoč kmeta. Ta premoč je deloma kompenzirana z izredno močjo dveh lovcev.

Jasno je, da bo beli zmagal le, če se mu posreči ujeti črnega lovca. Toda kako?

Lovce njegov more napasti le enega sovragega lovca. Ta pa ga bo ogražal sam, če bo napaden. Samo skakač lahko neovirano napada.

Izredna lepota študije leži v resnici v tem, da skakač srečno lahko zajame črnega lovca. Rafinirani manevri, ki vodijo do zmage, so zelo poučni in interesantni.

Beli mora izbrati ugodno svojo pozicijo takoj. Če počaka, mu bo ušla pomoč kmeta na d6, ki je očitno izgubljen. Prva poteza torej ni težka:

1. Sa4—c5+ —————

Beli grozi dobiti igro z 2. d6—d7. Jasno je, da si črni na ta preprost način ne sme pustiti odveziti lovca na c8. Odgovoril je torej:

1. ————— Kb7—c6

Kaj sedaj? Skakač je napaden, kmet na d6 seveda tudi. Skakač beli žrtvovati ne more. Kam naj ga potegne?

Ali ni 2. Sc5—d3 zelo močna poteza? Lovca na c1 je napaden. Na b2 se umakniti ne more. Na a3 pa tudi ne. Beli bi takoj igral 2. Sc5—d3, Lcl—a3, 3. Sd3—e5+! Kc×d4, 4. Sc5—c4+ in dobil lovca na a3.

Tudi polji d2 in c3 lovca nista odprti. Manever Sd3—e5+—c4+ je vedno zopet mogoč. Na f4, lovec itak ne more. Polji g5 in h6 pa stojita pod ognjem manevra Sd3—e5+—f7+.

Vse to je zelo lepo konstruirano. Da skakač povsod zajame nesrečnega lovca, je brez dvoma presenetljivo. Pa vendar to še ni vse. Črni ima še skrivno obrambo, ki jo prezreti ne smemo. Poglejmo!

2. Sc5—d3? Lcl—g5!

3. Sd3—e5+ Kc6×d6

4. Sc5—f7+ Kd6—e6!

5. Sf7×g5 Kc6—f6!

Komaj je beli srečno popravil črnega lovca, že je konec njegove sreče. Črni kralj je napadel hkrati obe beli figuri. Ena bo

padla; partija je potem remis.

Jasno je, da ni mogoče preprečiti protinapada črnega kralja. Edina možnost leži torej v spretni rešitvi obeh figur na g5 in g6. Ta rešitev pa je očitno možna le, če ena izmed napadenih belih figur uide z napadom na ostalega črnega lovca. Da more biti ta naloga poverjena le belemu skakaču, je takoj jasno.

Toda v poziciji, ki je nastala po peti potezi črnega, napad skakača na črnega lovca ni mogoč. Tudi indirektno ne. Skakač bi moral v dveh potezih doseči polje e7, kjer bi hkrati ogražal črnega kralja na g6 in črnega lovca na c8. Nemogoče pa je skakaču od g5 na e7 priti v dveh potezih.

Torej smo igrali napačno. Kje pa tiči pogreška? Če bi črni lovec stal na d7 bi šlo. Skakač bi ga dosegel indirektno s polji f8 in e5. Na obeh poljih bi dal šah kralju in lovcu. Oba polja sta tudi v dveh potezih skakaču, ki stoji na g5 dosegljiva.

Kako pa naj zvabimo črnega lovca na d7? Prav lahko. V začetni poziciji imamo vendar kmeta na d6, ki lahko gre naprej in lovca prišli, da ga vzame.

Saj je res, da kmeta d6 nismo popolnoma izkoristili. Toda napačno bi bilo, začeti igro s 1. d6—d7. Črni bi mirno vzel in po 1. ————— Lc8×d7 2. Sa4—c5+ kralja umaknil na c8. Vseh spletk belega bi bilo takoj konec. Kmet d6 mora očitno nastopiti še le v drugi potezi.

Pravilna rešitev študije bo torej tekla takole:

1. Sa4—c5+! Kb7—c6

2. d6—d7!! —————

Črni nima časa, da bi vzel nevarnega skakača. Na d8 grozi nova bela dama. Odgovoriti mora:

2. ————— Lc8×d7

Sedaj pa pride že znani manever belega skakača:

3. Sc5—d3! Lcl—g5!

Videli smo že, da samo ta poteza lovca omogoča protinapad črnega kralja.

4. Sd3—e5+ —————

Dejstvo, da skakač na e5 ogroža lovca na d7 omogoča vse manevre, ker primora črnega kralja vedno, umakniti se na d6.

4. ————— Kc6—d6

5. Sc5—f7+ Kd6—e6

6. Sf7×g5 Kc6—f6

Kam pa sedaj? Na e5 preko f7, ali na f8 preko h7? Na 7. Sg5—f7 bi črni takoj odgovoril 7. ————— Ld7—e8! in slave belega bi bilo konec. Pravilno le samo:

7. Sg5—h7+! Kf6×g6

Če črni lovec ne vzame, sledi seveda 8. Lg6—e2 in beli obdrži figuro.

8. Sh7—f8+ Kg6—f6

9. Sf8×d7+ —————

in beli dobi kmet f3 odloči.

Krasna študija!

Radio

Izvilleček iz programov

Nedelja, 28. decembra

LJUBLJANA 8: Kmetijska ura. — 9.30: Preno cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Gospodarsko življenje v Evropi. — 10.45: Šah. — 11: Koncert radio-orkestra. — 12: Napoved časa in poročila. — 15: Kmečka žena. — 15.30: Plošče. — 16: Humoriistično čtivo. — 16.30: Koncert lahke glasbe. — 17: Ljudska igra. — 20: Koncert pevskega kvarteta Glasbene Matice. — G. Premelj poje slagerje. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Jazz-band.

BEOGRAD 9: Preno iz Saborne cerkve. — 11: Plošče. — 12.30: Koncert radio-orkestra. — 17.30: Narodne na harmoniko. — 20.45: Operni dueti. — 21.45: Poročila. — 22.05: Koncert komorne glasbe. — ZAGREB 11.30: Dopoldanski koncert. — 17: Koncert godalnega kvarteta. — 20.30: Operetni večer. — PRAGA 16: Koncert iz Moravske Ostrave. — 18: Pevski koncert. — 19: Koncert vojaške godbe. — 20: Preno zborovskega koncerta. — 22.20: Lahka glasba. — BRNO 16: Koncert iz Moravske Ostrave. — 18.15: Arije in pesmi. — 20: Preno zborovskega koncerta iz Prage. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.40: Koncert godbe na pihala. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Koncert na orgle. — 11: Koncert opernega orkestra. — 13.05: Sonate za celo. — 15.05: Lahka godba orkestra. — 17.30: Koncert komorne glasbe. — 19.40: Francoski glasbeni mojstri. — 20.30: Zimska legenda. — 21.30: Koncert lahke glasbe. — BERLIN 20: Preno orkestralnega koncerta iz filharmonije. — Koncert lahke glasbe. — LANGENBERG 18.50: Klavirski koncert. — 20: Orkestralni koncert. — Nočni koncert in ples. — MUHLACKER 16: Koncert božične glasbe. — 18.45: Koncert na citre in kitare. — 19.30: Preno cerkvenega koncerta. — 20.30: Večer avtomobilistov. — 22.20: Slušoigra. — 23.20: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 12: Koncert opernega orkestra. — 16: Koncert godalnega kvarteta. — 17.10: Ciganska godba. — 18.45: Orkestralni koncert. — 21: Koncertni večer. — Lahka glasba. — RIM: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Offenbachova opera »Lepa Helena«.

Ponedeljek, 29. decembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Italijanska. — 19: Poljska. — 19.30: Zdravstvena ura. — 20: Jože Kregar: Sokolska okrožja. — 20.30: Pevski solistični večer ge. Thierry-Kavčnikove. — 21.30: Plošče. — 22: Napoved časa in poročila. — BEOGRAD 11.45: Plošče. — 12.30: Koncert radio-orkestra. — 17.30: Koncert tria. — 18: Popoldanski koncert. — 20: Narodne pesmi. — 20.30: Violinski koncert. — 21.40: Poročila. — 22: Koncert radio-septeta. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Preno zvočnega filma. — 20.30: Koncert komorne glasbe. — 22: Lahka glasba. — PRAGA 16.30: Preno koncerta iz Bratislave. — 19.30: Kabaretni program iz Brna. — 21: Koncert na čelo. — 21.30: Pevski koncert. — 22.20: Jazz-band. — BRNO 16.30: Koncert iz Bratislave. — 19.40: Kabaretni program. — 21: Orkestralni koncert. — 21.40: Mešan program. — 22.20: Jazz-band. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 20.30: Mešan glasbeni program. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasbeni program za deco. — 19.35: Plošče. — 20.30: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 22.30: Lahka godba orkestra. — BERLIN 19: Koncert lahke glasbe. — 21.10: Književni večer. — Godba za ples. — LANGENBERG 17.15: Večerni koncert. — 19.45: Koncert solistov. — Godba za ples. — MUHLACKER 16: Popoldanski koncert. — 17: Godba za ples. — 19.30: Koncert frankfurtskega orkestralnega društva. — 21.15: Plošče. — 22.30: Plesna godba iz Berlina. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Orkestralni koncert. — 19.45: Koncert orkestra in pevskega zbora. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Preno koncerta iz glasbene akademije. — 20.40: Simfonični koncert in dramski večer.

Torek, 30. decembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Solnce v luči znanosti. — 19: Poklon na posvetovalnica. — 19.30: Nemščina. — 20: Preno z Dunaja: Verdijeva opera »Aida«. — 22.30: Napoved časa in poročila. — Plošče. — BEOGRAD 11.25: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Jazz-band. — 17.30: Plošče. — 20: Koncert radio-orkestra. — 20.30: Preno koncerta iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert orkestra balalajk. — PRAGA 16.30: Preno koncerta iz Bratislave. — 19.40: Operetne arije. — 20: Pojoča žaga s spremljevanjem klavirja in čela. — 20.30: Preno operetne glasbe iz Bratislave. — 21.30: Angleška klavirska glasba. — 22.20: Koncert lahke godbe. — BRNO 16.30: Preno koncerta iz Bratislave. — 20.30: Koncert operetne glasbe. — 21.30: Koncert kvinteta na pihala. — 22.20: Lahka glasba iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.45: Simfonični koncert filharmoničnega orkestra. — 19.50: Offenbachova opera »Orfej v podzemlju«. — Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.20: Koncert orkestra. — 19: Preno iz drž. opere »Aida«. — 22.10: Lahka godba orkestra. — BERLIN 18.30: Koncert lahke glasbe. — 20.10: Zabaven glasbeni program. — 21.15: Koncert berl. simf. orkestra. — LANGENBERG 17.15: Večerni koncert. — 19.45: Koncert orkestra in solistov. — 21.10: Vesela spevoigra. — MUHLACKER 16: Popoldanski koncert. — 20.10: Orkestralni koncert. — 21: Spominjski koncert Mendelssohnove glasbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Preno cerk. koncerta. — 20.40: Koncert opernega orkestra: Poljska glasba. — Ciganska godba. — RIM 17: Koncert operne glasbe. —

Kino

Novi uspehi Ite Rine (Ida Kravanja) v Parizu

Paris, 9. decembra 1930. Na velikem bulvarju med Opero in cerkvijo Madeleine se nahaja Théâtre des Capucines. Pred leti se je gledališče izbrane pariske publike in diskretni rendez-vous marsikatero evropske kronane glave, moralo ukloniti, kot marsikateri drugi Tajlin hram, inflaciji bežnih odsevoj projektorjev na belem platnu.

Tu živi in umira vsak večer »Toniček«.

(La veuve de pendu) in vsak večer »Jo tibo spremlja tisoče utripajočih src, — remičen dokaz talenta Ite Rine, s katerim nas primora do sočustvovanja — to ubogo prevarano bitje« (tako Yvonne Droux in René Girard v Cinémond 13. X. t. l.). In dalje »V tem filmu potrjuje Ita Rina upe, ki smo jih stavili v »Eroikonu« vanjo. Ne interpetira negotovostvarka... Ena izmed najboljših med velikimi umetniki.«

Ze poldrug mesec je minil, odkar polni ta »najboljša produkcija sezone« (René Girard) dvorano Capucines in odkar je bila Ita Rina osebno v dvorani, kjer so jo po izpovedih največjih filmskih revij videli vsi najodličnejši kritiki, so njihove laskave kritike privabile vedno nove gledalce. »Bila je predmet spontanosti ovacij«, piše Paul Granet v »Eve«, »karkršni je vredna tako ženska dražest njene osebe in njenega talenta. Nekaka Réjane, Duse ali Sara Bernhardt platna, izražajoča tako najsilnejše kot najfinije občutke, za kar jo usposablja; gibkost njenega telesa, živost njenega obraza, zgovornost njenih globokih in nežnih oči, očarajočih in razočaranih, zrcalo duše, v kateri odsevajo barve neba... »Kar je pri tem najvažnejše, je to, da so se kritiki sprideli vtisa njene pojave prepričali, da ni umetno, po svojih režiserjih ustvarjena »filmska zvezdica«, temveč rojena, samonikla umetnica. Poznejše kritike že govore o njeni močni osebnosti, ki da je »znala v filmu, strašne in usodne krutosti, podati z nje lastno magijo baš nasprotno, — vtis globokega usmiljenja.«

Ob koncu moramo z neprikritim zadoščanjem omeniti, da je veliko zanimanje in občudovanje, ki ga vzbuja naša rojakinja v Franciji, nemalo pripomoglo, da se z dneva v dan dviga ugled filmske produkcije naših bratov Čehov, kljub temu, da osebne kritike o Ite Rini, govore o njenih uspehih po vsej Evropi, govore o Ite Rini, »jugoslovenski filmski veličnici« (Tom Hasson v »Pour Vous«).

Dore Ogriček.

Zakaj bi rad igral Napoleona

Dvoje osebnosti bi rad še predstavil v svojem življenju v enem svojih bodočih filmov: Napoleona in Kristusa. Tik pred dogodovitvijo filma »Cirkus« so javili svetovni listi, da imam namen, posebiti Napoleona v svojem prihodnjem filmu. Res je, imel sem ta namen, toda do izvršitve še ni prišlo.

Morda bo koga zanimalo, zakaj mi baš Napoleonova uloga tako ugaja. Rad bi — in to moram poudariti — igral Napoleona na tak način, da bi ovrgel pri večini ljudi vkoreninjeno napačno in krivo naziranje o velikem geniju. Pri tem pa bi podal Napoleonovo figuro iz čisto nove strani. Jaz ga ne bi igral in prikazal kot mogočnega generala, temveč kot molččega, telesno slabotnega, skoro bolehavega človeka, ki stalno skrbi zgolj za dobrobit svojih najbližjih sorodnikov. Ljudem je namreč prav malo znano, da se je Napoleon predvsem brigal za svojo družino in prav posebno skrbel za svojo mater Letitio Ramolino. Z nekim posebnim humorjem bi hotel prikazati ves njegov trud za svoje brate, ki jih je hotel dobro poročiti, skrb za svoje sestre in ostalo sorodstvo, kateremu je hotel nuditi brezskrbno življenje. Poleg vsega tega je skrbel za vse bitke in vojne, v katerih je moral in hotel zmagati. Koliko dramatičnih efektov bi se dalo dobiti iz vseh ten prizorov! Naravno bi se moral čuvati iz Napoleona napraviti kako burleskno figuro, toda v naravi in veseli obliki bi poskušal prikazati vse one neštevilne zasebne težave, s katerimi se je moral boriti v svojem družinskem in zasebnem življenju.

V Napoleonovem življenju je epizoda, ki me za moj film prav posebno zanima in to je njegov konec z Jožefino. To epizodo vidim prav jasno pred očmi. Napoleon pokliče k sebi Jožefino, ženo, ki ga je spravila prav za prav do vse njegove velike slave in moči ter jo prosi, naj se mu odpove in naj mu da prostost. Pozneje vidim Jožefino v oni zadnji noči razstanka v palači. Ure, minute, sekunde potekajo in ona se ne more ločiti od njega, ki ji je bil tako drag in ljub. Potem pride trenutek slovesa. Vidim jo, kako vstopi v kočijo, kako se odpelje. Kasneje bi moral slediti prizor, v katerem izve Jožefina potom groma topov za rojstvo Napoleonovega otroka. Z nestrpnostjo radovostjo šteje število strel, da bi iz njih ugotovila, ali se je rodil princ ali princesa.

Zgodovina Napoleonovega zasebnega življenja bi po mojem mnenju ljudi bolj zanimala kot zgodovina Napoleona kot cesarja in vojskovodje. Moje namen pa je oboje, tako zasebno življenje kakor tudi njegovo javno spojit v harmonično celoto. Njegov povratek iz Elbe, zbiranje armade, njegov pohod proti Parizu, navdušenje starih veteranov ob pogledu na njih s slavo ovence zastave, gromovite ovacije, vse to so momenti, ki me za film izredno mikajo. Predstavljal bi n. pr. starega slepega veterana brez ene noge in roke, hitečega proti Parizu z navdušenim vzlikom »Česar se vrača! Napoleon koraka proti Parizu! Ustavite ga! Umorite ga, preden bo tekla nova krič«

Nadaljna slika bi prikazala korakajočo armado, mali korčičan na čelu nje, godba igra maršlejo in starega veterana, ki gleda ves ta prizor ob poti, obide ta trenutek isti čas navdušenosti kot vsa ostala množica. Gagnen do solz se uvrsti med korakajoče vojake, med prepevanjem maršleje meče svoje pokrivalo v zrak poln navdušenja! Vse prevzet navdušenja koraka z ostalinami proti Parizu.

Cele knjige imam takih in enakih beležk, kljub temu pa moj scenarij za ta film še ni gotov. Trdno pa sem odločen, napraviti tak film, toda samo negotovo je kdaj.

Charlie Chaplin.

Novosti Šentjakobske knjižnice v Ljubljani

Priobčuje knjižničar Matija Radč (Nadaljevanje)

Lorand A., Staranje. Njegovi vzroki in zdravljenje s higijeničnimi pravili in primernimi leki. 4649 r.

Flammariou A., Cerkenik. Poslednji dnevi človeka. 4650 r.

Kranjc Jože, Ljudje s ceste. (Film dveh dni.) 4651.

Weiskopf F. C. — Pavel Zorec, Komur ni dana izbira. — 4652.

Bolhar Alojzij, (ur.), Mati. Knjiga o slovenski materi. 4654.

Pregel Ivan, »Umreti nebojlo!« Zgodbe slovenske bolezni na Koroskem. 4655.

Vodnikova pratika 1931. 4656 r.

Breznik Pavel, V senci nebotičnikov. 4657 r.

Lupša Ferdo, V džunglah belega slona. Doživljaji in vtiski s pohodov po notranjosti Zadne Indije. 4658 r.

Berk France, Gospodična Irma. Povest. 4659.

May Karel — Debeljak Anton (prir.), Old Surehand. Popisna povest. 4660/61.

Albreht Ivan, Vilinski gosli pa še drugi koroske pravljice. 4662.

— O srečnem krojaču pa še druge pravljice. 4663.

Magajna Bogomir, Primorske novele. 4664.

Seville S. ml. — Pavel Holček, V samotni pragozda. Doživljaji dveh dečkov. 4665.

Skolaster H. — Marija Kmetova, V oblasti čarodejev. Roman. 4666.

Breclj Anton, O zdravju in boleznih. 4667 r.

Kelmina Jakob (ur.), Bajke in pripovedke slovenskega ljudstva. 4668.

Razprave V.—VI. Izdaja znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani. 4669 r.

Tagore Rabindranath — Vl. Levstik, Dom in svet. Roman. 4670/71.

Albreht Ivan, Junak. (Povestice.) 4672.

Sreem mladim slovenskim pisateljem. 4673.

Gram Slavko, Dogodek v mestu Gogi. Igra v dveh dejanjih. 4674 r.

Anet Claude, Mayerling. Tragedija habsburške dinastije. 1381 h.

Carre Francis, La rue. Roman. 868 f.

Duvernois Henri, Faubourg. Montmartre. Roman. 863 f.

Macnease George, Nouvelles australiennes. 868 f.

Bartsch R. H., Die Verführerin. Eine Wiener Geschichte. 11.700 n.

Kretschberg Lola, Tiere, Tänzerinnen und Dämonen. 11.702 z.

Deimont Jos., 20 Jahre Grosstier — Fang. 11.703 z.

Seidel Willy, Der Buschhahn. Ein Roman aus Deutsch — Samoa. 11.704 n.

Dominik Hans, Kautschuk. Ein Roman aus der Industrie. 11.705 n.

Biggers E. D., Das schwarze Kamel. Kriminalroman. 11.706 n.

Undset S., Die Saga von Vilmond Vidula u. seinen Gefährten. 11.713 n.

— Der brennende Busch. Roman. 11.761 n.

Groddeck G., Der Seelensucher. Ein psychoanalytischer Roman. 11.719 n.

Arlen Michael, Mayfair. Roman. 11.720 n.

André S. A., Dem Pol entgegen. 11.729 z.

Lawrence D. H., Lady Chatterley und ihr Liebhaber. Roman. 11.733 n.

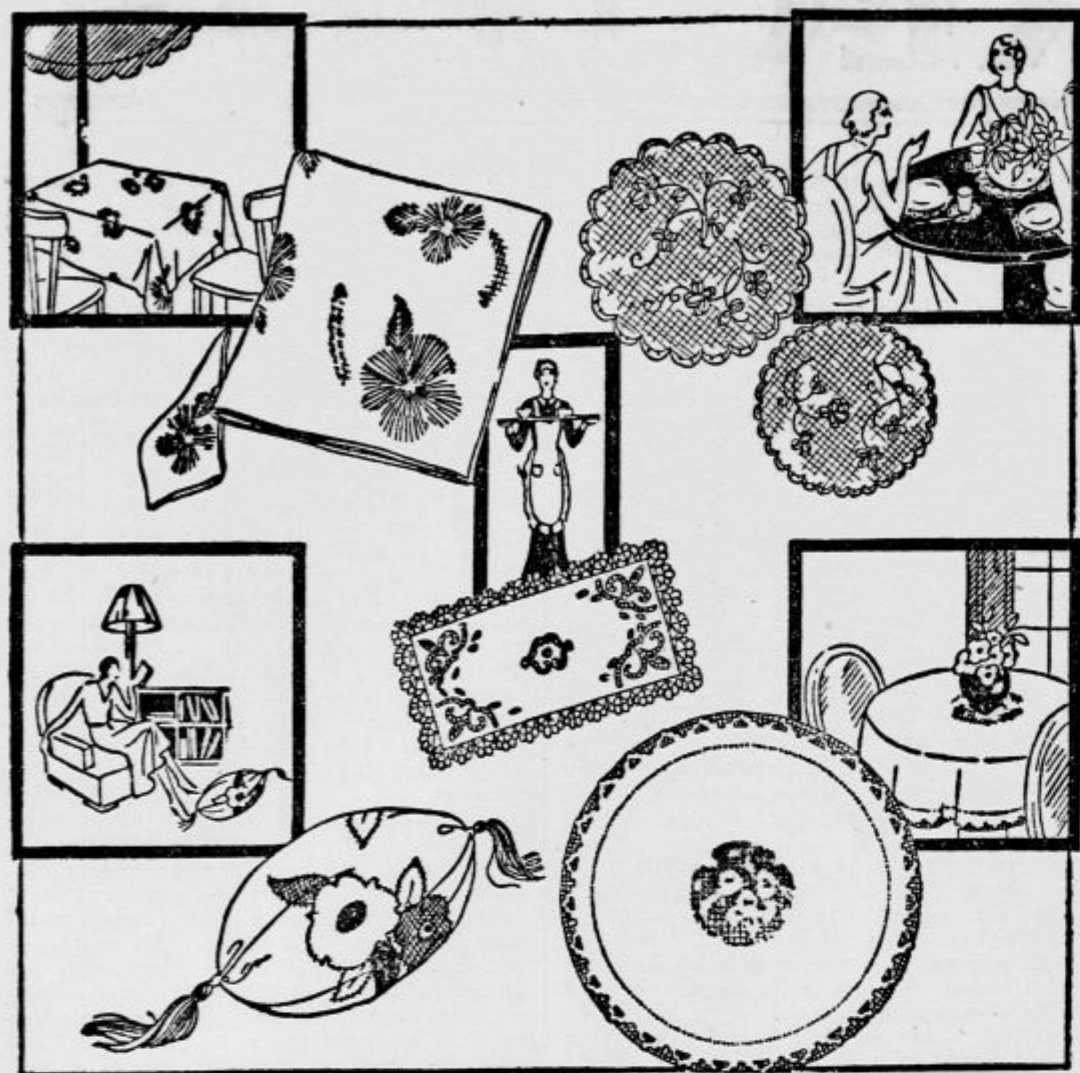
Marcu Valeriu, Die Geburt der Nationen. Von der Einheit des Glaubens zur Demokratie des Geldes. 11.714 z.

Papp D., Was lebt auf den Sternen? 11.742 z.

Löbl Jos., Knaurs Gesundheits — Lexikon. 11.743 z.

Bengt Berg, Die Liebesgeschichte einer Wildgans. 11.744 n.

KRALJESTVO MODE

Razvedrilo za dolge zimske večere

Če so po zimi zvečer vsa gospodinjstva dela opravljena in se človeku ne ljubi vzeti knjigo v roke, ki je ženo najlepša zabava ročno delo, ki je čedno, praktično in ne pretežno. Ročno delo mora pokrepati in osvežiti živce, zato tudi ne sme biti komplicirano, sicer pa nova moda itak predpisuje ročna dela z enostavnim obrtno-umetniškim izgledom. Na ta način si moramo brez posebnega truda in s skromnimi sredstvi pribaviti nekaj res lepega.

Predvsem se moramo izogibati one sladkosti, ki pogosto kazni naša ročna dela, ki bi morala biti enostavno-lepa. Večinoma stremi moda za dekorativnimi efekti, tako da stoji v ospredju umetniško delujoči komadi, nežna in brezpomembna mala ročna dela (ki povzročajo mnogo truda) pa so skoraj izgubljena. Najprijetnejše so seveda blazine, ki se izvrstno prilagode vsakemu okvirju, seveda če ostanje nazivlje fantastični izdelavi in bogastvu barv v mehkih dobrih okusa.

Jako čedne so enobarvne blazine z grobo našitimi aplikacijami v pisanih tonih. V to svrhu moremo uporabiti vsak ostanek materiala, ki ga imamo doma, v grobem našivamo motivov, pa leži neka umetniška malomarnost, ki se tu dobro uveljavlja. Letos vidimo največ ovalnih blazin s topli (spodnja slika levo).

Novost so tudi vezene zajtrkavalne garniture. Prt in serviete so izdelane iz grobe platna rumene, rdečate ali modre barve, in vezeni s pralno volno v obliki razsreženih cvetličnih motivov (slika levo zgoraj).

Namestu prta se drugod poslužujejo pri svečanih večerjah vezanih podstavkov iz tula, kakor vidimo na naši desni skici zgoraj.

Vezanje čipkastih ornamentov na naravno barvno pralno tilu je ugodno in hitro ročno delo.

Za popoldanski čaj nam dobro služi prt, ki je po sredi in na robu okrašen s toledno vezanjem, ki je izredno trpežno v perilu. S toledno prtom pogrnemo tudi okrasno mizico v kotu (slika desno spodaj).

Ozki prtički za pladnje so še vedno okrašeni z richelieuskim vezanjem in obrobljeni s klekljanimi čipkami (srednja skica).

Drsalni dres

sestoji letos iz dolgega, v sredi prepašnega kazaškega jumperja in nagubanega pletenega krila. K temu spadata tesna čaraj.

pica in dolg šal, v barvi krila ali jumperja. Na jumper so našite aplikacije v živih tonih.

NEURALGIJA

Vas po domači kusi »Pistjanskim domačim obkladki« Gama ne bo več mučila! Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji. Skladnišče: Drogerija Gregorič, Ljubljana — Prešernova ulica 5.

Zdravniška posvetovalnica

G. Fr. P. v R. Če so udje vsled kroničnega revmatizma deloma ohromeli, bo treba energično poseči vmes, da ne napreduje bolezen. V kroničnih slučajih priporočamo toploto, masažo, medikomehanske vaje, emanacijo radija; toplice, ki vam jih določi preiskujoči zdravnik. Priporočljiv je po Bieri venozni zastoj krvi z nepretnimi podvezami. Notranja sredstva se morajo preizkusiti (salicilati, jod), zdravljenje podpira posebne injekcije (mleko, Yatrekasein itd.). Kakor vidite, ni zadeva enostavna, da se bo revmatizem prestrašil par vročih obkladkov. Ako ste zavarovani v socialnem zavarovanju, zahtevajte tam uporabo kopališča (Ljubljana — OUZD) ali pa sprejem v toplice. — G. Z. P. v Lj. Simptomi sladkorne bolezni so takorekoč vsestranski: v prvem slučaju se javi bolnik pri zdravniku recimo zaradi neprijetnega srbenja kože in večnih furunklov (čirov), zelo pogosto se vname koža tam, kjer jo polagoma razjedata razkrojeni produkti pota in kašnega loja (ekcem). V drugem slučaju postojajo motnje od strani živčnega sistema: trajno trganje v gotovih živčnih krajnih, vnetja živcev, odn. hrbtnega mozga, oslabelost vidnega živca (vidnika), siva mrena in tudi druga obolenja očesa, prav tako se javijo vnetja v srednjem ušesu. Tudi ožile ne miruje in prevladujejo v tretjem slučaju znaki bolnega srca ali krvnih žil (arterioskleroza). Diabetes (sladkorna bolezen) ne prizanaša niti prebivalom, niti dihalom (tuberkuloza!). Vsi ti znaki ne kažejo ničesar posebnega, specifičnega in so nam znani tudi pri drugih boleznih. Pri preiskavi urina pa je izidek za sladkor pozitiven in nam ta rezultat razkriva prave vzroke onih težav. V pretežni večini slučajev gre za groznilni sladkor (torej ne običajni trstni), ki ga dokažemo z enostavno kemijsko probo v urinu in z malo bolj komplicirano tudi v krvi. V obeh tekočinah je odstotek sladkorja povečan, ampak povišanje ni vzporedno. Ne gre pa, da bi iz enkratne preiskave urina in iz jednega pozitivnega izidka sklepali na obstoj diabetesa, ker se javi sladkor v vodi tudi pri popolnoma zdravem človeku. Anomalijska obstoja v tem, da izloča telo prekomerno število sladkorja namesto da bi ga naprej razkrajalo in zase uporabljalo. Pri zdravljenju bomo po možnosti črtali ogljikove hidrate (sladkor, moko, močnate jedi itd.), odn. bomo za vsakega posebej dognali še dopustno količino. V splošnem se priporočajo: meso (jetra ne!) ribe, smetana sir, jajca, surovo maslo, špeh, špinaca, špargelj, solata, kumare, gobe itd. Dopustne so alkalne mineralne vode, kakao, čaj, namesto navadnega kruha posebni kruh za diabetike. Sladke jedi so seveda prepovedane, kot sladilo prihaja le saharin v posvet. V zadnjih letih se je uveljavil Insulin (raznih vrst), velika ovira pa je njegova visoka cena. Deluje pa brezhibno. Diabetik mora biti pod stalno pregledati urin. Napaka v dieti škoduje več kot dolga antidiabetična kura. V mladih letih je prognoza neugodna, starejši ljudje prenašajo bolezen boljše. — G. F. P. v Lj. P. P. Verjetno je to živčnega vzroka tako kakor po navadi. Poskrbite zato, da se telo počisto utrudi in poslužite se izdatno hladnih kopeli in prh. Iztrebljanje mora biti seveda v redu. Kot sredstva: Yohimbini, Optaron, Prolan, Juvenin. — G. F. Z. K. Ad 1.). Da, ampak si morate dati pregledati svojo kri ponovno. Kdaj je bil zadnji pregled? Ad 2.). V drž. higienškem zavodu v Ljubljani, kjer se oddaja kri ob ponedeljkih in četrtek. Pošlje se ev. tudi po pošti, ampak tako, da dosepe v Lj. ob navedenih dneh. Ad 3.). Vaša svoječasna bolezen ne more ničesar pozitivnega povedati za očetovstvo. Krvne proge pri očetovstvu slone na takozv. krvnih skupinah. Zato se mora preiskati kri otroka, matere in dozvednega očeta. Izvid se da izkoristiti le v toliko da se nekateri poedinci, ki jih dolži znana mati, vsled pripadnosti neki posebni krvni skupini, izključijo. Ne dopuščajo pa sedanje krvne proge, da bi za vsakega otroka z gotovostjo določili pravega očeta. Ako želite naslov instituta, ki določa krvne skupine, vprašajte ponovno. — G. A. H. Takšna srbečica, ki se trdovratno drži skozi leta, nastopa pri nekaterih ljudeh kot kronični ekcem. Zaradi krajine vam najprej svetujemo, da daste pregledati vodo (na sladkor, gletje tudi članek pod Z. P.) ter blato, če se ne najdejo paraziti ali njihovi jajčki. Ako je eno ali drugo pozitivno, je treba čimprej to osnovno bolezen zdraviti, na kar bo izginila tudi srbečica. Za kožno afekcijo pa vam moremo le nasvetovati pregled s strani kožnega specialista, ker zahteva marsikatera kožna bolezen točno individualno zdravljenje. Marsikateremu škoduje maža, ki drugemu ekcem izleči. Koža ni enaka pri vseh ljudeh, pri prvem jo zdravi že navadna razkrojina kožnih izločkov, drugi si ne umiva telesa skozi leta, ne da bi mu reagirala z vnetjem. So pač konstitucionalne razlike.

Leciderma - preparati

Izdelujejo se pod nadzorom zdravnikov in kemičarjev in vsebujejo lecitin, glavno sestavino kožne tkanine, živčevja in krvnih žil.

LECIDERMA - KREMA (za dan in za noč)
LECIDERMA - PUDER za masni in suhi koži
LECIDERMA - KREMA za masažo prs
LECIDERMA - SHAMPOO
LECIDERMA - MILO

So na zdravniško kozmetični in znanstveni podlagi elite sredstva za nego obraza in prs. Dobivajo se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Glavna zaloga za Jugoslavijo: Zagreb, Illica 114. 393

Akutno vnetje kože blažimo s obkladki, na kar kožo lupimo in previdno utrjujemo. Z dobrim uspehom se v le-to svrhu uporabljajo preparati katrana. — G. V. V. v Lj. Prosimo, potrpite še malo. — G. R. M. v Lj. Zakaj morejo biti telesne vaje splošno tako koristne? V celoti tehtajo mišice človeka telesa recimo pribl. 50% telesne teže. S tem da jih po ljubi volji zaposlimo, oživimo na lahek način telesno presnavljanje in pospešimo s tem vse mogoče cirkulacije.

Poraba sira v naši kuhinji

Sir se pri nas kot živilo še vedno ne upošteva tako, kakor zasluži. Poleg različnih vrst inozemskega sira, ki se dobi v naših delikatesnih trgovinah, je tudi naš domači produkt tega živila že na vprašanja vredni višini, dasi se bo to gotovo še stopnjevalo. Vendar imamo še domače sire, ki so prava delikatesa, nič manjše vrednosti, kakor nekateri tujezemski siri, ki jih moramo veliko dražje plačevati, nego domači izdelek. Uporabljiv je ravno tako, kot tuji izdelek, bodisi za desertno jed ali kot primes k drugi naši hrani.

Da preprosto večerjo znatno obogatimo z lepo aranžiranim pladnjem različnih sirov, bi se lahko prepričala vsaka naša gospodinja, posebno sedaj v zimskem času, ko smo bolj kot poleti navezani na mesne jedi. Navaden sir, kakor ga rabimo za štruklje, pripravljen kot liptavski sir, z vencem rezin našega bohinja, vrhnica, ali drugih domačih sirov in presnega masla, razveseli vsako oko, prija želodcu in našemu zdravju. Pa tudi sam liptavski sir, ki ga vsaka gospodinja lahko z malim izdatkom lahko sama pripravi, da je okusnejši nego se dobi v delikatesni trgovini, je prav fina poslastica h čaju, ki posebno gospodm zelo prija, a je tudi damam všeč. Če prav lepo porjico liptavca se pripravi iz četr kg sira, kakršnega rabimo za štruklje, 2 dlj drobno zrezane čebule in enega rumenjaka. To se pretlači skozi sito, se da v skledo in se primeša še 6 dkg presnega masla, pol žlice finega namaznega olja, pol žlice gorčice, soli, paprike kumine, drobno zrezanega petušila, drobnjaka in citroninega soka. Kdor želi pikantnejši sir, naj doda še eno enašeno, sesekljano slano sardelo in pol žlice zrezanih kaper. Vse to se dobro premeša, zloži v okusno obliko na steklen krožnik in priinese na mizo ali pa se namažejo kruhki (sandwichi). Vse dodatke, ki so potrebni za pripravo tega priljubljenega sira, ima skoro vsaka gospodinja vedno v domači shrambi, tako da je nepričakovani gostje ne spravijo v zadrego. Ta tudi sam sir, zmešan s par žlici kisle smetane, je jako tečen in zdrav ter prija otrokom, kakor od raslim za predjužnik ali malico. Če se mu pridra nekoliko drobno zrezanega petušila, drobnjaka ali dila, je še okusnejši. Na hladnem prostoru in pokrit, se v zimskem času ohrani več dni.

Prav delikatni gorki kruhki se pripravijo tudi iz bohinskega ali vrhnjskega sira. maslom, nato jih precej na debelo potresemo z naribanim sirom, zložimo na pekač in jih postavimo toliko časa v toplo štedilnikovo pečico, da se sir začne topiti. Nato ga takoj serviramo.

Da nariban sir znatno izboljša razne kuhane jedi, je vsaki gospodinja znano. Dasi ravno ga poznamo najbolj pri rižotu, makaronih in drugih testeninah, ga moderna kuhinja uporablja skoro pri vseh juhah, sočivju in zelenjavah. Tako na primer potreseš kuhano karfiolo, ko je kuhana in odcejena, najprej z zribanim sirom, nato jo pa zabeliš z presnim maslom in drobtinami. Istotako glavičasti kapusi, zeleni stročji fižol itd. Vampi in polenovka so našim možem delikatesa, menda samo zaradi parmezana, s katerim sta potreseni ti dve jedi, da pridobita na okusu in tečnosti.

Da se sir rabi kot primes raznim nadevom za mesne jedi, je dobri kuharici tudi znano. Sir in mlečni izdelki so tolike vrednosti za našo prehrano, da bi se morala

vsaka gospodinja zavedati, da denar izdan za to, in zavrnjen, ker to ni poslastica, nego del naše hrane, ki nam je prav tako koristna, kakor kruh, meso, jajca in maslobo.

Rekord naših kanarčkov

Na sveti dan in na sv. Štefana je privedlo Društvo za varstvo in rejo ptic pevko razstavil plemenitih barških kanarčkov v telovadnici mestnega liceja, da pokaže, kako napreduje društveni odsek za rejo pravih kanarčkov — vrvicev, predvsem pa zato, da zbere sredstva za nabavo krme ptičkom po mestnih nasadih. Razstava ima torej dober namen pomagati malim krilatim pevcom skozi zimo, mraz in glad. Skoda, da tega lepega namena prireditelji niso nikjer poudarjali, saj le malokdo ve, da to društvo postavlja po mestnih nasadih krmlilnice za zmrzujoče ptičke.

Na razstavi je društvo razstavilo krmlilnice, firma F. Stupica najrazličnejše kletke in trvdka Urbančič vsakovrstno krmo za ptice. Ze ob vohodu lahko vsak kupi tudi srečke po dinarju in samo na sv. Štefana dopoldne so srečni obiskovalci v tej loteriji dobili 7 plemenitih barških vrvicev. Ali niso prireditelji preveč radodarni? Vsa ta kanarček je namreč vreden najmanj 250 Din in če bi poštvovalni člani odseka del dobikov ne poklonili, bi bila prireditelji seveda prav globoko pasivna, da ptički pod milim nebom ne bi mogli vsi zimo dobiti niti zrna hrane.

Ni čuda, da so razstavljali tako odprte roke, saj so pri najboljši volji, ker so si priborili s svojimi gojenci-kanarčki pravi rekord. Sodnik kanarčkov g. Ascher iz Münchena, ki je predsednik sodniške zbornice in predsednik Društva za varstvo in rejo ptic pevko v Nemčiji, ki ima 80.000 članov, je naše kanarčke ocenil tako visoko, da so se naši rejci kanarčkov povzpeli med prve rejce na svetu. Kolekcijski, t. j. skupina 4 kanarčkov, ki jih je vzgojil naš z. Stefan Gojznikar, je namreč od 360 dosegljivih dosegla 351 točk, pa tudi kolekcije drugih razstavljalcev, kakor gg. Severja, Opeke, Piskarja, Omahna, Frankija, Goloba, Raskovca in Krivca so dosegle tako visoko števil točk, da je ta svetovno znani nemški sodnik in prvovrstni strokovnjak društvu čestital, češ da se naši ptički lahko kosajo z najslavnejšimi rodovi nemških kanarčkov. Lastnik zmagovalcev g. Gojznikar je dobil veliko zlato kolajno in prehodno darilo, namreč srebrni lovorjev venec z zlatim kanarčkom.

Na sveti dan popoldne je g. Kelnariš pred razglasitvijo rezultatov tekme imel v radiu kratek informativen govor o petju plemenitih kanarčkov, potem so se pa producirali pred mikrofonom sami zmagovalci, ki jih ni poslušala samo naša banovina, temveč tudi stotisoči ljubiteljev kanarčkov po vsem svetu, ki so bili na to produkcijo obveščeni po strokovnih listih.

Zmaga je rejce kanarčkov tako razveselila, da so razstavo na željo občinstva podaljšali in jo zapro šele v nedeljo zvečer.

Vse ljubitelje prirode, zlasti pa prijatelje naših ljubih krilatih umetnikov, opozarjamo, naj ne zamude razstave, saj z obiskom store dobro delo, ker pomagajo našim ptičkom po nasadih prebiti težko zimo. Prirediteljem in odlikovanim naše iskrene čestitke.

Nova slovenska knjiga!

Josip Fr. Knaflič:
TRI ROŽE

pravkar izšla.
Veleznimivo zgodbe znanega in priljubljenega pripovednika.

Dobite jo v upravi »Jutra« in v vseh knjigarnah.
Cena Din 30.—

Deziderij Nemirovič:

Zapeljivost v tramvaju

Mrzlo nedeljsko jutro in pristna ljubljanska megla.

Gospodična Amalija je stopila iz cerkve v predmestju in sedla v zeleno prepleksani tramvaj. Navzlic neprijetnemu vremenu je bila dobre volje in celo sprejela, ki se je le s težavo priril skozi napolnjeni voz, se ji ni zdel strog.

Njeno veselo razpoloženje je nenadno prekinil glas poleg nje:
»Dobro jutro, gospodična. Kaj pa vi tako zgodaj v mesto?«

»Moram hiteti. Imam važen opravek.«
»Tako, tako. Ali je kaj novega?«

»Ali ne čitate časopisov, gospod Justin?«

»Čitam, pa mi nič novega.«
Gospodična se je zasmejala in rekla:

»Snoči sem čitala, da se človeško življenje podaljšuje.«

»Res?«
»In da bo v nekaj letih brezposekost izginila, ker se bo prebivalstvo tako skrčilo, da ne bo več odvisnih ljudi.«

»Zanimivo.«
»Ali pišete kdaj razglednic, kadar potujete?«

»Seveda jih pišem. Po novem letu

odpotujem v Nemčijo. Ali vam smem poslati nekaj razglednic?«

»Ne vem, če mi boste ustregli. Kupčija z razglednicami v evropskih mestih je v občutni krizi.«

»Ne razumem vas. Kaj mislite?«
»Ne maram namreč razglednic, ki kažejo panorame, katerih ni več. Evropska mesta se pomlajujejo, povsod imajo moderne stavbe, razglednice pa kar ponatiskujejo iz prejšnjih desetletij. In vendar je že povsod moderna arhitektura od Severnega morja do solnčnih madridskih promenad.«

»Kaj vse veste.«
»Pravite, da potujete v Nemčijo. Ali boste obiskali državno tovarno za porcelan? Ko sem čitala in gledala slike, kako izdelujejo porcelan, sem si zaželela biti v Meissenu. Posebno bi me zanimalo videti umetnost slikanja na porcelan. Ali vas to ne zanima?«

»Morda bi me zanimalo, če bi videl.«
»Ah ste čitali o zdravniku, ki je opisal svojo smrt?«

»Nisem. Kje se je to zgodilo?«
»V Brightonu na Angleškem. Strašno, vam rečem. Do zadnjega trenutka je beležil svoje vtise.«

»Kam, gospod?« je vprašal sprevodnik Justina.

»Naravnost.«

»Kako pa mislite vi o nas?« je nadaljevala gospodična Amalija.

»O ženskah?«

»Večkrat sem že čitala razne stvari o Tolstemu, tudi njegove dnevnike, toda kako je on mislil o ženskah, tega nisem vedela.«

»Kaj pa pravi?«

»V Parizu so prvič objavili odlomke iz njegovega še neznanega dnevnika, ki ga je pisal vse življenje. Zdal razumem marsikakšno žensko v njegovih romanjih.«

»Kaj je napisal? Dobro ali slabo?«

»Ah, kaj!«
Tramvaj se je ustavil pred Mestnim domom.

»Saj pravim, človek mora vse čitati, če hoče kaj vedeti.«

»Res je, je pritrčila neznanica na nasprotnem sedcu.«

»Se peljete še naprej, gospod Justin?«

»Do pošte.«

»Jaz tudi.«

»In anekdote ste čitali? Pa smešnice iz Avliji? Moj stari ima tako veselje nad ugankami. Zmerom jih reši, pa menda ne pravilno, ker dobi vselej kdo drugi nagrado, se je zapletla v pogovor neznanica.

da ga dobim,« je dejala gospodična Amalija.

»In tisto kramljanje o ženskah! Čisto moderno,« je zatrijevala neznanica.

»Zdaj pa dobimo še roman povojnega življenja Moja sestra ga komaj čaka, saj čita najraje same povesti, je rekla gospodična Amalija.

»Pošta!« je zaklical sprevodnik.

Gospodična Amalija in Justin sta izstopila.

»Gospodična,« je rekel Justin, ko se je poslovila, »oprostite, ampak po pravici povedano, nič nisem razumel, o čem ste govorili.«

»Rada verjamem, toda oprostim vam pa nerada. Tak človek, kakor ste vi, ki hočete biti moderni, bi moral vendar vedeti vse to.«

»Pojasnite mi, prosim, morda se da popraviti.«

»Seveda se da popraviti. Kar stopite z menoj, pa bova uredila. Jaz za svoje ga fanta, ki je pri vovakih, vi pa zase.«

Smehljaje je pokazala gospodična Amalija v sosedno ulico.

Stopila sta v trinadstropno hišo z balkonom nad durmi, zavila na desno v pritličje in povedala prijazni gospodični svojo željo.

Ko sta odhajala, je Justin postal v

veži in čital na listku: Ilustrovana tedenska revija »Življenje in svet«. Polletna naročnina 40 dinarjev. Plačano.

»Ali razumete sedaj, o čem sem govorila? se je nasmešnila gospodična Amalija in mu segla v roko.

»Razumem in hvala.«

»Ne bo vam žal. Na svidenje!«
In šla sta vsak svojo pot.

Rešitev

„Magične piramide“

1. mesto, Ellen, Slord, Teror, Ondraj
2. Rista, Izpod, Spica, Tacen, Adana;
3. porok, opica, Rigol, ocec, kalno;
4. sodar, opolo, Dolic, Alice, ročen;
5. klepar, Atene, pelin, Anica, Renan;
6. kasta, alpin spaka, tikal, anali;
7. vsota, samum omara, Touraine (taren), Amand;
8. Rajero, Ahmes, Jutro, kerub, osoba;
9. surov, Ukazi, Raman, ozara, vinar;
10. tista, izvun, svišč, Tušek, Anka;
11. Uskok, stope kosce, opeka, Kecal;
12. cenik, enako Narod, ikona, Kodak.

Naročajte

„Našo dobo“

Valjhum:

Zvezda

Z neba je zvezda plánila, hitela je čez svod, v puščavo daljno kánla — trem kraljem kaže pot.

Tri kralje ona vedla je pred mesto Betlehem, nad borni hlevček sedla je, da sveti vsem ljudem.

Ljubó se je razglédala, vzhitela lahnih kril, — v nebesih je povedala: »Bog-Sin se je rodil...«

Manica:

Hudobca je prevaral

Hudobec pride k kmetu, mu ponudi mošnjo cekinov in pravi:

»Vsi ti rumenjaki so tvoji, ako se izkažeš, da si bolj prebrisan kot jaz. Če pa temu ne boš kos, moraš še danes z menoj v peklo.«

Kmetič ki ni bil eden izmed onih, ki rastejo »za mejo«, malo pomežikne in pravi kosmatemu:

»Nu, pa poskusiva! Še preje si pa nekoliko pretegniva svoje ude in skočiva na onile, z deskami pokriti vodnjak. Halo, kdo bo prvil.«

Dočim naredi kmetič par počasnih korakov, se hudobec zaleti z bliskovito naglico na pokriti vodnjak. Toda trhle deske ne zmorejo tolike teže in hudobec čmokne, kakor je tolg in širok, v vodnjak. Le s težavo prikobaca spet na vrh in stresa svojo dolgo dlako kakor politi kuža.

»Ha, ha, ha,« se reži kmetič, »pa sem te ukanil. Če bi bil ti namreč res kaj prida prebrisan, bi moral vedeti, da so deske na vodnjaku že davno vse trhle. Hitro sem te. Cekini so že moji!«

Hudobec na svojo jezo in žalost urvdi, da ga je kmetič izvrstno izpeljal na led. Pa ker misli, da se bo drugi poizkus zanj bolj obnesel, reče trdo:

»Cekinov še nimam in jih najbrž nikoli imel ne boš. Poskusiva še enkrat in sicer, kdo izmed naju je bolj uren. Glej to dolgo njivo! Steciva! Kdor bo preje na drugem koncu, tisti je zmagaalec.«

»Meni je prav, samo toliko počakaj, da se grem preobut,« pravi kmetič in steče v hišo. Imel je namre pri sebi enega brata, ki mu je bil dvoječek. Ta brat je bil po rasti, obrazu in govorici tako enak kmetiču, da na prvi hip ni bilo opaziti nikake razlike med njima. Kmetič na kratko pove bratu kako in kaj ter ga urno pošlje po ovinkih na drugi konec njive. Sam pa se vrne k hudobcu in pravi:

»Zdaj pa le! Pripravljen sem.«

Hudobec teče: ena — dve — pri beledi — tri — pa se zapraši po njivi, da so

se mu kar iskre kresale pod kopiti. Toda — kako se rogateg začudi, ko na drugem koncu že najde kmetiča, ki mu smehljaje reče:

»Stavo si zgubil. Jaz sem urnejši, kakor vidiš.«

»To je prevara,« zakriči ves besen hudobec. »Teciva še enkrat!«

»Pa dajva,« pravi mirno kmetič in hudobec jo spet ubere kakor veter. Ali čudo — ko pridrvi do konca njive, je kmetič že tam in spet mu reče smehljaje:

»Tudi to pot sem jaz prvi.«

Hudobec seveda ni opazil prevare. Bil je ves divji. Dvakrat ga je »ta prebrantani kmetič ugnal v kozji rog, to ni karsibodi. Pa si misli: morda mi bo v tretje sreča milejša. In reče kmetiču:

»Ne udam se še. Poskusiva še enkrat! A zdaj naj gre za to, kdo bo močnejše zatulil.«

»Tudi prav,« se odreže kmetič. »Svetujem ti pa, da greva v gozd, sicer splašiv ljudi in živino.«

Hudobec je s predlogom zadovoljen in res se podasta globoko v gozd.

»Zatulila bova po trikrat,« reče kosmatinec in že zarjove tako močno, da si kmetič zatisne obe ušesi. Ko zatuli v drugo, popada listje z dreves, tretje rjovenje je pa tako silno, da začno padati z drevja male vejice.

»To ni nič posebnega,« se zakrohoče zviti kmetič. »Jaz bom pa že prvi zatulil tako silovito, da se bodo lomila drevesna debla. Da ti pa pri tem ne pade kaj v oči, ti dobrohotno svetujem, da si zavaruješ oči s tem robcem.«

Nato ponudi hudobcu robec in rogateg je res toliko orisnojen, da si pusti zavzati oči. Naš kmetič pa potegne z grmovja debel kol, zatuli na vse grlo, obenem pa rogatega tako strahovito trešči po butici, da je revež vkljub zavezanim očem videl devet solnc.

»Jo, joj,« si misli ves prestrašen, »če ima že prvo kmetovo tuljenje take posledice, kaj šele bo, ko ta človek zarjove v tretje.« Na mah mu ves pogum zleze v kopita, hitro potegne robec z oči in se vse osramočen kar na nestu vdere v zemljo.

Prefriganemu kmetiču pa je ostala polna mošnja cekinov.

D. Vargazon:

Sultan Harafis

Sultan Harafis je sedel na blazinah in bral v svitu sveč pravljico: Trje čarovniki so si sezidali bajno palačo. Sprehajali so se po vrtu in občudovali zlato kupolo. Najstarejšega je razjedal pohlep po bogastvu. »Čemu,« je pomislil »ne bi bilo vse to moje?« In segel je za pas po stekleničico čarobne vode, poskropil majša tovariša in ju spremenil v agavi; sam pa je odšel v palačo in se povzpela na prestol. Vlada je okrutno; ljudstvo ga je kmalu umorilo. Prišel je princ iz sosednje dežele. Z radostnimi vzkliki so ga spremili v palačo. Srečno je vladal več let. Nekega dne pa se je njegova radovedna žena vzpela v stolp. Pod zlato kupolo je našla stekleničico vode. Hitela je na vrt k možu. Čez stezo se je stezal agavin list; ubožica se je zbodla na njegovih iglah. Od bolečin je spustila ste-

kleničico, voda se je razlila po listih. Agavi sta izginili, pred njo sta vzrasla čarovnika. Dotaknila sta se je s prsti, na katerih so blestele kapljice čarobne vode. Hipoma se je spremenila v vitko palmo.

Čarovnika sta se zasmejela. Šla sta do vladarja, ga začarala v slavčka in ga odnesla čez puščavo v daljni gaj. Ko sta se vračala, da bi se polastila

prestola, se je dvignil vihar in ju zasul s peskom. Zvesti služabniki so zaman iskali kralja in njegovo ženo. Tri leta so žalovali in pričakovali njune vrnitve, potem pa so izbrali med svetovalci naslednika...

Sultan Harafis je zaprl knjigo. V viharju so se vila drevesa, veter se je zagnal skozi okno in upihnil sveče. Na vrtu je kričnil slavček. Sultan je zapal. Sanjalo se mu je o začaranem vladarju, ki je nekoč prebival v njegovem dvoru. Ko se je jutraj prebudil, mu je pokazal prvi svetovalec mrtvega ptička. »Glej,« je dejal »vihar ga je pri nesel iz daljave in ga pokončal. Našel sem ga na tleh pri palmi sredi vrta!«

Stari sultan je prijel mrtvo živalco, stopil k oknu in stegnil roko proti vrtu: v vetriču so drhteli palmni listi, obrobljeni z zlatim žarom vzhajajočega solnca.

Sultan Harafis je plakal. Nihče ni vedel, zakaj...

O Nasredinu hodži

Neki paša je Nasredinu hodži prepoval, da bi stopil na njegovo zemljo. Nasredin hodža pa je imel opravke prav v tistem kraju. Dolgo je premišljeval, kako bi ukanil prevzetnega pašo. Kupil je voz zemlje, vpregel vole in se odpeljal na pašino zemljo. Paša je zagledal Nasredina in jezen zakričal: »Kaj ti nisem ukazal, da ne smeš priti nikdar na mojo zemljo?« »Potolaži se

paša,« je prigovarjal Nasredin hodža, »saj nisem na tvoji zemlji. Vidiš, zemljo, na kateri sedim, sem pošteno kupil in je torej moja. Če ti ni prav, pritoži se sultanu, pa dvomim, da boš kaj opravil.« Paša je sprevidel, da ga je Nasredin hodža ukanil in je jezen šel domov. Nasredin pa je srečno opravil svoj posel.

Rešitev križaljke »Mesec«

Vodoravno: 1. nu, 3. pod, 4. kes, 5. l. r., 6. kol, 7. Spa, 8. to, 9. ata, 11. šar, 12. če, 13. Ana, 15. ali, 17. tr.

Navpično: 1. nos, 2. ur, 3. perla, 4. klopotača, 6. vstaš, 10. arena, 14. alt, 16. ir.

Rešitev uganke

»školjka z biserom«

Zmes za šalo in zares

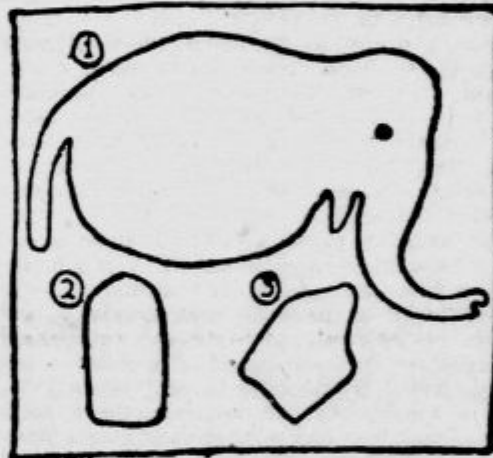
Medved in petelin

Starček je imel sina — bedaka. Pa ga je bedak nekoč prosil, naj ga oženi: »Če me ne oženiš, ti podčem peč!« — »Kako naj te oženim, ko pa nimamo denarja.« — »Denarja res nimamo, zato pa imamo vola; prodaj ga mesarju.« — Vol je to slišal in zbežal v les. Bedak je spet silil v očeta: »Oženi me, če ne podčem peč!« Oče pravi: »Z veseljem bi te, pa ni denarja.« — »Denarja ni, zato pa je oven, prodaj ga mesarju.« — Oven je to slišal in pobegnil v gozd. Bedak očetu še ni dal miru: oženi me in mir besedi! — »Pravim ti, da ni denarja.« — »Denarja ni, petelin pa je; zakolji ga, speci in prodaj.« — Petelin je to slišal in ušel v les. Vol, oven in petelin so se tam znašli skupaj in si postavili v gozdu kočico. Medved je za to izvedel in se napotil h kočici. Da bi jih vse nožrl Petelin ga je zagledal, skočil na plot, zamahnil s krili in zaklical: »Ki-ki-riki, dajte ga mi! Z nogami ga potepam, s sekiro razsekam!« Medved se je prestrašil in se spustil v beg, ne da bi se oziral nazaj; bežal je čez drn in strn, dokler se od strahu ni zgrudil in poginil. Bedak je prišel v les, našel medveda, mu odril kožo in jo prodal; za ta denar so ga potem oženi. Vol, oven in petelin so se zdaj spet vrnili iz gozda domov.

A. N. Afanasjev.

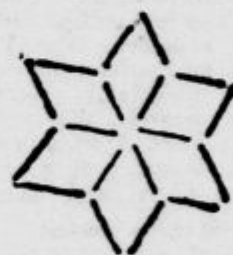
Kako si napravim slona

Vsak otrok si lahko sam napravi pravečnega slona. Vzemite večji kos blaga, najbolje kako sivo blago, in narišite na

levo stran slona, kakor vam kaže slika 1. (torej brez nog). Po risbi sešijte blago, samo trebuh pustite odprt. Nato si narišite slonove noge kakor kaže slika 2., in ušesa (slika 3.). Tudi tukaj sešijte blago po risbi in pustite zgornje dele odprte, da jih lahko napolnite s bombažem ali pa s krpicami. Ko ste vse dele napolnili, jih prišijte slonu na trup. V glavo prišijte namestu oči dva svetla gumba, rilec obšijte z rdečim bombažem in slon je gotov!

Igre z užjgalicami

Preloži 6 žigic, da dobiš drugačno, lično šestereoiglatno zvezdo.

Rešitev križaljke »Božično drevo«

Vodoravno: 2. bel, 3. ali, 5. breza, 6. sleme, 10. premija.

Navpično: 1. Betlehem, 3. ar, 4. iz, 6. s. r. 7. le, 8. mi, 9. ej!

Tu nekaj ni v redu

Neki profesor je hotel pokazati svojim dijakom, da je treba povsod imeti oči odprte in ostro opazovati. Ko je imel pri nekem kemičnem poizkusu opravka z neko prav zoprotno brozgo, je vtaknil vanjo prst in ga nato s slastjo obliznil. Pre-

padeni gledalci so popolnoma razločno videli, kako je to grdobijo celo ponovil. Prav zares je pomolil prst v smradljivo tekočino in ga nato z jezikom obliznil. Eden izmed gledalcev, ki je bil posebno spreten dečko, je v še večjo grozo svojih tovarišev storil takisto. Kako je to napravil, vidite na sliki. Ali opazite kaj posebnega?

Ali ne zavirate vsakemu

ki zna muzicirati? Tudi Vi lahko igrate kak instrument, potem nas pošljite poučeno pismo, ki vam ji damo brezplačno na razpolago, če kupite kak instrument. Zahtevajte takoj brezplačno knjižico »Kako postaneš dober godbenik.«

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil in harmonik, prod. podr. Maribor št. 101.

Nova šaljiva vprašanja

1. Zakaj laže preje osivijo kakor brada?
2. Katera nacija je najbolj prosvetljena?
3. Kaj je postrešček, kadar se oženi?
4. V čem sta kislja kumarica in slon drug drugemu podobna?
5. Po kateri cesti ne more voziti avtomobil?

Odgovori

1. Podplat!
2. Čuvaj grajskega stolpa!
3. Sedlo!
4. V d-molu, ker so vse »demolirale«
5. Ker veseli psi migajo z repom!

Popravek

V razpis naše božične nagrade se je vrnila pomota: jelena na sliki ni, pač pa boste našli srno!

Novoletna številka ilustrovane tedenske revije

„Življenje in svet“

je izšla

Dobl se v vseh trafikah. Cena 2 Din.

J. O. Curwood:

Medved Tir

»Ne morem več,« je tiho javkal Muskva, zdelo se je, da je grizli gluhi. »Spal bi rad,« je mijačkal malček že nekoliko glasneje in pomislil, kako lepo bi bilo, če mu mesec dni ne bi bilo treba napraviti nobenega koraka. Le kaj ima od tega bedastega drevenja? Zanj samega to gotovo ni bilo prav nič prijetno — zanj že ne! Nu, sedaj je postala pot vendar nekoliko boljša. Prebrodila sta travnik in v peščeni strugi potoka ga noge niso več tako zelo bolele.

Zvezde so žarele na nebu in obstale obupanega, skoro do smrti izmučenega modvedjega mladika. Še dobro uro je šepal Muskva za Tirom, potem pa se ga je priroda sama usmili. Zvezde so izginile, težki oblaki so se zapodili po nebu in divji vetrovi so zavrhali preko pokrajine. Tir je ostal in dvignil glavo. Skoro je bilo videti, da se pripravljata nevihta. Vse bolj in bolj se je temnilo in že so pričele padati prve težke kaplje. Tedaj — slepeč blisk je presekalo temo in sledilo mu je treskačoče grmenje.

Dobro bo, če se ozreta po kakem zavetju. Nedaleč od njih je tvorilo nekaj velikih skalnatih balvanov nekako

votlino. Brzo je grizli koracal proti varnemu skrišališču in ves vesel je je Muskva ubral za njim. Slepečih bliskov in strašnega grmenja se je sicer res precej bal, a to mu je bilo vendar še ljubše, nego če bi bil moral nadaljevati pot. Poleg tega pa je ležal prav udobno na gorkem med Tirovimi orjaškimi tacami. Kaj se mu more tukaj pripetiti?

Naša prijateljica sta prispela v svoje zavetje ravno še o pravem času. Nepristano je grmelo, nepristano se je bliskalo in ulila se je ploha kakor iz vedra.

Tir se ni dosti menil za nemir v prirodi. Kaj mu je bilo vse to mar? Samo da ga ni preveč premočilo. Kopel je ljubil samo tedaj, če se je mogel po nji osušiti na solncu. Ormenje je polagoma nehavalo in tudi bliskalo se je bolj poredkoma. Tudi ploha je prešla. Glasno pljuskanje se je spremenilo v tiho, enakomerno šumenje. Muskva se je čutil sedaj prav udobno in že je usnul. Sedaj je samo Tir še bdel. Včasih je za nekaj minut tudi on zadremal, vselej se je prestrašeno zopet zdrnil iz sna. Notranji nemir mu ni dal spati. Kmalu po polnoči je prenehalo deževati. Grizli je pomolil glavo iz votline — bila je taka tema, da ni ničesar razločil. Ni

mu ostalo drugega, kakor da ostane to noč, kjer je bil. Pri taki temi ni mogel niti misliti, da bi nadaljeval pot.

Muskva ni niti slutil skrbi svojega zaščitnika, spal je tako trdno, kakor še nikdar v svojem življenju. Počasi se je pričelo daniti — sedaj zaljubljeni grizli ni več strpel. Zbudil je Muskvo, ki je še vedno ležal in trdno spal, z rahlim sunkom in zlezal iz votline. Nu, nevihta je bila napravila lepo zmešnjavo! Mali potokček se je bil preko noči izpremenil v deročo reko in strahoviti vihar je bil podrl nešteto dreves.

Tir je čakal na Muskvo, ki se še vedno ni prikazal iz votline. Grizli se je ujezil. »Če ne prideš takoj venkaj, grem sam naprej,« je zagodrnjal in se res takoj odpravil na pot. Te besede je mali črni medvedek le predobro razumel. Saj se ni niti še prav prebudil! Sedaj pa je dirjal za Tirom, kakor da mu gre za življenje. Nu, končno ga je le došel. Danes je hodil zopet malo lažje. Tako dobro se je bil spočil. Noge so ga sicer še vedno nekoliko bolele in vsi udje so bili nekam drveni. A to je že nekako prenašal.

Tir je zopet sledil potoku in Muskva je bil s tem zelo zadovoljen. Zakaj hoja po prodovju ni bila naporna. Čez nekaj časa je zavila pot med travnike,

ne med močvirne travnike, kar je malček hitro olajšano dožal. Tukaj je bila trava kratka in sočna in povsod so rastle dolgostebelne vitke ličije. Muskva bi bil rad izgrebel eno teh lepih cvetic in poskusil čebulček. Gotovo mora biti dober. A pri takem dirkanju seveda ni utegnil misliti na to. Tir drugače ni zametaval te redke slaščice. Danes pa ni imel časa, da bi se ukvarjal s takimi malenkostmi. Če bi se jih hotel do siteda najesti, bi potreboval dolge ure. Sedaj pa ga je gnalo k njegovi Iskvaoji in torej ni mogel misliti na žrtje in debeljenje. V času paritve je izspremenil ves način svojega življenja in le dobro je bilo, da je trajala paritev samo kratek čas. Jedel je le toliko, da ni poginil od gladi in tako je bil Muskva na smrt lačen, ko je Tir poskrbel za obed.

Tir je potoval brez prestanka do zgodnjega poldneva in se končno ustavil na bregu majhnega jezera. Zadovoljen je grizli dožal, da v njem kar mrgoli postrvi. Poleg tega mu ribe niso mogle uiti, ker so bile odrezane od gornjih jezer. Ribnik je bil na enem koncu prav plitek, na drugem pa nekoliko globlji. Počasi je grizli zabredel v nazlobljivo vodo in podil postrvi pred seboj v plitvino. Prestrašene ribe so zaman poskušale zbežati mimo

njeja — bile so v pasti. Vsak hip se je Tiroma desnica bliskovito potopila v vodo, in zadajala udarec za udarcem. To je postrvi popolnoma zbegalo in švigale so od enega konca jezera do drugega.

Muskva je priostrič gobček. Ribe? Nanje se je zadovoljno spominjal še od včeraj. Tedaj pa je že voda visoko brizgnila in nedaleč od malega črnega medvedka je zacpetala bleščeča se riba. Hitro — preden zdrsne nazaj v vodo! Kakor majhna žoga se je vrgel Muskva na njo in jo trdno popadel s svojimi ostrimi zobki. »Nič ti ne pomaga,« je renčal, »jaz sem lačen.« Potem je ribo mrcvaril in trgal.

Riba za ribo je zletela na breg in šele ko jih je bilo poln tucat, se je Tir spravljal nadnje. Tudi on je bil lačen; toliko rib bo menda zadoščalo zanj? Medveda sta bila tako zatopljena v svoj opravki, da nista videla in čula ničesar razen rib. Nenadoma pa sta oba hkratu opazila, da nista več sama. Najbolj nesramno pa je bilo, da je obiskovalec, ki je tudi prinadal rodu grizljev, takoj pričel goltati njuno ribe. Kakor da se to samo po sebi razume! Muskva je pogledal Tira, ta na tujeja medveda. Mali črni medvedek je bil ves iz sebe. Tega nikakor ne bosta trpela!

Tehnični del rubrike ureja avtomobilski oddelak Vacuum Oil Company, d. d.

Avtomobilski industrija in narodno gospodarstvo

Podatke, ki jih tu navajamo, smo dobili direktno od Narodne avtomobilske trgovske zbornice v New Yorku.

Najsi bo kdo prijatelj ali nasprotnik avtomobilizma, najsi ima o razkošnih, tovrstnih avtomobilih in avtobusih kakršnokoli mnenje — vsakogar bo vendar zanimalo, kako velik delež odpade v proizvodnji in razdelitvi dobrin na motorna vozila.

Naslednji podatki bodo marsikoga, ki do sedaj ni resneje premišljeval o tem, naravnost presenetili. Številke veljajo za Ameriko in sicer za leto 1929; stanje se v letu 1930. gotovo ni precej spremenilo in pomisliti je treba, da je v Evropi razmerje slično ali pa da se vsaj nekoliko približuje ameriškemu.

Od vsakih 10 ljudi je zaposlena ena oseba bodisi direktno bodisi indirektno v avtomobilski stroki — v proizvodnji avtomobilov, prodajanju, financiranju, garžiranju, v proizvodnji surovin in v transportu.

Števila tovarn ne bomo navajali, prav tako ne produkcije, ker smo o tem že neštokrat pisali. S trgovino se peča skoro milijon ljudi, torej skoraj toliko, kot je nas Slovencev. Garaž je 50.000, popravilnic in pomožnih (service) postaj 100.000, prodajal za razne nadomestne dele 80.000.

Industrija motornih vozil je glavni odjemalec sledečih surovin:

Jekla — 18%. Na 18-odstotno produkcijo jekla odpade 70.000 delavcev.

Bencina — 80%; ta odstotek odgovarja nad 820 tisočim delavcem v rafinerijah in trgovini na drobno.

Gumi — 84% celokupne porabe tega proizvoda gre v Ameriki za pnevmatike motornih vozil.

Steklo — 73% poliranega stekla; torej spet glavni konsument.

Nikel — 26%, na prvem mestu v domačem konsumu te kovine.

Svinec — 31% domače produkcije (za baterije itd.).

Usnje za prevlake — 59% produkcije te vrste usnja se konsumira za sedeže motornih vozil.

Les — 17% produkcije trdega lesa služi pri proizvodnji in repariranju motornih vozil. Razen tega je treba upoštevati še okrog sto milijonov metrov mehkih deščic za transport vozil, ki se izvažajo.

Aluminij — 37% produkcije Zedinjenih držav.

Baker — 15% konsumna.

Pločevina — 23% domače produkcije konsumira avtomobilski industrija.

Cink — 5% domače produkcije služi za razne vrste pri motornih vozilih.

Bombaž — skoraj 10% domačega konsumna gre za fabriciranje plašev na kolesih, vložkov pri zavozih, za polnjenje usnjatih blazinic itd.

Lak — dvaindesetdeset milijonov litrov laka in firneža se porabi v Zedinjenih državah na leto samo za lakiranje novih vozil. Maznega olja porabijo na leto eno milijardo in osemsto milijonov litrov.

Aržest — petdeset milijonov metrov asbestnih vložkov za zavore so porabili leta 1929.

Tekoča proti smrzanju so porabili v vrzilih zimskih mesecih 172 milijonov litrov. To so industrije, ki v prvi vrsti dobavljajo surovini avtomobilski in so torej eminently povezane na prosperanje motorizacije. Drugi gospodarski faktorji, ki jim do naša avtomobilizem velike vloge, bi bili predvsem sledeči:

1. Železnice, ki služijo za prevoz avtomobilov, bencina, cimenta in kamena za graditev cest, kar jim je prineslo leta 1929. nič manj kot 563 milijonov dolarjev. (Ali in koliko konkurirajo omnibus in avtomobili železnicam, je pač drugo poglavje; v Ameriki se to iz gotovih razlogov ne običuje.)

2. Država, ki dobi z občinami in mesti vred letno okrog 930 milijonov dolarjev avtomobilskega davka. To so neposredne, takorekoč likvidne koristi države od avtomobilizma.

3. Avarovalnice, ki so dobile 1929. neto premij v znesku 567 milijonov dolarjev.

4. Gradbeni delavci in podjetja za graditev cest. Vsako leto izdajo okrog dve milijardi dolarjev v to svrhu.

Cista avtomobilski industrija je danes ena od najvzvišjih in v gotovih ozirih prva v Ameriki. Še leta 1899. so jo šteli v industrijskem cenzusu med kočije in vozove za prevažanje blaga; leta 1914. je prišla že kot samostojna panoga na osem mesto po vrednosti v veletrgovini in od 1923. dalje je na prvem. Kako neznansko je napredoval avtomobilizem, se vidi po tem, da je v Zedi-

njenih državah več avtomobilov kot telefonov! Na 23.122.000 osebnih avtomobilov pride samo 20.000.000 telefonov. To je zelo zanimiva paralela in izredno značilna za razmere v Ameriki; dvomiti je, da bi se to razmerje kdaj preselilo v Evropo. Vzemimo na primer Švedsko, kjer ima vsaka kmečka bajta v hribih svoj telefon! — Daje: kolikokrat nazove povprečno en telefon, tolikokrat je prevzelo eno motorno vozilo šest milj! Dalje: Če bi postavili na vsako motorno vozilo 5 oseb, bi se lahko v istem momentu vozilo celokupno prebivalstvo Zedinjenih držav na motornih vozilih!

Tehnični napredek in racionalizacija sta silno pomagala pri pocenitvi in razširjenju motorizacije. Če vzamemo vrednost dolarja na podlagi leta 1914., dobimo danes zanj pri nakupovanju avtomobilov 2 krat toliko kot pri avtomobilski dolar iz leta 1914. valja danes 122 centov, dolar za živila pa le 66 centov).

Izrača se ena šestina produkcije osebnih in dobra tretjina tovrstnih avtomobilov. Z drugimi besedami: dva meseca na leto dela industrija osebnih in 4 meseca na leto industrija tovrstnih vozil samo za inozemstvo. Izvoz avtomobilov je v Zedinjenih državah na drugem mestu; pred njim stoji samo surovi bombaž.

Desetina industrijskega in trgovskega prebivalstva, okrog 5 milijonov ljudi je direktno ali indirektno zaposlenih v avtomobilski industriji Zedinjenih držav. V slučaju, da se evropska konkurenca počne oz. da v Evropi konsum pada in da pade kupna moč vsled gospodarske krize tudi v Ameriki, bo prizadelo 5 milijonov. Če vzamemo, da zasluži vsak od teh na leto povpreč-

no 1200 dolarjev, pomeni to šest milijard dolarjev kupne moči na leto, ki gre za živ. več, obleko, pohištvo in druge bolj ali manj nelukusne potrebnosti.

Tu smo navedli brez vsake tendence — kot smo omenili v uvodu — material, ki da mnogo misli. Številke so zanesljive in jasne, ter smo hvalili njujorški zbornici, ki nam jih je dala na razpolago. Upamo, da smo s tem ustregli vsem, ki se zanimajo za avtomobilizem in za narodno gospodarstvo.

Motor od sedaj, nad zadnjo premo, imajo novi angleški avtomobili »Trojan«. Zunanja oblika je ista kot pri vsakem drugem avtomobilu, motor je skrit čisto zadaj v obliki kovčega. Sprejaj, kjer imajo drugi avtomobili motor, se pa shranjuje prtljaga. Motor je na dva takta s cilindroma v obliki »U«. Vozilo je namenjeno za srednje sloje in stane od 60 do 70 tisoč dolarjev (seveda v Londonu, brez carine itd.).

Zanimiva Fordova izjava. Na vprašanje nekega časnika, kaj ga najbolj veseli, je odgovoril Henry Ford zelo resno: »Jaz nič ne delam za to, ker bi me veselilo, ampak samo takrat nekaj napravim, kadar vidim, da je potrebno. Nikdar si ne izberem naglajšo pot, ampak najtežjo; sicer ne bi nikdar nič napravili, če bi delali samo ono, kar radi delamo.«

Francis Barnett motocikl ima dva nova modela, ki sta vzbudila precej pozornosti. Oba imata dvotaktni motorje Villiers na 200 cm. Cenejši model »Black Hawk« imata turistični motor z eno izpušno cevjo, vžig in uplinjač prav tako sistema Villiers. Olje se primaša bencinu. Gonilo je Albion na tri stopnje. Motocikel ima dvojni cevni okvir. — Dražji model »Falcon« ima supersport motor z avtomatskim mazanjem ter separatno napravo za razsvetljavo, sicer se ne razlikuje od prvega.

Avtomobilski salon bo odprt v Milanu od 15. do 27. aprila 1931. Razstavljeni bodo osebnega vozila, karoserije in nadomestni deli ter razen tega tudi tovrstni avtomobili in motorni člani.

Buick se je odločil graditi samo ameriške avtomobile.

V Avstriji so imeli julija meseca okrog 40.000 avtomobilov. 22.903 jih je bilo osebnih in 16.306 tovrstnih.

SPORT

Evropsko prvenstvo — svetovno prvenstvo v plavanju

1931 Paris — 1932 Los Angeles in kar sraven spada.

Senzacija za senzacijo...

Mnogo prahu je po vsem svetu dvignila vest, da se bodo svetovna prvenstva v plavanju prilikom olimpijade v Los Angelesu vršila v morju, ker prireditelji ni uspelo s tamkajšnjimi posestniki zemljišč skleniti ugodnega dogovora. Le-ti so namreč zahtevali, da se morajo vse naprave po končani olimpijadi takoj porušiti in zemljišče vrniti v prvotnem stanju. Razume se, da take zahteve niso mogle iti v račun, tudi ne tam, kjer so dolarji doma. Odločili so se torej, da se bodo tekmovanja v plavanju vršila v morju. — V vseh evropskih državah je ta vest vzbudila splošno ogorčenje, ki se je stopnjevalo bolj in bolj. — Pa je Amerika zopet dokazala, da v polni meri zasluži naziv »dežela neomejenih možnosti«: vesti, da bodo na olimpijadi plavalci v morju, v zadnjem času Amerika demantira. Zdi se, da je vendarle bilo mogoče s posestniki doseči ugoden sporazum!

Tudi Francozi imajo s prireditvijo evropskih plavalnih prvenstev, ki se vrše v dneih 23.—30. avgusta v Parizu, velike težkoče. Priliko otvoritve kopališča na Margaretnem otoku v Budimpešti je znani francoski sportnik Georg Drigny, predsednik FINA (mednarodne plavalne amaterske federacije) v razgovoru z dr. Donathom, generalnim tajnikom FINA, tožil o finančnih težavah, s katerimi se imajo prireditelji teh tekm boriti: podpora države, na katere so z gotovostjo računali, najbrž ne bo, ali pa le v zelo reducirani višini in treba bo previdnosti in štedljivosti, da ne bo prvenstvo Evrope končalo s kolosalnim deficitom!

Priprave so v polnem teku. Pred nedavnim časom je mednarodni odbor za vodne skoke določil in objavil program skokov za olimpijsko perijodo 1930.—1932., torej za evropsko prvenstvo in olimpijado. Ker bodo ti skoki obvezni tudi v našem državnem prvenstvu, jih v celoti navajamo:

Skoki s deske:

a) gospodje: 1. skok s prigrbom naprej z zaletom (koef. težkoče 1.4) — viš. 3 m. 2. salto nazaj vkleknjen (koef. t. 1.6) — viš. 3 m. 3. Auerbachov salto z zaletom — sključen (»ghechock«) — koef. t. 1.8 — viš. 3 m. 4. delfin — salto (k. t. 1.6) — viš. 3 m. 5. vijak brez zaleta (1.9) — 3 m in pet poljubnih skokov iz različnih skupin tabel 1. a.

b) Dame: skok s prigrbom naprej z zaletom (težkoče 1.4) — 3 m. 2. salto nazaj vkleknjen (težk. 1.6) — 3 m. 3. pol vijaka z zal. — (težk. 1.9) — 3 m in trije poljubni skoki.

Skoki s stolpa:

a) Gospodje: 1.) skok naprej na glavo z zaletom (težk. 1.2) — višina 10 m. 2.) dvojni salto nazaj — sključen (»ghechock«) — (težk. 1.9) — viš. 5 m. 3. Auerbachov skok brez zaleta — vkleknjen (težk. 1.6) — viš. 5 m. 4. delfin — salto v prigrbu (»ghechock«) (težk. 1.7) — viš. 10 m in štiri poljubni skoki.

b) Dame: 1.) skok naprej na glavo z zaletom (težk. 1.1) — viš. 5 m. 2.) skok naprej na glavo brez zaleta (težk. 1.1) — viš. 10 m. 3.) skok naprej na glavo z zaletom (težk. 1.2) — viš. 10 m. 4.) delfin (težk. 1.2) — viš. 5 m.

Arne Borg

Skoki se bodo ocenjevali po novi metodi, ki jo je predlagala — CSR (7 sodnikov mesto dosedanjih 5).

Tudi mednarodni water - polo odbor je izdal celo vrsto odredb, ki predvsem zadevajo tolmačenje pravil, ki naj stopijo v veljavo najkasneje do 1. januarja 1931.

V nedeljo, 21. t. m. se je v Budimpešti pričel veliki water - polo turnir, na katerem sodelujejo poleg najboljših madžarskih moštvo MTK, UTE, MAC in III. okr., tudi belgijski prvak Zwenklub in češki prvak CPK. Med sodniki, ki vodijo igre tega turnirja, vidimo poleg svetovnih kapacitet na tem polju inž. Hauptmanna, Blitz, dr. Beleznyja in dr., tudi našega znanca iz Ljubljane Nadasa, ki je sodil obe tekmi Ilirije z budimpeštanskim FTC v Ljubljani. — Ta turnir ima prav za prav svojo predzgodovino. Zamisljen je bil prvotno kot nekako prvenstvo evropskih klubskih moštvo. Ko

pa sta nemški prvak »Hefiane« — Magdeburg in francoski prvak »Enfants de Neptune« — Tourcoing —, ki sta poleg madžarskega prvaka gotovo najboljši moštv na svetu — odrekli svoje sodelovanje, je ta načrt padel v vodo in turnir se je moral izvesti v dokaj reduciranim obsegu.

Arne Borg se vrača v amaterstvo!

Švedski plavalni fenomen, svetovno čudo, ki je neštokrat zapisal svoje ime v listo svetovnih rekorderjev, Arne Borg, ki so mu pripisovali skoro nadnaravne sposobnosti, Arne Borg, steber švedskega evropskega, svetovnega plavalnega sporta, boče zopet med svet rekordov — po kratkotrajni ekskurziji med profesionalci, želi zopet postati amater!

O »originalnem, vselem, zabavnem, simpatičnem« Arne Borgu se je preden se je oficijelno odločil za profesionalizem, že dolgo sepevalo, da prilikom svojih številnih gostovanj v najrazličnejših deželah ni bil bogvekakozvest natečaj čistega amaterizma. Ze pred olimpijado v Amsterdamu so bili ti glasovi precej glasni, že takrat se je v najvišjih forumih o tem razpravljalo, vendar takrat je padla odločitev v njegov prid.

Pozneje so Belgija, Nemčija, Francija in Madžarska pri FINA ponovno izjavile svoje dvome o Borgovem amaterstvu in prilikom svojega gostovanja v Kölnu je Arne Borg »notri padek«: pred štirimi pričami so mu izplačali 200 mark, ki jih je prejel kot odškodnino za potne stroške Pariz - Köln. Ta slučaj je kot nekak »corpus delicti« Nemčija javila FINA. In Arne Borg je moral med profesionalce!

Po najnovejših vesteh je v švedski plavalni zvezi v teku pokret, ki naj Arne Borga rehabilitira kot amaterja. In — značilno je, da je švedska plavalna zveza znala »odlagati« vse tiste vodilne osebe, ki so svoj čas »podžagale« Arne Borga kot amaterja! Razumljivo: narodnega junaka, kot je Arne Borg, je težko pogrešati, zlasti, ko so švedski morali ugotoviti, da so brez njega v mednarodni water - polo turnir v Nürnbergu na ugledu, kar je že pokazal letošnji mednarodni water - polo turnir v Nürnbergu.

Tsaurin rekord vršil! S časom 2 : 45 je Japonec Tsaurita dolgo imel rekord na progi 200 m prsno. Z divjo zagrizenostjo se je kar pet nemških moštvo vrlo na ta rekord — Rademacher, Wittenberg, Schwarz, Koppem in Küniger s svojimi rezultati so vzbujali najboljše nade, da bodo ta rekord zopet prinesli v Evropo nazaj. Pa je prišlo drugače, osvojila si ga je Amerikal Prikonom nekega tekmovanja v Long - Beachu, New Jersey je mladi Leonardo Spence, brat znanega Walterja Spenceja (New York Athletic Club) oficijelno prijavil poskus rušenja svetovnega rekorda na progi 220 yrdov prsno. Pod kontrolo štirih priznanih časomerilcev mu je uspelo, preplavalni progo v času 2:44.8 in s tem vredi rekord, ki ga je z 2:48.2 držal njegov brat Walter. Se vede: vržen je bil tudi svetovni rekord Tsaurite, ki je za 200 m, torej skoro pol drugi meter krajšo progo rabil 2:45!

Tako prsno plavanje v Ameriki. V Ljubljani bi — morda z izjemo Wilfana, morali pred Spencejem kapitulirati vsi naši sprinterji! Kje smo šel!

Schmeling v stiski

Sedanji boksaski prvak sveta M. Schmeling bo moral pod pritiskom ameriških boksaskih komisij v dogledni bodočnosti zopet na deske. Kakor znano, ga je njegov tekmeč Sharkey že pred 6 meseci pozval na revanšo, o čemer pa dosedaj ni hotel slišati. Kandidati — in teh je razen najbolj prizadetega Američana še nekaj — so vedno bolj nestrpni in silijo od vseh strani proti prestolu. Schmelingov manažer ne priznava avtoritete newyorških sklepov in pravi, da pred aprilom svojega varovanca sploh ne pokaže javnosti. Schmeling sam se očitno bolj zaveda svoje moralne obveznosti in izjavlja, da je pripravljen braniti svoj naslov proti kateremukoli nasprotniku. Imenoval je Sharkeya, Striblinga in Carnero. Slednji je po nedavni zmagi nad Baskom Paolinom zopet pridobil (vsaj v Evropi) na slovesu in ni izključeno, da bo prej ali slej v sprednji vrsti. Če ga ne bodo spustili pred Schmelinga, se bo srečal vsaj s Striblingom, o katerem kroji celo verzije, da je bil medtem proglašen za svetovnega prvaka.

Dne 12. dec. je poteklo 6 mesecev po Sharkeyjevem porazu; dan pozneje se je boksar Stribling s Griffithsom. Pred otvoritvijo je predsednik boksaske zveze v državi Illinois razglasil, da bo postal zmagovalac svetovni prvak. Stribling je zmagal in zaseda tamka Schmelingovo mesto. Ostale države seveda niso pristale na to rešitev. Vprašanje svetovnega prvaka je vsekakor zapleteno in vsi znaki kažejo, da se Schmeling ne bo mogel dalje uprati.

14 izbojšanah svetovnih rekordov

Letošnje leto je rodilo v mednarodni lahki atletiki lepe sadove. Nove znamenke so bile z vsem gradivom predložene mednarodni komisiji zaradi verifikacije. Med novimi je šest rekordov v tekih, izmed katerih je najpomembnejši v teku na 100 m, ki ga je postavil črnc Tolan (10.2!). Odlični

so tudi novi rezultati v kopju na dlaka (72.93 ozi. 51.735 m), ki si jih lastita Finca Järvinen in Paul Jessup (USA).

Po državah so razdeljeni naslednje: Finska 5, Amerika in Italija 3, Francija 2 in Norveška 1. Zanimivo je, da letos niso bili izbojšanhi skoki in teki z zaprekami. Morda smo v teh disciplinah res že na visku? Podrobni pregled novih rekordov raznih disciplin je tak-le:

100 m: E. Tolan (USA) 10.2; 1000 m: J. Ladoumague (Fr.) 2:23.6; 1500 m: (isti) 3:49.2; 6 milj: P. Nurmi (Fi.) 29:36.6; 20 km: (isti) 1:04:38.4; 25 km: M. Martellin (Fin.) 1:22:28.8; 4×440 y: Univerza Stamford (Fr.) 3:15.4; kopje: M. Järvinen (Fi.) 72.93 m; kopje obojer.: O. Sunde (N.) 117.21 m; disk: F. Jessup (USA) 51.735 m; deseterboj: A. Järvinen (Fi.) 8255.475.

Razen navedenih je dosegel Italijan Valente še tri nove rekorde v hoji na 20 in 25 km ter v »dveh urah«.

Službene objave LHP. Z ostronom na predstoječo reprezentančno tekmo LHP: BHP predvidoma 6. I. v Beogradu, se poziva na trening v torek 30. t. m.: Kézéle, Papež, Jančić, Urbas, Petrić, Hafner, Doberlet (vse SK Ilirija) Mirtić, Brodar, Kaiser (vse Atena). Trening se vrši ob 18. v paviljonu velesejma. Vhod samo skupno; zato se morajo sestati vse navedene ob 18. u — — — vodom. Seboj je prinesli primeren obutev in toplo opremo. K treningu se vabijo tudi ostale članice Ilirije. One, ki so ta dan zadržane morajo javiti, to pravčasno na naslov teh. referenta G. Baltesarja v kavarni Evropa.

Sportno drsišče SK Ilirije bo ob ugodnem vremenu danes odprto. Dopoldne od 10. do 12. in popoldne od 15. do 17. se bodo izdajale v drsiščni garderobi sezonske vstopnice. Člani in dijaki morajo predložiti letošnje dijaške odnosno članske izkaznice. Članski ugodnosti bodo deležni samo oni člani, ki imajo poravnano članarino do konca leta 1930. — Uprava drsišča.

Tekmovalni pravilnik in pravila JZSS se dobe pri sveznem blaginiku gosp. I. Komarju v oglašnem oddelku »Jutra«, Selenburgova ulica po 25 Din. — Knjižica vsebuje poleg statuta JZSS, vsa tekmovalna določila za smučarske in drsiščne tekme, ocenjevalne tabele za skoke ter tabele obveznih likov umetnega drsanja. Knjižico neobdno potrebuje vsak smučar in drsalec - tekmovalac. Prav tako je potrebna vodstvom klubov, sodnikom ter sveznim in klubskim funkcionarjem.

Smučarski tečaj za začetnike bo od 4. do 11. januarja v Ljubljani pod vodstvom dobrega nastavnika. Prijave sprejema gospod Mahkovec v kavarni Evropa. — SK Ilirija.

Mladinske tekme v Ljubljani priredi SK Ilirija 3. januarja na 6 in 10 km. Razpis sledi.

Letošnje tekme v umetnem drsanju v Ljubljani, 17. in 18. januarja namerava SK Ilirija izvesti seniorsko tekmo za prehodno darilo dr. Gilberta Fuchsa, tekmo dam in tekmo juniorjev. Podrobni razpis s navedbo obveznih likov itd. je bil priobčen v 43. številki Sportnega lista z dne 23. t. m. Prijavniki rok je do 16. januarja ob 20. — Državno prvenstvo v umetnem drsanju za seniore in za dame ter tekmo seniorev skupine II. je razpisal JZSS za 7. in 8. februar. Natančen razpis prinese prihodnja številka Sportnega lista. — Vse navedene tekme se bodo vršile na sportnem drsišču SK Ilirije.

ASK Primorje (nog. sekcija). V ponos deljke trening vseh nogometašev v telovadnici učiteljskega od 16. ure naprej. Trener. ZSK Hermes (službeno). Obveščajo se vsi redni kakor tudi podporni člani, da se pričnejo redni ping-pong in šahovski večeri dne 29. t. m. v zadnji sobi restavracije Zvezde v Ški. V svrhu razgovora in do ločitve urnika se vabijo vsi, ki se mislijo v teh sekcijah udeleževati na prvi igralni večer 29. t. m. ob 20. Vsi igralci prvega moštva kakor rezervne se in to oni, ki opreme še niso oddali, ponovno in to zadnjič pozivajo, da v svrhu inventure oddajo takoj vso še posedujočo opremo na pregled g. M. Kosimiro. Odbor kluba želi vsi članstvu kakor ostalim sportnim društvom in prijateljem kluba srečno in veselo novo leto.

Članstva SK Ilirije! Odbor opozarja na bogato ilustrirano zimsportsno številko »Domačega prijatelja«, ki je izšla te dni. Naroča se direktno pri upravnikištvu lista.

Dunajski klubi v tujini. O božičnih praznikih je mnogo dunajskih nogometnih moštvo gostovalo v inozemstvu. Glavni rezultati teh tekmo so bili: Strasbourg: Rapid: Mulhouse: Sochaux: komb. 0 : 0. Saarbrücken: Vienna: FC Saarbrücken 1 : 0. Atene: Nicholson: Olympiakos 2 : 1. Nicholson: Enassis 3 : 0. München: WAC: Wacker (München) 6 : 2. Barcelona: FC Barcelona: Austria 6 : 3 in 4 : 2. Seregno: Wacker: FC Seregno 7 : 2. Basel: Rapid: Concordia 10 : 1. Mannheim: Vienna: reprezentanca Mannheim 6 : 3. Augsburg: WAC: Schwaben/Augsburg 2 : 1. Curiah: Admira: FC Zürich 2 : 0. Sampierdarena: Liguria: Wacker 2 : 1.

Narodna mesečna 14. — (brod.), 18. — (platno) 22. — (pol usnje). Zbirko moštvo, ki bo obsegala 1. letos Voltaire, Candid: Flaubert, Salamba. Narodna mesečna 8. — (brod.), 11. — (platno), 14. — (polusnje). Narodni pisatelji — klasiki: Fr. Maselj: Slovenski pisatelji, Gospodin Franjo, 2 knj. Narodna mesečna: 10. — (brod.), 12.50 (platno), 15. — (polusnje). Slovenski pisatelji — sodobniki: Korak Juš, Sempeter; Kosovel Srečko, Izbrano delo. Narodna mesečna kot pri Slov. pisat. — klasiki: Vse zbirke z Ljubljanskim Zvonom skupaj mesečno 45. —, 60. — (platno razen Ljubljanskega Zvona) oziroma 70. — (polusnje razen Ljubljanskega Zvona) — kdor plača takoj 5 odst. popusta. Zbirke se naročajo

Naročite se takoj

proti mesečnemu odplačilu na

Sodobni roman, v katerem vidimo letos Rab. Tagore, Dom in Svet (še izšel); Fedin, Mesta in leta; Conrad Josef, Senčna proga; Baroja Pio, Pot k popolnosti.

Narodna mesečna 14. — (brod.), 18. — (platno) 22. — (pol usnje). Zbirko moštvo, ki bo obsegala 1. letos Voltaire, Candid: Flaubert, Salamba. Narodna mesečna 8. — (brod.), 11. — (platno), 14. — (polusnje).

Narodni pisatelji — klasiki: Fr. Maselj: Slovenski pisatelji, Gospodin Franjo, 2 knj. Narodna mesečna: 10. — (brod.), 12.50 (platno), 15. — (polusnje). Slovenski pisatelji — sodobniki: Korak Juš, Sempeter; Kosovel Srečko, Izbrano delo. Narodna mesečna kot pri Slov. pisat. — klasiki:

Vse zbirke z Ljubljanskim Zvonom skupaj mesečno 45. —, 60. — (platno razen Ljubljanskega Zvona) oziroma 70. — (polusnje razen Ljubljanskega Zvona) — kdor plača takoj 5 odst. popusta. Zbirke se naročajo

v Knjižarni Tiskovne za druge v Ljubljani oziroma

Mariboru

Pierre Laroche:

Bouziguevo srečanje s sportom

Bouzigue je bil žalosten. Lačen je bil, posebno pa ježen. Ze skoro polstoletni zapor mu ni mogel pogasiti neprestane jeze. Najsrečnejše poskuse, da bi usel tej nesreči, je delal v brezštevilnih jetnišnicah, ki jih dobite v Franciji.

Ce natanko pomisliš, je število jetnišnic in orožnikov obupno veliko. Najmanjša ljubezen do sočnih hrušk in jabolk, če slaboten petelinček izgine pod plaščem, ali pa listnica, ki si jo »našel« na cesti, naj si bo velika ali majhna, že vidiš, kako se bližajo orožniki. Torej je Bouzigue poznal vse vrste mož po stave, veliko in majhne, suhe in debele, obrite in kosmate. Znanec je bil tudi onemu dobrodušniku, ki ga je s sme hom spremljal v sosedno celico, zaničeval pa je onega strogega, sitnega in nepodkupljivega, kratka, sirovega orožnika. Nič koliko jih je bilo! Se v sanjah so se postopaju prikazovali.

Bouzigue je bil žalosten tega dne, neka čudna slutnja ga je spominjala orožnikov.

In ko je koračil po blatni cesti, ki ga

je vodila v mestce, je imel glavo noli no težkih misli. Namen, da bi preživel zimo v kaki podeželski jetnišnici, mu ni bil tuj; postaral se je bil in po mazanem licu si že lahko opazil sivo strnišče, pota so bila predolga njegovim nogam, cape so ga slabo branile mrzlega severnjaka in kaka dobra jetnišnica še ni tako slabo letovišče za potepuha. Spomladaj pride ven rejen, spočit in pripravljen za nova podjetja. Samo nekaj mu ni prijalo, bil je namreč vedno ježen in bistra kazniška vodica mu ni bila preveč po godu. Poleg tega tam ni bilo svobode, ki jo vsak pošten človek zasluži. Dasi je lahko svobodno prižgal pipo, pa če je bilo lepo ali dež, če je bil lačen ali sit, se mu je zdelo zavidana vredna dobrina. In Bouzigue je bil žalosten.

Toda nenadoma so klci prebudili potepuha iz globokega premišljevanja. Več stotin gledalcev se je prerivalo okoli nekakega četverokotnika, kjer so igrali nogomet. Ravno vedno se je Bouzigue približal. Ze čisto je bil opazil v mestu

Iz življenja in sveta

Tekma nameščenk pariških modnih trgovin

Tekma privabi vsako leto ogromne množice gledalcev, ki s zanimanjem sledijo teku deklet. Vsaka tekmovalka nosi škaflo za klobuke kot znamenje svojega posla. Ljudski doviti pravijo, da morajo biti raznašalke klobukov zelo hitre, ker sicer moda zastara, preden pride do Montmartra in se je udeležiti navadno najlepša dekleta.

Uspešen trgovski trik

Pariški trgovci z umetniškimi slikami se poslužujejo pri svojem poslu izvirnega načina, kako je treba vzpodbuditi omahujočega kupca ali kako je treba nezanimljivega človeka dovesti do tega, da kupi kako sliko. Saloni, kjer imajo trgovci razstavljene slike, so vedno polni raznih obiskovalcev, tako da nepoučeni tujec ne more vedeti, da je med temi tudi par gospodov, kojih naloga je, vzbuditi interes za slike pri gledalcih. Ako se gledalec ustavi dle časa pri sliki in jo opazuje z zanimanjem, se navadno zgodi, da so blizu njega takoj trije gospodje, ki gledajo isto sliko in si nekaj tajinstveno pošepetavajo. Pri tem si dajejo videz, da gledalca niti ne vidijo, namreč da velja njihova pozornost izključno le na sliko. Gledalec nehoti poslušati, kaj si šepetajo trojica in navadno ujame samo odlomek stvarkov. »Res, nekoliko draga je, ampak gotovo jo kupim. V Berlinu ali na Dunaju dobim zanj gotovo 15 tisoč,« tako se glasi zagotavljanje trojice. Kdor si je bil namenil, da kupi sliko, se že začne bati, da bi mu je kdo ne prevzel, zato gre takoj k kupcu in plača sliko. Navadno se obrne tudi k trojici in ji z obžalovanjem zaupa, da so gospoda predolgo oklevale in da je sliko kupil že sam. Gospodje napravijo hinavsko žalosten obraz in

ne ponudijo kupcu tisoč frankov več, kajti zgodilo se je bilo že, da je kak podjeten človek takoj sprejel ponudbo. Ko so tako pri enem gledalcu opazili svoj posel, se prilepijo k dami, ki ogleduje sliko. Dama nenadoma začne vzkliti: »Vidiš, tu je kos za budočo moje žene. To sliko ji bom prinesel.« Dama je seveda takoj pri podjetniku, ker ne more trpeti, da bi umetnino imela v svojem svetišču kak druga ženska. Tako gre trgovina dobro od rok in trgovci z umetninami ne čuti moreče poslovne krize. Občinstvo, ki kupuje umetnine, pa je zadovoljno z dobro kupčijo in niti ne slutiti, da so oni gospodje nameščenki trgovine, kojih naloga je, potlačiti vsak dvom in kolebanje, ki ga občuti gledalec pri pogledu na visoko ceno.

Zaradi

zmanjšanja obrata

vse oblačilne potrebščine za
Novo leto po lastnih cenah.

Drago Schwab, Ljubljana

Nov način goljufanja

Berlinski postopači so si izmislili novo zvijačo, ki jim prištedi vstopnino za gledališke ali druge prireditve. Občinstvo oblega n. pr. stadionska vrata v pričakovanju zanimive nogometne tekme. Lepo opravljen mladenič razburjeno poišče stražnika: »Ta nesramnost! Le pomislite: pri vstopu je zahteval neki gospod, naj mu pokažem vstopnico. Mišlil sem, da je kontrola in mu pomolim vstopnico. A slepar mi jo je sunkoma iztrgal iz roke in izginil noter. To je res nezaslišano!« Stražnik je seveda takoj pripravljen prijeti zlikovca in vprašuje žrtev, kako je izgledal. »O, takoj ga bom spoznal. Prav debel je, ima siv površnik in aktovko v roki!« Stopita v igrišče in stražnik pojasnjuje kontroli, da greta loviti sleparja. Končno ga mladenič pokaže stražniku: »Glejte ga! Sedel v prvi vrsti, tretji prostor desno.« Stražnik gre k »zlikovcu« in zahteva, naj se legitimira. Ta razburjeno ugovarja: »Ukradli ste vstopnico drugemu!« Sledi ogorčen protest. Stražnik se ozre, da bi povabil oropane za nesramnežem vred na policijo in se z začudenjem preprača, da ni podjetnega mladeniča nikjer več. Ta je že davno izginil med gledalci in si res prištedil vstopnino.

Nov izum proti pijancem

Ameriški »mokrači« so si do zdaj pomagali s tem, da so v sili pili industrijskim svrham namenjeni spirit. Seveda niso mogli iz tekočine popolnoma odstraniti strupenih kemičnih dodatkov in so ponovno plačali svojo žejo s izgubo vida ali življenja. Saj je postala podobna drama snov priljubljenega ameriškega filma: Oče po večletni ločitvi ne spozna lastnega sina in ga oslepi z »najboljšim konjakom« v svoji točilnici, ga ustrelil in si sam vzame življenje. Zdaj so kupile prohibicijske oblasti nov izum, novo tekočino, ki se izdeluje iz nafte in ne more biti na noben kemični način izločena iz špirta. Ta dobi zoprn okus po petroleju in je torej popolnoma neprimeren kot pijača.

Lev zvezdnik

V Los Angelesu je po 19 letnem delovanju umrl znani lev Numa. Nastopal je v neštvislinih filmih s Haroldom Lloydom, Bustrom Keatonom in drugimi igralci. Numa je slovel po svoji mirnosti. Nikoli ni postal hud in ni poškodoval nobenega človeka.

Odpoklic sovjetske poslanice

Aleksandra Kolontajeva, sovjetska poslanica v Stockholmu, ki jo je vlada odpoklicala v Moskvo, da se zagovarja zavoljo svojega neproletarskega življenja in vedenja v švedski prestolnici.

Kapitanove blodnje

Povojni nacionalizem je prekrstil marsikatero mesto in smo se že navadili na nove označbe, kakor Ankara. Oslo in slično. Toda grški parnik, ki je bil namenjen s tovarom rozin in vina v norveško pristanišče Nidaros, ga sploh ni našel in je po dvodnevnem tavanju vzdolž norveške obale odrazil nazaj. Norveški ribiči niso razumeli kapitanove francoščine in na njegovem starem, predvojnem zemljevidu ni bil nikjer za beležen Nidaros. Obupani Ulisov potomec se je vrnil v London in je tu zvedel, da je Nidaros samo novo ime za severno pristanišče Trondheim, ki bi ga seveda lahko našel na svojem zemljevidu!

Zora voda

proti sivim lasem!
Ne barva, temveč vrača
sivim lasem prejšnjo
naravno barvo
Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega
odseka pod št. 1793-20 kot za
zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh
siguren in trajen. Cena steklenici brez
pošt. Dtn 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.

Podajmo po povzetju, in to samo na čitljive
naslove.

Brušenje svinčnikov

Brezposelna berlinska telefonistinja je napravila pri iskanju zaslužka nov izum. Spomnila se je neštvislinih pohabljenih pisarniških svinčnikov in se zdaj kakor brusači vozi po Berlinu z dokaj velikim strojem za ostrenje svinčnikov. Na vratu ji visi napis: »Ostrim svinčnike. 5 pfenigov za 3 kose. Kulturnim delavcem — popust.« Marsikatera pisarna jo zavrne, a v drugih zopet dobi butare topih, oguljenih, pokvečenih svinčnikov. Podjetna gospodična pridno suka kolesce svojega stroja in si služi denar. Potrebuje do 200 svinčnikov dnevno, da lahko krije svoje izdatke, a dobi običajno še več posla in zahtuje, da si je naredila že lepe prihranke.

Zaljubljen tat

Prodajalka Tauberjeva je bila sama v posebnem oddelku modne trgovine na newyorški 50. cesti, ko je vstopil z revolverjem v desnici nepoznan razbojnik. Morala je dvigniti roke kvišku in vlomilec jo je z žico privezal na stol. V naglici ji je pri tem strgal svileno nogavico. Nato je pobral iz blagajne vso gotovino in se mirno odstranil. Prodajalka je rešil šele revizor, ki je slučajno prišel mimo pol ure pozneje. Naslednji dan je dobila Tauberjeva krasne vrtnice, drage svilene nogavice, več čipkastih robcev in sledeče pisemce: »Včeraj sem vas obiskal in mi je zelo žal, da sem vam povzročil toliko neprijetnosti. Lepo prosim, da mi oprostite! Premagali ste moje srce in vaše ljubke oči me preganjajo noč in dan. Pridite ob 6. zvečer v Central-Park, ker vas moram videti. Lahko boste bolje živeli nego do sedaj!« Tat je točno označil kraj sestanka in dva detektiva, ki sta od daleč sledila prodajalki, sta ga lahko aretirala. Romal je v zapor, da bi zopet ponovil svetopisemsko zgodbo o močnem Samsonu in zapeljivi lepotic.

»Srečna manjšina«

V Newyoriku obstoji klub »Srečne manjšine«. Njegovi tedenski sestanki so popolnoma nedolžni, zato pa pomeni vsakoletni občni zbor prav posebno prireditev. Točno opolnoči, čim odbije ura dvanajst ter naznan novo leto, morajo vsi navzoči člani kluba izpiti čašo vina. Potem spišejo poslovilna pisma, se hitijo upijati ali uživajo godbo, kot da bi morali kmalu zaključiti svoje življenje. Vso noč igrajo nevidni godci in mnze so okrašene z belim dišečim cvetjem. Ob svitanju gredo člani kluba narazen in eno ali dve uri pozneje mora eden med njimi umreti na svojem stanovanju. Vsako leto prilijejo namreč prireditelji v eno izmed čas močan, a počasen strup. Nihče izmed navzočih ne ve, kdo ga bo dobil. Vse čaše so enake in strup nima nobenega okusa ali barve. Zdaj zasleduje zadevo policija, ker

je bila lanska žrtev znana politična osebnost in si Američani ne želijo tudi letos ponovitve lanskega razburjenja.

Prof. dr. Hans Much,

ki ga je povabil prof. Calmette v Pariz, da se preprča o pravilnem postopku pri izdelavi Calmetteovega seruma proti sušici. Po-

ziv je v zvezi s svojočasno lubeško afero, kjer je po cepitvi s Calmetteovim serumom umrl veliko število otrok.

Londonska opera

V nasprotju z razmerami v vseh ostalih državah ni izdala britska do sedaj mti pare za dramska all opera gledališča. Radi tega so od nekdanj prirejalci francoski, italijanski, ruski in drugi umetniki v Londonu redna gostovanja, dobro so zaslužili, a londonska operna sezija je bila vedno zgolj delo tujih moči. To čudno stanje je posledica starokopitne angleške miselnosti, ki vztraja na stališču, da morajo prispevati davkoplačevalci samo za javnosti koristne namene, ne pa za razvedrilo in zabavo; kdor hoče v gledališče, naj sam krije stroške. Šele delavska vlada je sklenila spremeniti to stanje in je parlamentu naznanila, da od moštanskih umetnikov ni mogoče pričakovati nujno potrebnega oživljenja domačega glasbenega življenja in nacionalnega ustvarjanja. To stališče je tudi zmagovalo in ministrski svet je zdaj nakazal 17.000 funtov letne podpore za domače opere. Prihodnje leto bo London prvič v svoj zgodovini dobil stalno operno gledališče.

TONJE POLJŠAK

Ljubljana, Aleksandr. c. c.

Projektiranje in izvršitev električnih
naprav in instalacij. Popravila elek-
tričnih strojev in aparatov. 134

Iznajditelj Elihu Thomson

Odlitni tehnični strokovnjak Thomson, ki ima več kakor 700 prijavljenih iznajdb na polju elektrotehnike. Udruženje ameriških inženjerjev ga je imenovalo za častnega člana in mu ob enem poklonilo dar 28 milijonov dolarjev.

Luknja v nogavici

Mareta je bila trudna. Naveličala se je tekanja in hoje po mestu. Vse službe za tajnice, strojepejske, filmske statistke in manekenke so bile oddane. Vse prošnje so bile zamen. Povsod so jo odslovili. Mareta je mislila: Zakaj bi potrosila še tisto malo, kar sem s težavo prihranila v dolgih letih? Vze-la bom, kar pride! — In ni niti sedla v avtobus, da bi prej prišla k deski, kjer so bili nalepljeni dnevni listi z malimi oglasi. Saj je že naprej vedela, da bi prišla prepozno. Spoznala je, da je za vsako službo potrebna protekcija. Brez nje se ni dalo nič doseči. Zato je bilo Mareti vselej silno ne-ljubo, kadar ji je prišlo na misel, da se je nekdanj prištevala k »boljšim slo-jem«. Smešno se ji je zdelo tudi to, da so se njeni roditelji trkali na prsi, češ, mi pa smo »boljši« ljudje! Tista preteklost jo je bolela, a končno ji tudi nje ni bilo mar. Zdaj je bila sama in brez sredstev. V tem položaju se je domislila, da je nekoč napozala šolsko nalogo, kjer je opisovala siromake. Učiteljica jo je bila zelo pohvalila. Stavek, ki je v šoli postal skoro krilatica: »Beda je pre-žala pred vrati«, se ji je videl kakor iztrgan iz dnevnega lista. To je bil ne-dvomno zelo učinkovit stavek, s kate-

rim se je nekoč ponašala, ki ji pa ni bil danes nič več v ponos. Zakaj? Za-to, ker je bil postal bridka resnica. Ko se je Mareta ozrla po svoji revni obleki, po svojih tenkih nogavicah in močno obnošenih čevljih, ji je bilo ta-ko pri srcu, da se je malone zasmilila sami sebi. Spomnila se je Umetnostne akade-mije. Takrat je nosila bel zimski plašč, v katerem je bila silno kaketna videti. Obenem z belim plaščem se je do-mislila tudi slikarja, ki je veljal za sil-no spretnega slikarja ženskih aktov. Bil je razpjit zaradi svojega razkošne-ga življenja. Seveda se je kmalu preselil iz Aka-demije v boljši in večji atelje, kjer se je bolje počutil nego v svoji »luknji«, kakor je imenoval kotiček, kjer je na-vadno delal. Podstrešje ga je bruhnilo iz sebe, dal mu je slovo in se na-stanil v udobnem stanovanju sredi mesta. Mareta je poprej, ko je hodila še na Akademijo, večkrat šla mimo tega ate-ljeja. Bila je često priča čudnih prizor-ov v njem. Slikar aktov namreč ni bil tenkočuten človek. Niti za to ni po-skrbel, da bi bil napravil za svoje mo-dele špansko steno ali zastor, ki bi bil delil model od slikarja v primeru ob-iska. Modeli so se morali slati pred njim in Mareta je opazila, da se niso tega niti najmanj sramovali.

S togim pogledom je Mareta buljila predse, ko ji je šinila v glavo, da le niso še vse možnosti izčrpane. Videla je še en izhod — res da zadnji, ampak izhod je bil vendar. Ta izhod je pomenil zanj rešitev iz lakote in pomanjkanja. Ali je čutila kaj sramežljivosti? Preko usten ji je šel nasmeh. Nel si je dejala. Prav nič me ni sram. Zelela je samo to, da bi našla slikarja doma, da ne bi prišlo kaj vmes — kakšna bolezen ali kaj sličnega — a tudi to, da ne bi bil mož brez denarja, kajti v tem primeru ji ne bi bilo pomagano. Zelela je končno tudi to, da bi se je usmili. Razmišljala pa je tudi o tem, kak-šen je njen akt. Ali ni morda preveč suhšala, kar bi bilo v kvar njenemu zaslužku? Uro pozneje je že bila na mestu. Na-šla je slikarja doma. Ko je prišla in jo je sprejel, je bilo videti, da se mu niti ne sanja, čemu je prišla. Zdelo se je, da niti ne slutiti, v kako bednem položaju je revica. Ču-dila se je tudi temu, da ni imel niti pojma o žalostnem stanju niene rod-bine, ki je bila prišla na rob propada. Skratka, pozabil je bil na vse podrob-nosti, in se je naravnost razveselil, ko jo je ugledal pred sabo. Povabil jo je, naj sede, ji ovil roko

Hrabra požarna bramba

V Djakovu ima požarna bramba med svojimi člani veliko število mladega ženstva. Kakor poročajo, so se članice že često izkazale kot hrabre gasilke in reševalke.

Tedaj jo je mahoma prevzel čut sramežljivosti. Sram jo je bilo, da se je morala slati pred moškim, ki ji ni bil nič drugega kakor najemnik, plač-nik. Toda ko je pristopil in ji rekel, naj je nikar ne bo sram, ker nima vzroka za to, se je Mareta domislila nečesa drugega: luknje v nogavici. Ne-načoma se je spomnila, da je nogavica na desni nogi raztrgana, zdaj se je ves njem občutek sramežljivosti spre-me-nil v strah, da ne bi slikar aktov videl te luknje in je ne bi zaradi tega pod-cenil. Slikar ji je odkazal prostor, ne da bi bil primaknil špansko steno. Zara-di lepšega ji je pa vendarle obrnil hr-bet. To priliko je Mareta porabila, da je naglo, kos za kosom metala obleko s sebe. In nič več ji ni bilo tesno zaradi sramežljivosti. O Bog! Bala se je ne-česa drugega, kar se ji je zdelo trenu-to važnejše od golote: bala se je, da ne bi slikar opazil luknje v nogavici! Ko se je bila do kraja razpravila, je urno sezula nogavico in z iskrnim ti-him čutom hvalečnosti rekla: »Gotova sem.« Pozabila je na vse drugo, pozabila tako, kakor pozabimo v važnih življen-skih trenutkih na postranske stvari, ki norda niso važne, a presegajo trenu-to važnost vsega ostalega življenja...

ZAHVALJUJEMO SE SVOJIM ODJEMALCEM:

za polno zaupanje, ki smo ga uživali vse leto.

SVOJIM DOBAVITELJEM:

za ustreznost in solidnost.

SVOJIM SODELAVCEM:

za zvestobo pri našem skupnem smotru, postrezati
čim popolneje z dobro obutvijo za nizko ceno.

Vrsta 9815-03 Din. 89.-

Eleganten salonski čevljiček iz črnega tameta. Vedno potreben dami doma, v uradu in za vsakdanji ples. Isti spono za isto ceno.

Vrsta 9775-03 Din. 129.-

Te krasne čevljičke iz svilnatega atlasa bomo prilagodili vsaki barvi Vaše večerne toaletne. Isti čevljiček boste spono v vseh modnih barvah.

1937-22 Din. 169.-

Praktičen čevlji, potreben za vsakdanjo službo, umnemu ročnemu delavcu. Črne ali rjave barve za neverjetno nizko ceno.

Vrsta 4537-00 Din. 169.-

Speciasten čevlji za ples. Izgotovljen iz laka in lahek kot pero. Z nizko ceno dajemo vsakomur možnost, da pride v družbo in na ples v primerljivih čevljih.

Vrsta 9305-05 Din. 169.-

Priljubljen čevljiček naših odjemalcev, narejen iz najboljšega laka, z elegantnim podpetnikom, za neverjetno nizko ceno.

Vrsta 7005-70 Din. 19.-

Dama zahteva danes lahek čevlji. Zato si brez teh polgaloš ni mogla misliti garderobe praktične dame.

Vrsta 1875-78 Din. 129.-

Celogumasti snežni čevlji, praktični za dež, sneg in blato. S spojkami, praktičnimi pri oblačenju, za neverjetno nizko ceno.

Vrsta 1365-75 Din. 129.-

Elegantna oblika, kroj preko členkov, volneni gabardin z žametnim ovratnikom. Ta letošnji proizvod in naša znamka so najboljša priporočila.

Vrsta 6807-70 Din. 79.-

Galoše z našo znamko so znane po vsem svetu, ne samo po svoji obliki in dobri kakovosti, nego tudi po nizki ceni.

Vrsta 6627-06 Din. 249.-

Eleganten, udoben čevlji odličnega gospoda. Sportniki na terenu in oni na tribunah ne morejo biti brez čevljev te oblike.

Vrsta 9975-03 Din. 199.-

Luksuzno izvršeni čevlji iz črnega antilopa, kombiniranega s lakom, tako da morete z njimi tudi na ples in v družbo.

Vrsta 1365-70 Din. 89.-

Naš šlager tako z dobrim materialom kakor tudi z nizko ceno. S tem želimo tudi najširšim slojem omogočiti nakup dobrih snežnih čevljev, ki bodo ohranili zdravje ter povečali sposobnost.

Vrsta 9895-70 Din. 199.-

Krasni škorenjčki za ulico. V naših letih vremenju vam bo nožica v teh škorenjčkih vedno elegantna in okusna. Nosijo se brez čevljev z volnenimi nogavicami.

Vrsta 1895-81 Din. 199.-

Priljubljeni ruski škorenjčki, ki jih nosimo povrh čevljev. S nisanimi okraski in ogrlico iz krimerja.

Vrsta 1367-70 Din. 169.-

Moški snežni čevlji iz finega volnenega gabardina, elegantne oblike. Kdor jih še ni nosil, si ne more misliti vseh prednosti in udobnosti, ki mu jih proži za nizko ceno ta čevlji.

Vrsta 9677-22 Din. 249.-

Priljubljen čevlji naših stalnih odjemalcev, narejen iz najfinerega boksa, z lahkim usnjatim podplatom in gumastim podpetnikom. Imamo jih v vseh velikostih in širinah.

Vrsta 1875-57 Din. 199.-

Priljubljen okras. Elegantni čevlji z nizkim podpetnikom narejeni iz laka, antilope ali finega boksa. Z raznimi kombinacijami.

Vrsta 6625-08 Din. 199.-

Novi model za elegantno damo. Dame, ki goje sport, tudi one na terenu in one na tribuni potrebujejo par takih sportnih čevljev.

Vrsta 3635-18 Din. 169.-

Čevlji za staro mamico, iz finega boksa, z nizkim podpetnikom udobni, fine oblike in nizke cene.

Vrsta 1645-11 Din. 169.-

Solidni čevlji iz črnega ali rjavega boksa z usnjatim podpetnikom. Praktični in pripravi za mater in hčer.

Vrsta 6967-00 Din. 169.-

Čevlji za delo na terenu. Ne boje se dežja, snega niti blata. Narejeni so iz masne krave (juta), z gumastim ali usnjatim podplatom.

Vrsta 3267-00 Din. 249.-

Moški čevlji iz duboksa za zimski sport in štrpaci. Med podplatom gumast vložek, ki varuje nogo vlage, čevlji pa dela nepremočljivi.

Vrsta 7047 Din. 59.-

Ko jutraj vstanete iz tople postelje, obujte te domače čevlji. Ko pridete domov z dela, vam jih je zopet treba, da si odpočijete noge. Za to nizko ceno jih lahko kupi vsakdo.

Vrsta 2861-76 Din. 69.-

Otroški snežni čevlji iz gumastega gabardina ali celogumasti dovoljujejo otrokom gaženje po največjem blatu, dežju, brozgi in snegu.

Vrsta 9891-70 Din. 99.-

Za naše male generale. Za majhen denar mnogo veselja otrokom in staršem.

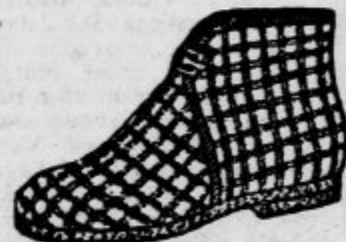
Vrsta 3762-22 Din. 89.-

Otroški čevlji za štrpaci iz masnega in nepremočljivega usnja, kovani, z močnim podplat in železnimi polpodkvičami.

Vrsta 2842-05 Din. 89.-

Evo vam lahkega udobnega čevljička iz laka za vaše otroke. Lahko se nosijo v snežnih čevljih, potrebni so pa za vsako svečanost, da povečajo veselje vašim otrokom.

Vrsta 218 Din. 89.-

Ko pridete dom, zamenjajte čevlji s toplimi domačimi čevlji. Ako ste občutljivi, si kupite te, preko členkov visoka, da vam bo toplejša.

Rata

Ljuba Premner:

Pohorska vigred

Zavihtel je težko konjsko krtačo in Mina se je brž umaknila za vogal.

»Lavženk podivjani — le čakaj — pri vojakih ti bodo že dali vetra! Napuh nemarnik!« je zagrozila, hiteč preko dvorišča v kuhinjo.

Jezzen in malodušen je Janez počasi stopal za njo. Vražja baba, vse izvoha. Zda ima: najrajši bi vse pobil in skončal Urša je morala čenčati, drugače Mina ne bi vedela — ta tora Uršasta! — in takega kresa naj vzame za ženo? Vraga bo vzela, namalane! »Fej!« je jezno pljunil in zavil v izbo.

Izpod oka ga je pogledal oče. Miha je listal po koledarju in se še ozrl ni — Mine in matere pa še ni bilo pri mizi.

Stari je pipo vzela počasi iz ust in vstal.

Janez se je trdo vsedel na klop, vrzel klobuk na okno in se neodločno pogladil po laseh.

Stari je bil odprl skrinjo in vzel iz nje debelo listnico.

Počasi jo je odpiral, prešteval denar, se počasi vrnil k mizi in položil pred Janeza dva stotaka.

»Glej ga, vraga,« je na tihem zaklel Miha, ki je izza knjige škilil k njima. »meni je bil dal samo enega... Seveda Janez najmlajši...«

»Za pot,« je dejal mlinar in se vprašujoče ozrl v sina. »Kar si pa še zaslužil s konji, ti bomo pa sproti pošiljali Pazi na denar — pri vojakih radi kradejo! Pa piši, da bomo vedeli, kje si! Devet mesecev bo kmalu pri kraju.«

»Osemnajst tudi ni pest!« je zamrmral Miha. Kako ga pestuje, v žepu bi ga najrajši nosil s seboj. Bo že doživel vraga! Jezno je pobesil glavo še niže med liste.

»Hvala lepa, oče,« je hitel Janez sardel, »in — oče...«

»Kaj?«

Miha je vzdignil glavo in Mina je naglo odprla vrata, na rokah s kadečo se večerjo in se zvedavo in škodljivo ozirala po moških, ki so molče čakali.

»Hadič!« je ušlo Janezu — in zmedeno je nadaljeval: »Nič, oče — prosil bi, če bi hoteli hitro poslati, če bom potreboval...«

»No — ali ti nisem dejal, da dobiš, kadar hočeš? Saj je tvoj zaslužni denar.«

»Prav, prav, oče, rekel sem le — kar tako...«

»I seveda — kaj ti pa je? Ali hočeš več?«

»Ne oče, ne — saj je vse prav — čisto prav,« se je izvijal Janez, ki je čutil na sebi pekoče sestrine oči, nato

je porabil ugodno priliko in zgrabil žlico. »Lačen sem!«

Stari se je odkril, odmolil in ko je prišla iz kuhinje drobna, a žilava in kretna mati mlinarica, se je pričelo zajemanje, srkanje in ropotanje z žlicami.

Med večerjo ni nihče izpregovoril. Mati je malo jedla in čakala z očmi od enega do drugega.

Kaj so neki imeli spet? Janez — da Janez pojde jutri zarana. To ga grize — a kaj je Miha in Mini?

Mati pozna svoje otroke, pozna obraje, nad katerimi se je sklanjala, ko so se še kremžili in jasnili v zibelki, in sluti njih jezo in žalost. Veselje in dobra volja se kažeta le prečutno, a gnev in bol, hudobijo in grehe skuša vsak skriti in zapreti vase.

Miha je trmast in čemer, Mina nezaupljiva in tudi nekoliko hudobna — Janez pa jezav in mlad, zelo mlad.

Zda pojde in Bog ve, kakšen se vrne? Izmika se ji že sedaj tudi ta, njen zadnji otrok Bog ve, kako še bo!

Janez je molče zajemal, tesno mu je bilo in komaj je dočakal, da je oče odmolil in se pokrtil.

Vstal je naglo, vzela klobuk z okna in hotel iti.

»No — Janez?«

Mati ga je gledala, poredno se smehljaje, in ga prijala za roko.

»Saj se še vidimo, mama... samo k Luky grem, obljubil sem mu... pa lahko noč!«

Naglo je stisnil materi roko in stopil iz hiše.

Hvala Bogu! Moral se je oddahati. Eh kaj, saj lahko piše kar prve dni od vojakov; sicer pa — izvedelo se bo itak!

Počasi je stopal ob njivah za vasjo in mimo zadnjih bajt proti Petričevi gostilni.

Ravno, ko je stopil Janez v vežo, je prišla iz gostilniške izbe Marička.

»Dobro večer!«

»O, dober večer, Janez! Jutri pojdeš?«

»Pojdem! Boš dala šopek?«

»Ej, Janez, si ga boš pa že drugje dobil. Ali ti ga ni še nihče obljubil?«

»Nihče,« se je Janez naglo zlagal, loveč Maričkino roko. »Ti mi ga daj!«

»Kje neki naj ga vzamem tako kasno? Prepozno si prišel, Janez!« se je smehoma izmikala Marička.

»To pa res ni prav, da zame ni vršička, ko imaš polna okna rož.«

»Saj res, Janez! Oni dan, ko si me rešil tistih pijancev nemarnih, sem se zadolžila... No, le pridi — ne, rajši počakaj, ko boš odhajal domov; prinesem ti ga na dvorišče... res, samo

Bog ve kako lep ne bo!«

»Nič ne de, da bo le tvoj!« je hitel fant in krožil roko, da bi objel dekle, ki je vsa drobna in nagajiva govorila vanj.

»Oh, pusti to, Janez — rajši pojdi v hišo, da jim ne bo dolgčas!« Izvila mu je roko in stekla skozi vežo na dvorišče.

Janez si je potisnil klobuk v tilnik, vzdihnil in vstopil v nizko, zakajeno izbo, kjer je sedelo pod »božjim« kotom že nekaj pivcev.

Tu je bil brkati, vedno umazani in zavaljeni Nac, ki je mešetaril z živino, prekipčeval z napol erklimi konji in rad iskal po sejmi in gostilnah prilike, da se je sporekel in stepel.

Krivogledi Francé, ki je čepel ob

njem za frakljem klavrnega žganja, je kaj rad hodil pričevati po sodnjah in pravijo, da je pričal tako, kakor mu je kdo plačal, le Nacu je opravljal vse zastoj in kimal vsemu, kar je zinil.

Njima nasproti, ob širokem robu niže je modroval kmetič Kadivček, hud prepirljivec in robantač, zmerom nasajen in bojevit, drugače pa kaj nedolžna muha.

V kratkih, hlastnih požirkih je pil svoje poceni vino in zabavljal. Nič mu ni bilo po godu. Ne cerkev, ne vojaška in posvetna oblast, niti dobri Bog ni bil tak, kakršen bi po njegovem moral biti. Posebno ga je pa pikala politika, v katero se je neprestano zaletaval.

»Kaj praviš, Luka, kam gredo davki? Le pogled, kakšne so ceste! Ko

sem zadnjič v borih garah vozil seno v mesto — pogreznil sem se — do pa-pa pogreznil, in trije možaki so morali priti, da smo potegnili voz in živali iz plundre! Ali je prav tako? Kaj misliš?«

»Hm...« Luka si je z rjavimi, dolgimi prsti zvil cigareto, obližnil papir in si jo prižgal. Leno je puhnil prvi kolobarček dima predse in skomignil z rameni.

Bil je oni Kajžarjev Luka, ki se je bil pred leti izpridil v lemenatu, pobegnil v tujino, odšel med svetovno vojno k vojakom in se šepast in ravnodušen vrnil v domačo vas.

Pol ure hoda v breg je stala bajta, kjer je gosposaril s teto, sestro rajne matere. Pravili so, da je prismojen, in Luka je le malo hodil med ljudi. Vabili so ga samo, kadar so bili pijani, da so ga zbadali, in če si niso znali pomagati pri pismih in računih. Luka je bil ustrežljiv in ni ničesar zahteval, s sosedi se ni prekal, vzrojal je le redko in tedaj po pravici odgovoril ga ni nihče, a tudi rad ga ni imel nihče, še dekleta ni imel, čeprav še ni bil ne star ne grd. Sam zase je živel, delal na njivi in v gozdu, bral knjige in kadil cigarete.

Ko je stopil Janez v izbo, ga je smehljaje se pozdravil in mu primaknil stol.

»Boš pil?«

»Bom!«

»No — kako je?«

»E — vrag je!« je Janez zamahnil z roko, kakor da bi odganjal muhe, in pobesil oči.

Ko je prišla Marička z vinom, je Luka ujel Janezov pogled, ki se je vroče in nemirno pasel na dekletu.

»Aha, tu je vrag skrit! In Urša — hm, zakaj pa ne bi bilo komedij na svetu!« je hudomušno pomislil Luka in dregnil Kadivčka v bok.

»Ti in tvoji davki! Koliko pa plačuješ?«

»Več ko ti!« je naglo vzkipek močnik.

Saj ne rečem, a pri meni ne najdeš takih krevljastih gar, ki bi običale sredi ceste. Gare popravi, cesta je že za silo. Ali pa bodi župan in naredi boljšo cesto!«

Mastni Nac se je na vse grlo zasmel in še Francé je nekam čudno zaškilil. Kadivček pa je začuden in jezen vprašal:

»Kaj se rezgečeš, krempelj nori? Ali nima Luka čisto prav? Župan mora biti nekdo drugi — pa bo. Čisto prav si rekel, Luka, da mora biti drugi — župan.«

Pusti župana pri miru, Kadivček, in ne govori tako, kakor ni res. Jaz sem rekel, da bodi ti župan in popravi cesto.«

(Nadaljevanje tega romana izide v novoroletni številki.)

Dobra kvaliteta - po ceni blago!

Prodamo

po reklamnih cenah:

6 komadov rjuh (plah) za posteljo, sarobljenih, širina 150 cm, dolžina 220 cm, iz dobrega češkega bombažnega platna št. 36 Din 400.—, boljša vrata št. 40 Din 440.—, iz pravega lanenega platna Din 575.— za 6 kosov!

Ostanke (Reste) izključno češkega tekstilnega blaga in to: 20 m raznega pravega češkega šifona, platna za perilo in posteljino, širina 80 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za 260.— Din.

20 m raznega pravega češkega ocfirja, kanafasa, druka itd. za perilo in posteljino, dobre barve, širina cca 75 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za Din 250.—

Zahtevajte posebne ponudbe.

Prepričajte se o solidnosti našega podjetja.

Prodajamo samo za jamčeno ČESKO BLAGO.

Po poštne povzetju pošilja

Češki trgovački muzej: Roublček i drug Sarajevo. 17751

Rebernik France

naznanja cenjenemu občinstvu, da je

otvoril lastno delavnico

stavnega in pohištvenega pleskarstva in ličarstva v Komenského ulici 22, telefon 3177, ker se je tverka

Bruncič-Rebernik razdružila.

Pri tej priliki se priporoča cenjenim naročnikom i za nadaljnjo naklonjenost. 17855

Priložnostni nakup

Rokavice

Nogavice

zimsko ter drugo perilo, damske torbice in aktovke, kravate, ROBKCI, vsakovrstne TOALETNE POTREBŠČINE, naramnice in sploh GALANTERJSKO BLAGO.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika.

Zaradi velike zaloge znižane cene!

Piljučne bolezni so ozdravljive!

Piljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluzasti kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar grla, zaslinjavanje, bruhanje krvi, izpljuvanje krvi, tesnoba, astmatično hropenje, bodljaji itd. se ozdravljivi.

NA TISOČE OZDRAVLJENIH.

ZAHTEVAJTE TAKOJ MOJO KNJIGO!

„NOVA UMETNOST HRANJENJA“.

Pred uporabo.

Po uporabi.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere samorete črpati mnogo potrebnega. Kogar torej bolezen muči, kdor se želi na nagi način temeljito in brez nevarnosti znebiti svojih bolečin, naj se danes piše!

Naglašam ponovno, da dobite moje pojasnilo POVSEM ZASTONJ, brez vsake obveze z Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik sigurno pristal na ta od prvih profesorjev kot izvrstno pripomoček.

NOVI NAČIN VAŠEGA HRANJENJA.

Baradi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, pa Vas bo moje tamošnje mastopstvo vsak čas najbolje postreglo.

Orpaite pouk in ojačeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vsebuje okrepčilo in življensko uteho in se obrača do vseh bolnikov, ki se zanimajo za sedenje stanje ZNANSTVENEGA ZDRAVLJENJA PLJUČ.

Georg Fulgner, Berlin — Neukölln, Ringbahnstrasse No. 24. Abt. 619.

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

realno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portaino, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 23-43
ZAGREB CELOVSKA 81 OSILJEK 50

Ali si že član Vodnikove družbe?

kože DIVJACINE

vseh vrst in v vsaki količini kupujem v vseh letnih časih. Imam veliko zalogo lepih strojnih polhovih kožic. V Ljubljani, Sv. Florjana ulica šte. 9. 388

Dvokolesa, motorji, živalni stroji.

otroški in igraški vozčki, pnevmatika, posamezni deli. — Velika izbira, najnižje cene. — Prodaja na obroke, ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

KRZNO

v vseh modnih kreacijah ima na zalogi in izvršuje po meri 353

IVAN KNECHTL

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 4

Postrežba hitra! Cene najnižje!

POTNIKI

železničarji in dijaki so z aktovkami, kovčgi in podobnim najsolidnejše ter najceneje postreženi pri

A. PREKUH,

LJUBLJANA, STARI TRG št. 26
ki izdeluje vse to čisto po poljubnih željah ter prevzema popravila. 312

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

V mrazu

in ob slabem vremenu ne hodite z doma, ne da bi vzeli v usta pastilje

»VALDA«

Ki vam prihranijo in odstranijo nahod, gripo, kašelj, hrip, influenco, naduho t. d. Toda pred vsem pazite, da dobite izvirne

pastilje »VALDA«.

Prodajajo se samo v škafijah z napisom »VALDA« v vseh lekarnah in drogerijah.

Pozor, ženini in neveste!

Modroce

posteljne mreže, zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik

Mestni trg št. 13.

Zima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 342

! JUTRO

svojim naročnikom in čitateljem
za Novo leto

Jutro hoče tudi letos svojim prijateljem omogočiti nakup krasnih slovenskih knjig po jako znižani ceni. Knjige, ki jih jim nudimo, ahko uporabijo za novoletna darila, ali pa za začetek domače ali društvene knjižnice. Knjige so razdeljene v

krasne zbirke.

Vsak naš naročnik ali čitatelj jih dobi po silno znižanih cenah. Naši prijatelji dobe zbirke

od 50.- do 200 dinarjev.

razen poštnine, ki je navedena pri vsaki zbirki. Cena za vezano zbirko je označena pri vsaki zbirki.

Ugodnost nakupa teh zbirk nudimo le svojim čitateljem in naročnikom, in to v času **od 26. novembra do 10. januarja**

Nakup in naročila se vrše z naročilnico, ki se zreže iz „Jutra“ ter se proti takojšnjemu plačilu. Zamenjava knjig v ene zbirke v drugo je nemogoča.

Knjige se dobe v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 3. Kdor predloži „Jutrovo“ naročilnico, ma pravico do nakupa vseh desetih ali pa poedinih zbirk. Zunanji naročnik naj nalepijo naročilnico na dopisnico in jo pošljejo izpolnjeno na upravo „Jutra“ v Ljubljani.

NAROČILNICA

Upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Podpisani naročam (katero)?

_____ zbirko knjig

Istočasno pošiljam za knjige in poštnino znesek _____

za vezavo knjig dodajam še Din _____

Po prejemu denarja mi knjige takoj pošljite.

Ime naročnika (čitljivo) _____

Kraj, pošta _____

Istočasno z naročilnico je treba poslati denar po poštni nakaznici ali po položnici (ne „Jutrovici“), ki se dobi pri vsakem poštnem uradu za 25 par, na naslov: Tiskovna zadruga, knjižarna v Ljubljani, poštno ček, račun št. 11.926.

Na naročila brez denarja se ni mogoče ozirati.

Ako ima kdo že kako knjigo, pa bi zbirko le rad naročil, ta stori najbolje, ako naroči skupaj s prijatelji dve ali več zbirk, ki si knjige razdelijo tako, kot jim je najbolje všeč.

Da ne pridejo knjige za darila prepozno in da zbirke, zlasti vezane, ne poidejo, priporočamo da jih naročite takoj.

Knjige so najlepše in najcenejše novoletno darilo za mladino pa tudi za odrasle.

Seznam knjig v poedinih skupinah:

I. zbirka.

Dr. Ivana Tavčarja zbrani spisi. Uredil dr. Ivan Prijatelj.

II. zv. In vendar — Soror Pia — Tat — Čez 8 let — V Karlovcu — Gospod Ciril — Mrtva srca.

III. zv. Otok in struga — Tiberius Pannonicus — Kuzovci — Janez Solnce — Vita vitae meae.

IV. zv. Grajski risar — 4000 — V zali — Izgubljeni Bog.

V. zv. Iz za kongresa.

VI. zv. Cvetje v jeseni — Visoška kronika.

Vse obširne knjige mesto

408.— Din le 200.— Din ali v

platno vezane 280.— Din.

Poštnina Din 18.—

II. zbirka.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. Uredil dr. Ivan Prijatelj.

II. zv. Spomini starega Slovenca — Tihotapec — Jurij Kobila — Dva prijatelja — Vrbani Smukova ženitev — Grad Rojane.

III. zv. Kloštrski zolnir — Deseti brat.

IV. zv. Golida — Hči mestnega sodnika — Nemški valpet — Dva brata — Božidar Tirtelj — Kozlovska sodba v Višnji gori — Črta iz življenja političnega agitatorja — Sin kmetiškega cesarja — Sedov sin.

V. zv. Pipa obaka — Moč in pravica — Županovanje v Globokem dolu — V vojni krajin — Telečja pečenka — Ivan Erazem Predtamski Tattenbach — Belaruta bel denar — Doktor Zober.

Vse obširne knjige mesto
228.— Din le 100.— Din, ali v
platno vezane 180.— Din.

Poštnina Din 18.—

III. zbirka. (Dopolnilna zbirka h knjigam iz prejšnjih let.)

Tavčarjevi zbrani spisi. II. zvezek. Kraigher L. Na tronti sestre Žive. Vošnjak. U borbi za ujedinjeno narodno državo.

Vse obširne in lepe knjige
mesto 244.— Din le 120.— Din,
ali v platno vezane 170.— Din.

Poštnina Din 10.—

IV. zbirka.

Podlimbarskega zbrani spisi. Uredil dr. J. Siebinger. I. zv. Gorski potoki — Tovariš Damjan. II. zv. Potresna povest — Moravske slike — Vojvoda Pero. Simona Jenka zbrani spisi.

Mesto 176.— Din le 85.— Din,
v platno vezane Din 134.—

Poštnina Din 10.—

V. zbirka.

Boccaccio Dekameron — 3 knjige, 774 strani s 100 ilustracijami. (Le za odrasle.) — Knjige obsegajo 100 povesti, katerih snov je zajeta iz ljubezenskega življenja 14. stoletja. Kdor se noče izvrstno zabavati in iz srca nasmejati, pa ne išče povsod nemoralnosti in pohujšanja, naj naroči to zbirko.

Mesto 168.— Din le 80.— Din,
vezane 130.— Din.

Poštnina Din 7.—

VI. zbirka.

(Izvirna slovenska drama)

Kraigher Na tronti sestre Žive. Novacan Celiska kronika. Novacan Veleja. Precej Azazel. Lah Noč na Hmeljniku. Lah Pepeluh. Linhart Županova Micka. Govekar Rokovnjači. Žagar Vrtinec. Leskovec Dva bregova.

Mesto 207.— Din le 100.— Din,
vezano (le prve 4 knjige) Din 130.

Poštnina Din 8.—

VII. zbirka.

Stenkiewiczovi zgodovinski romani: Z ognjem in mečem. Potop, I. in II. del.

Trije obsežni, skoro 1800 strani obsegajoči ilustrirani zgodovinski romani veljajo le 140.— Din mesto 290.— Din, vezani 190 Din.

Poštnina Din 18.—

VIII. zbirka.

Hašek. Pustolovščine vojaka Švejka, I. zvezek. II. zvezek. Tolstoj. Rodbinska sreča. Dostojevski. Selo Stepančikovo. Fogazzaro. Svetnik.

Mesto 202.— Din le 100.— Din,
v platno vezano 160.— Din.

Poštnina Din 10.—

IX. zbirka.

Album slovenskih književnikov. Zupančičev ubileini zbornik. Cankarjev ubileini zbornik.

Mesto 192.— Din le 100.— Din,
v platno vezano 150.— Din.

Poštnina Din 12.—

X. zbirka.

V deseti skupini si vsak, ki je naročil že eno skupino, sam izbere knjige iz navedenega seznama po navedeni ceni, ki je za 30 % nižja od prodajne cene. Skupina mora obsegati toliko knjig, da velja najmanj Din 100.— za obroščane knjige. Znižana cena za vezane knjige je v oklepaju. Skupina vezanih knjig mora znašati najmanj Din 200.

Za izbero so na razpolago sledeče knjige:

Pretnai V pristani 12.— (20.—); Keigel, Tik za fronto 7.— (13.—); Lah Angelin Hidai (10.—); Lah. Knjiga spominov 15.— (25.—); Mitinski Drobiž 7.— (13.—); Novacan. Samosilnik 15.— (23.—); Šort. Zadnji val 15.— (27.—); Goncourt, Dekle Eliza 5.— (15.—); Cervantes. Tri novele 4.— (12.—); Anatole France. Pingvinski otok 5.— (13.—); Barbusse, Ogenj 10.— (20.—); Andrejev. Plat zvona 5.— (11.—); Andrejev. Povest o 7. obseženih 5.— (13.—); Strug. Jutri 5.— (11.—); Coster. Ulenspiegel 20.— (36.—); Vajansky. Leteče sence 10.— (18.—); Fogazzaro. Svetnik 20.— (36.—); Čehov, Sosedje 3.— (11.—); Kaš. Dalm. povesti 3.— (11.—); Stare, Lisjakova hči 3.—

(13.—); H. Dolenc. Izbrani spisi 5.— (15.—); Stritar. Sodnikovi 5.— (15.—); Zeyer. Tri legende (10.—); Puškin. Kapetanova hči 10.— (20.—); Kersnik, Cyclamen 10.— (20.—); Kersnik. Agitator 9.— (19.—); Kersnik. Testament 9.— (19.—); Fastuškin. Križev pot Petra Kupljenika 8.— (18.—); Zbašnik. Žrtve 12.— (22.—); Hearn. Knjiga o Japonski 14.— (24.—); Kmetova. Večerna pisma 8.— (18.—); Mauvassani. Povesti 15.— (25.—); Meško. Kam plovemo 17.— (27.—); Brežnik. Junaki prekomorskih poletov 18.— (28.—); Burgerjeva. Umirajoče duše 26.— (36.—); Ibsen. Gospa z morja 6.— (12.—); Veber. Uvod v filozofijo 12.—; Melik. Jugoslavija. I. in II. de 40.— (60.—); Prijatelj. Predhodniki (12.—); Stribrny. S. Gregorčič 5.— (10.—); Veber. Znanost in vera (15.—); Cermelj. Materija in energija (17.—); Seidl. Moderna izobrazba 8.— (12.—).

Poštnina Din 15.—

XI. zbirka.

V enajsti skupini si vsak sam izbere knjige iz navedenega seznama po navedeni ceni, ki so za okoli 60 % nižje od prodajnih.

Poštnina za vsako knjigo Din 2.—

7.— izbirno so na razpolago sledeče knjige:

Frank Heiler. Blagajna velikega vojvode. Roman iz švedščine preložil F. J.-o. 164 str. Cena: prej broš. 15 Din, sedaj Din 8.—

Claude Farrere, Gusarji. (Les Flibustiers des Mers.) Poslovenil F. J.-o. 201 str. Prej. broš. Din 20.— sedaj Din 8.—

Cuendas Fereai. Veliki inkvizitor. Ljubezenski roman iz najznamenitejših dobo človeške zgodovine. 125 str. Broš. prej. Din 20.—, sedaj Din 8.—

Jean de la Hire. Lucifer. Fantastični roman v šestih delih 273 str. Broš. prej. Din 30.—, sedaj Din 10.—

Maurice Leblanc. Tigrovi zobje. Iz francosčine prevlel F. J.-o. 217 str. Broširano prej. Din 30.—, sedaj Din 10.—

Verdicus. Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih 187 str. Broš. prej. Din 30.— sedaj Din 10.—

Aleks Dumas. Zvestoba do groba. (La Dame de Monsoreau). Roman 419 str. Broš. prej. Din 45.— sedaj Din 10.—

James Oliver Curwood. Onkraj pragozda. Roman 129 str. Broš. prej. Din 20.—, sedaj Din 8.—

Gustave le Rouge. Misterija. Roman. 177 str. Broš. prej. Din 30.— sedaj Din 10.—

Oskar Hübner. Roman zadnjega cesarja Habsburžana 320 str. Broš. prej. Din 40.— sedaj Din 10.—

Jack London. Roman treh src. 433 strani. Broš. prej. Din 40.— sedaj Din 10.—

Oevre Richter. Rdeča megla. Broširano prej. Din 20.— sedaj Din 8.—

Rene La Bruyere. Hektorjev meč. Roman. 80 str. Broš. prej. Din 18.—, sedaj Din 8.—

Zevacco. Papežinja Favsta. Roman 427 str. Broš. prej. Din 45.— sedaj Din 15.—

Z. O. Curwood. Lov na ženo. Roman. 194 str. Broš. prej. Din 30.— sedaj Din 10.—

E. G. Seueri. Brai. Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovana. 291 str. Broš. prej. Din 35.—, sedaj Din 15.—

Phillips Oppenheim. Milijonar brez denarja. Roman. 92 str. Broš. prej. Din 20.—, sedaj Din 8.—

Staroslav. Gostilne v stari Ljubljani. Popravljeni in pomnoženi ponatis iz „Jutra“. S slikami. Broš. prej. Din 15.—, sedaj Din 6.—

Ant. Meik. Do Bitolja in Ohrida. 166 str. Broš. prej. Din 16.—, sedaj Din 6.—

Zane Grey. Železna cesta. Roman. Broširan prej. Din 35.—, sedaj Din 15.—

S. Weimann. Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. Broširan prej. Din 35.—, sedaj Din 15.—

Sinclair-Gluck. Zlati panter. Roman. Broširan prej. Din 25.—, sedaj Din 10.—

Kdor naroči **XI. skupino v celoti** dobi 22 knjig, kojih prodajna cena znaša 664 Din po izredno znižani ceni s poštnino vred le za 220 Din

Naročite zbirke in knjige takoj in po možnosti še danes!

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

Ko je krenil nazaj proti vrhu, je šlo bolj počasi kakor prej, ker ga je puška ovirala. A posrečilo se mu je, da se je ognil vsakega, tudi najmanjšega šuma in dospel na rob jase, kjer je spet zagledal pred nočnim nebom temno razbojnikovo senco. Razdalja med njima je bila največ pet in dvajset metrov.

Ko se je Jean vzel za vrat, je bil v opreznem loku vzdignil puško, da ne bi zadel ob veje kolenjave grma, ga je prešinilo razen srditega, trdega gneva zoper Jorthovce še neko drugo čuvstvo. Kaj, če je bil ta človek oče Jorthove Ellen! Jean je pobesil roko, puška mu je udarila ob koleno. Nato se je jel tresti po vsem telesu. Presenetljivo spoznanje, da Ellinega očeta noče ubiti — da tega ne more — je šele pomagalo Jeanu, da je spoznal obupnost svoje ljubezni. V tem okrutnem trenutku neodločnosti, ko je vedel, da mu dajeta njegova indijanska zvitost in spretnost veliko prednost pred Jorthovci, je popolnoma dojel svojo čudno, brezupno in nepremagljivo ljubezen do tega dekleta. Nič več si je ni skušal tajiti. Kakor noč in samotna divjina okoli njega, kakor neizogibnost tega boja med Jorthi in Isbeli, tako je bila tudi njegova ljubezen dejstvo in resničnost. Sam svoji lastni duši je šepetal na uho, da ne more ubiti Ellinega očeta; boji ali ne boji, Isbel ali ne Isbel, tega ni mogel premisliti vzeti na svojo vest. In zakaj ne? Odgovora ni vedel. Ali se ni s tem izneveril svojemu očetu? Saj ni mogel upati, da bi Ellen Jorthova kdaj postala njegova. Do ljubezni dekleta z njenim značajem mu niti ni bilo. A vendar jo je ljubil. In njegov boj je moral biti naperjen zoper skrivnostno in zavratno rast te strasti. Že zdaj ga je obvladala. Delala ga je strahopetca. Njegovo srce in dušo je izpreletaval spomin na Jorthovo Ellen, na njeno lepoto in njen čar, njeno drznost in ganljivo plahost, njeno sramoto in njeno ponižanje. Jean je vzdignil obraz proti nebu, proti brezčutno bledim zvezdam, k neskončnim globinam temnovišnjega firmamenta. Bilo mu je, kakor da bi čutil, da je samo droben atom v vesoljstvu narave. Kaj je bil on, kaj njegov maščevalni oče, kaj sovraštvo in strast in boj v primeri s tem brezimnim, neskončnim in večnim nečim, ki ga je obhajalo v tem mračnem trenutku?

A razbojnik — Daggs — in Jorthovi sploh — so bili ubili njegovega brata Guya — surovo in okrutno so ga bili umorili. Guy je ležal na travniku, Guy, Jeanov najljubši brat in tovariš njegovih iger. Ta boj je bil začel svojo krvavo pot. Jean je zbral ves svoj pogum. Vroča kri se je jela spet prelivati po njegovih žilah. Moral je ubijati, kjerkoli in kadarkoli je mogel. Težko da bi bil ta človek oče Jorthove Ellen. Jorth je bil najbrže pri glavnem krdelu in je vodil sovražnosti. Jean je smel brez skrbi ustreliti tega stražarja: tolpa bo imela njegov strel za pravilno znamenje svojega tovariša. Naglo je vzdignil puško k ramenu, pomeril na temno postavo, otrpnil, oledenel in sprožil. Po streli je vstal, se obrnil in odšel. Za učinek svojega strela se ni zmenil. Strašno, svinčeno čuvstvo mu je težilo srce. Narava mu je bila dala vse zmoglosti Indijanca, a to, da je rabil svoje darove v take namene, je bilo zoper njegovo dušo.

Vendar — Isbelova kri je zmagovala v njem. Veter mu je hladil obraz. Bilo mu je, kakor da bi postajalo breme na njegovih ramenih lažje. Hrupni šepet v ušesih je ponehaval. In ko je z opreznimi koraki dospel v sadovnjak, so bile vse moči njegovega telesa že napete v izpolnjevanju dolžnosti, ki ga je čakala. Med njegovim zamišljenim bistvom in močnem dejanjem se je bil vzdignil neprestopen zid.

Prekoračil je cesto, se držal zahodne vrste skednjev in dospel nazadnje na travnik. Brez glasu se je plazil po travi s isto oprez-

nostjo kakor prej na bregu, le da se je tukaj manjkral ustavljal in nekoliko hitreje ubiral pot. Hotel se je plaziti vse bolj in bolj na desno, dokler ne bi minil konca nasipa, za katerim so imeli razbojnik-tiki tako izdatno zavetje. Ta jarek so bili izkopali z namenom, da bi spomladi ob času tavanja snega in poleti ob nevihtah odvajal vodo, ki je dotekala s pologa in poplavljala staje.

Jean se je uštel in našel, da je bil dosegel nasip na levi strani; a s tem se ni belil glave. Nekaj časa je mirno ležal in vlekel na uho. Spet je slišal glasove. Čez nekaj sekund je zagrmel strel. Bli-ska ni videl, a sodel je, da je moral počiti na spredni strani hiše.

Naslednje četrt ure je Jean spoznal, da je najbližja straža streljala z vrha nasipa, kakih petdeset metrov od njega, in da je stal drugi razbojnik komaj nekaj metrov od onod. Dva teh lopovov drug zraven drugega! Na to se Jean ni bil pripravil. Pomislil je, kaj bi bilo najbolje storiti, in nazadnje sklenil, da se od zadaj splazi do njiju, tako blizu, kakor bo le mogel glede na položaj.

Jarek za nasipom se je izkazal kaj pripravno pot za zalezovanje sovražnikov. Bil je suh in peščen, obrobjen z visokim plevlom. Edina nevarnost je bila v tem, da se je bilo tako težko ogibati suhih, nevidnih bilk tega plevla. Kakor kača se je vil naprej, ped za pedjo, in dolgo je trajalo, preden je zagledal pred temnovišnjim nebom črno postavo sedečega moža. Trikrat je bil ta razbojnik sprožil svojo puško, med tem, ko se je Jean počasi pomikal proti njemu. Jean je nekaj trenutkov počakal in zlezel tako blizu, da ni bil človek niti dvajset korakov več od njega.

Jean je zaduhal tabakov dim, a videl ni ne tleče pipe ne oga-rete, ker mu je dedec obračal hrbet.

»Čuj, Ben.« je rekel možu svojemu tovarišu, ki je ždel nekaj me-trov od njega na tleh, »čudno se mi zdi, da Somers onduka je ne strelja več.«

Jean je spoznal Greavesov suhi, zategnjeni glas in mišice nje-govega telesa so se zdrznile in skrčile, kakor mišice panterja, ki se pripravlja na skok.

XIII. POGLAVJE

»To sem tudi jaz že mislil,« je rekel oni. »In — ali ni bil ta zadnji strel nekam oster za Somersovo štirinširidesetko?«

»Bi utegnelo biti — če natanko premislim.«

»Ho, veš kaj, splazim se tja, da vidim, kaj je.«

Razbojnikova temna postava je zdrknila preko nasipa in izgi-nila. Jean je slišal mehko drsanje njegovih korakov po mokri travi. Nato je vse utihnilo. Ležal je plosko na tleh, z licem pritisnjanim v pesek; oči je moral zaviti, da je razločil Greavesovo temno po-stavo na nasipu. Nameraval je Greavesa ubiti, tako ali tako, in njegova volja je bila dovolj močna, da se je upiral najbolj divji strasti, ki je kdaj hrumela v njegovih prsih. Vedel je, da razbojnika ne sme ustreliti, ker bi s tem pokvaril svoj načrt. Svoj načrt, da zaskeči tudi ostale straže, ki so streljale na kladaru! Zato je moral ubiti moža z rokami.

Dolgo, globoko je zasopel in odložil puško v travo. Nato je vstal brez glasu, kakor molčeča senca. Potegnil je nož izza pasu in z lahimi, naglimi skoki smuknil po nasipu. Greaves je moral začuti nekakšen šum — mehko, naglo cepetanje mokasinov — zakaj zdrznil se je in se obrnil. A tisti mah je Jeanova leva roka kakor kača šinila proti Greavesovemu tilniku ter ga trdo in tesno stisnila za vrat. Ker je držal v desni roki nož, bi bil Jean lahko z enim samim mahom opravlil svoj smrtonosni posel. Ko pa je z roko začutil vroči, polni vrat, je planilo iz globin njegove duše nekaj strašnega. Ubiti tega očetovega sovražnika ni bilo dovolj! Telesni dotik je bil raz-brzdal v njem divje indijanske nagone. In ne samo to: ko je Jean z mogočnim sunkom potegnil braneče se telo nazaj, je začutil tisto čudno zono in mrko radost, ki sta ga bili prešinili, ko je njegova pest zadela Simma Brucea v obraz. Greaves se je bil takrat po-rogljivo nasmehnil in s tem potrdil Simmova podla obrekovanja o

Jorthovi Ellen. In tako je bilo to, kar je zdaj zaživelo v Jeanu, in nekaj več kakor sovraštvo.

Greaves je bil močan in mogočen dedec. Vrgel se je na okoli, z nogami naprej, kakor bik, ki ga ujameš z lasom. A Jeanov prijem je ostal trden. Zakotalila sta se po nasipu v peščeni jarek in Jean je priletel na vrh, tako da je ležalo njegovo telo pravokotno na nasprotnikom.

»Dvakrat dobiš nož, Greaves,« je siknil Jean. »Enkrat za Jorthovo Ellen — enkrat za Gastona Isbela!«

Strmel mu je v lesketajoče oči. Nato je njegova desnica za-vihnila široko rezilo. Zabliskalo se je. Udarilo je nizdol. Globoko spodaj, kakor daleč je Jean le mogel seči, se je zadrlo Greavesu v telo.

Vsa težka, mišičasta postava se je nekoliko skrčila in napela. Vrgel se je kvišku kakor žival v bolečini in grozi. Njegov skok je bil takoskovit, da mu Jeanov prijem ni bil kos. Greaves je zagnal na pol pridrušeno tuljenje, ki je počasi naraslo, postajalo bolj divje in jasno ter se izlilo v strašen smrtni krik. Izvil se je. Veliki nož mu je skočil iz rane. Naglo in prožno se je spustil na kolena. Že je držal v roki samokres, ko ga je Jean spet dosegel. Kakor medved se je vrgel nanj. Greaves je ustrelil, a zadel ga ni. Tedajci ga je Jean izpustil z desnico in še enkrat zavihnil nož. Greavesova moč je izzvenela v strahotnem, hripavem krik. Še enkrat je zagrmel njegov samokres, nato pa mu je padel iz rok. Omahnil je. Jean ga je izpustil. Sovražnik Isbelov se je ohlapno sesedel v jarek. Jeanove oči so iskale puško; lesketala se je v svetlobi zvezd. Pograbil jo je, skočil za nasip in stekel naravnost proti kočam. Vse na okoli je Jorthova stranka z glasnim tuljenjem oznanjala svoje raz-burjenje in togoto.

Plot je sivo štrlel v temi. Jean ga je preskočil, zdrevil po cesti in v senco staj ter kmalu dospel do prve kočice. Tu se je naslonil na steno, da bi se oddahnil. Srce mu je razbijalo, kakor da bi bilo pre-veliko za njegove prsi. Vroča kri mu je utripala in plala po žilah. Pot je curkoma lil po njem. Zobje so se mu stiskali kakor primež in le z naporom je toliko odprl usta, da je mogel prosto dihati. A vsi ti telesni občutki niso bili nič v primeri z burjo, ki je divjala v njegovi notranjosti. Nato je vrvež nagonov ponehal in misli so mu postale jasnejše. Maščeval je bil Guya, zredčil vrste Jorthovcev in opravičil očetovo hvalo; to ga je navdajalo z nekakšnim zadovolj-štvom. A ne glede na vse to ga je z mučno močjo prevzemala misel na bridko dejstvo, da maščevanje nad obrekovcem Jorthove Ellen ne more upavati obžalovanja in dvomov, ki so od ure do ure na-rasčali v njem.

Tipaje je prišel do hiše, stopil v kuhinjo in s tihim klucem krenil v glavno poslopje.

»Jean! Jean!« Drhteči glas njegovega očeta.

»Da, jaz sem,« je odvrnil Jean.

»In — ali je vse v redu?«

»Da. Mislim, da me je oprasnilo po nogi. Šele zdaj sem opazil... Krvavim nekoliko. Hudega pa ni.«

Jean je začel tihe korake in drhteče roke so se iztegnile proti njemu. Bila je sestra Ana. Objela ga je. Jean je čutil, kako so se njena prsa dvigala in padala ob njegovih.

»Oh, Ana, saj nisem ranjen.« Tesno jo je stisnil k sebi. »Daj, le-zi spet in poskusi spat!«

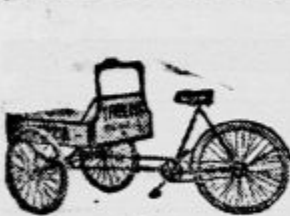
V črni, temni koči jo je Jean odvedel nazaj v kot; srce mu je prekipelo. Govoriti pa ni mogel, zakaj že prvi dotik sestričnih rok ga je bil navdal z žalostno slutnjo, da ne bo uspeh njegove prigode v ničemer izpremenil težavnega položaja žensk.

»Ho,« je zamrmral Gaston Isbel, ko je sin končal svoje poro-čilo, »zdaj bo menda konec njihovega slepega streljanja. Pripraviti se moramo na kaj novega — najbrž na požig.«

Vrhnji čevlji (galoše) in snežni čevlji

A znamke »TRETORN« vas ščitijo pred vlago, mrzotom in umazanostjo. Ta znamka je usor izdelkov. Ni boljše čevlja od znamke »TRETORN«.

Prevozní tricikli

solidno delo in že izgotovljeni v zalogi več vrst, jako pripravi za trgovce, obrtnike, mesarje, peke itd. — Invalidni vozički novi modeli. — Cena nizka. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otrošk. vozičkov. Ljubljana, Karlovska c. 1.

Glasbo v vsak dom!

Vi ali kdorkoli iz Vaše družine lahko v kratkem igra kak instrument po-tom našega orepričnega učnega tečaja, ter si ustvari doma prijetno večero. Za-htevajte še danes naš veliki

brezplačni katalog

s katerim dobite tudi samostojno poučno knjižico »Kak postane dober godbenik«. Prilika na nakup je ugod na instrumenti poceni učenje lahko nudimo Va-

»Violina... od Din 95... klavir... od Din 125... daj... mandolina... od Din 135... trombe... od Din 145... glazbe... od Din 207... klavir... od Din 192... »amburice... od Din 98... gramofone... od Din 308... ročne harmonike od Din 85... dalje itd.

Največja odprema trdka glasbil v Jugoslaviji

Meinel & Herold

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik. Prodajna podr. MARIBOR št. 101

Za novo leto

nakupite gospodinje vse gospodinjske potrebščine, kuhinjsko posodo, emajlirano in aluminijasto

porcelan, steklenino,

razne moderne stroje za kuhinjo, jedilni pribor, karnise itd. pri

B. ŽILIČ

trgovina z železino, porcelanom in steklenino

LJUBLJANA, Dunajska c. 11, poleg »Figovca«

Tudi ima na zalogi:

nosilke, cement, vse vrste železa, okovje, stavbeno in pohištveno, vse vrste orodja, sesalke, kompletne kopalne in straniščne naprave, s češkimi ploščicami, vodovodne in medene cevi; baker, angleški cin, cink itd. 1773

Največja zaloga kovinastih krst

V DRAVSKI BANOVINI

Kovinaste krste za deo: 80 do 160 cm dolge, 650.— do 1100.— Din. Kovinaste krste za odrasle: 200 cm dolge, 1500.— do 2300.— Din z zaloge v Mariboru. 405

Izbira v vseh velikostih. Najmanj 40 % prihranka potom nakupa pri izdelovalcu. MAKS USSAR, Maribor, Gregorčičeva ul. 17.

Mali oglasi v »JUTRU« imajo siguren uspeh!

SIMMERINGER

Maschinen und Waggonbau-Fabriks Aktien Gesellschaft, Wien XI. Oesterreich

Parni kotli

za vsakovrstne naprave

Premikajoče rešetke Ekonomizerji

Kurišča za

premogovni prah

Zastopstvo: Inžinerski biro Julio Breitwieser, Zagreb, Vodnikova 11. — Telefon 26-89

NOVOLETNA DARILA

Od dobrega najljubše je le

GRITZNER — ADLER šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba — najboljši material!

URANIA

pisalni stroj v 3 velikostih

Novost!

šivalni stroj

kot damska pisalna miza

Le pri

J. PETELINC — LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

ZMERNE CENE.

Na obroke 10% popusta, pri takojšnjem plačilu 15% popusta incl. do 10. januarja 1931.

Predno se odločite za nakup parket

PARKETI

vseh vrst in velikosti

zahtevajte naše brezobvezne oferte, ogledajte si naše blago. Storitve to v svojem lastnem interesu! Naši parketi priznane izvrstne kvalitete in najprečnejše izdelave Vas bodo zadovoljili v najvišji meri! Cena absolutno konkurenčna.

IVAN ŠIŠKA

tovarna parket in parne tige LJUBLJANA Motekova ulica 4. Telefon int. 2244.

Karbid

na malo in veliko »SODAD« orjen-ska družba za izdelavo kisika in razkrojenega aceti-lena, Zagreb, Kralji-ce Marije 23. — Telefon 21-97.

351

Zivi karpi

in liti se dobijo dnevno pri tvrdki FERD. GREINER, Maribor, Gosposka ulica 2. 17713

Raspoložljiva

Trgovski dom

Stermečki, Celje št. 20

Kar se ugaša, se zamenja ali vrne denar. Zahtevajte takoj novi, veliki, ilustrirani opisi s več tisoč slikami, katere dobite samostojno!

PAZITE!

Prava

Dagmar svila

ima natiskano na robu

„Dagmar“ „Jugočeska“

Kupujte samo pravo Dagmar svilo!

Jugočeska, Kranj

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROTI REVMATIZMU,
PREHLADU in ISHIJASU.
DR. RAHLEJEVA
LABORATORIJ
BEOGRAD
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

Odrasli in deca

Delajo z velikim uspehom kuro za
čiščenje in posvečenje krvi z FI-
GOLOM. FIGOL se dobiva v vsaki
lekarni, a po pošti ga razpošilja
proizvajalec: Lekarna dr. Semellé,
Dubrovnik 2/43. Tri steklenice s
poštnino 1⁰⁰ Din, osem steklenic
245 Din, 1 steklenica 40 Din.

Ako vas muči

protin in trganje, otr-
plost in krči v žilah,
zbadanje in slabosti v
udih vzemite popolno-
ma neškodljivo že dav-
no preizkušeno sred-
stvo

heusanal

Dobiva se v vseh lekarnah in pri
edinem izdelovaltelju

Apot. ARKO, Zagreb

„REGENTOL“

„REGENTOL“ je najpopolnejše sredstvo,
ki popolnoma varuje steklo pred dežjem,
snegom, ledom in meglo.
Trgovci restavratelji gospodinj, avto-
mobilsti očistite svoja stekla (izlozbe, so-
fertske šipe, očala itd.) z „REGENTOLOM“.
Tudi za časa najhujšega dežja, snega, le-
da in megle ostane steklo vedno čisto in
prozorno.

1 škatlica „REGENTOLA“ 30 Din. Poš-
ljemo po povzetju s navodilom uporabe.
GASOKSIT: uvozne in izvozne odjetje,
Beograd, Kralja Milana 44. Tel. 30-6.
400a Zastopnikom-prodajalcem 30 %

POKLON.

Za one, ki se sami brijejo

ALLEGRO

najzanesljivejši aparat, za ostrenje
in glajenje britvic

To daje britvicam naj-
večjo ostrino in štedi čas
in denar.

V uporabi ca. 1.000.000 komadov.
Črno lakiran Din 150.—
Ponikljan Din 210.—

354

Dobiva se povsod.

Novoletne koledarje

s dnevnim blokom nudi bogato izbiro
cenj. trgovcem po tovar. najnižji cen

RUD. SMOLEJ, Maribor, Ruška c. 2

PREKLIC

Podpisana Marija Vovk, trgovka na Vrbi pri Žirovnici, pre-
klicujem in obžalujem vse žalivke, katere sem izrekla o gg.
načelnikih mlekarstvih zadrug Naklo in Predoslje, dne 2. dec.
1930 v gostilni pri Jeleni v Kranju ter se jima zahvaljujem, da
sta odstopila od kazenskega postopanja proti meni.

Vrba, dne 21. decembra 1930.

17828

Marija Vovk.

Inženjerji, podjetniki!

Zahtevajte od nas razjasnila, kako bodo vršili
vaše posle brže bolje in ceneje.

„KATERPILAR“ traktorji-goseničarji

Glavno zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo

V. H. SMYTH

BEOGRAD

ZAGREB

Miloša Velikog 2, telefon 35-43, 53-25.

15731

1 Amruševa, telefon 27-32.

CATERPILAR

Možje!

Spolno

os'abelost

opravitve s uporabo neškodljivega kre-
pilskega sredstva „La ERCE“ učinkuje
v vsaki starosti s presenetljivim uspe-
hom. Ohrani seksualno moč do pozne
starosti. Tisoči zahvalnic! Zajemcem
neškodljivo! Na tisoče moških potrju-
je nagli in zanesljivi uspeh sredstva
Cena 60 Din, močnejše 100 Din. Ord-
nacijski laboratorij: Hawelka, Praga 63
Nusla, Sošetechova ul. Nr. 10-J-34
poštni pred. št. 17 CSR Napišite pro-
stoma, točno svojo adresu!

SALO Z IJE ROLETE DRV ANITI
VSEH VRST MED OKENSKIMANES
TVRTKA
IBERNIK
LJUBLJANA
LINHARTOVA 16.